

Cohortonderzoek asielzoekers en statushouders

Asiel en integratie

2024

Cohortonderzoek asielzoekers en statushouders

Asiel en integratie

2024

Verklaring van tekens

niets (blanco)	een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
0 (0,0)	het cijfer is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
*	voorlopige cijfers
**	nader voorlopige cijfers
-	(indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
2016-2017	2016 tot en met 2017
2016/2017	het gemiddelde over de jaren 2016 tot en met 2017
2016/'17	oogstjaar, boekjaar, schooljaar, enz. beginnend in 2016 en eindigend in 2017
2004/'05-2016/'17	oogstjaar enz., 2004/'05 tot en met 2016/'17

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress: Textcetera, Den Haag en CCN Redactie & Visualisatie, Den Haag
Omslagfoto: ANP / [naam fotograaf]

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2024.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Samenvatting 5

Summary 13

1 Over het onderzoek 20

1.1 Introductie 20

1.2 Dashboard 24

1.3 Methode en begrippen 24

1.4 Dossier Asiel, migratie en integratie 24

1.5 Literatuur 24

2 Asielaanvraag en opvang 26

2.1 Instroom 26

2.2 Nationaliteiten 27

2.3 Leeftijd en geslacht 28

2.4 Huishoudenssamenstelling 30

2.5 COA verhuizingen 32

2.6 COA-opvanglocaties 33

2.7 Verblijfssituatie 34

2.8 Vertrek 39

2.9 Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) 40

2.10 Dashboard 42

2.11 Literatuur 42

3 Statushouders huisvesting en integratie 43

- 3.1 Verblijfsvergunningen asiel **43**
- 3.2 Nationaliteiten **45**
- 3.3 Nareis **46**
- 3.4 Nareis en (reguliere) gezinshereniging **47**
- 3.5 Wachtijd tot vergunning **50**
- 3.6 Vestigingsgemeente **51**
- 3.7 Huishoudenssamenstelling **57**
- 3.8 Onderwijs **58**
- 3.9 Inburgering **62**
- 3.10 Werk **67**
- 3.11 Uitkering **70**
- 3.12 Voornaamste inkomstenbron **72**
- 3.13 Inkomen **75**
- 3.14 Zorggebruik **77**
- 3.15 Jeugdzorg **79**
- 3.16 Geregistreerde verdachten **81**
- 3.17 Dashboard **82**
- 3.18 Literatuur **82**

4 Oekraïners in Nederland 83

- 4.1 Vestiging in Nederland **83**
- 4.2 Verblijfssituatie **85**
- 4.3 Huishoudenssamenstelling **86**
- 4.4 Werk **87**
- 4.5 Vestigingsgemeente **88**
- 4.6 Dashboard **89**

Medewerkers **90**

Erratum **91**

Samenvatting

Het CBS volgt sinds 2017 alle asielzoekers die vanaf 2014 bij een opvang van Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) zijn ingestroomd en de statushouders die vanaf 2014 een verblijfsvergunning asiel hebben ontvangen, inclusief hun nareizigers en gezinsherenigers. Deze achtste jaarlijkse rapportage van dit cohortonderzoek geeft inzicht in de instroom van asielzoekers bij het COA en in de samenstelling van de nieuwste groep statushouders, van 2014 tot en met de eerste helft van 2023. Daarnaast wordt in deze webpublicatie een actueel beeld geschetst van hoe het gaat met de leefsituatie en integratie van de statushouders die sinds 2014 een verblijfsvergunning asiel hebben gekregen. Er worden cijfers gepresenteerd over het verblijf in COA-opvang, de wachttijd tot het verkrijgen van een verblijfsvergunning, huisvesting, inburgering, huishoudenssamenstelling, gezinshereniging, onderwijs, naturalisatie, werk en inkomen, zorggebruik en criminaliteit. Tevens is er in deze rapportage speciale aandacht voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen en is er een apart hoofdstuk over Oekraïners die sinds 24 februari 2022 (het begin van de grootschalige oorlog) onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming naar Nederland zijn gekomen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

Actuele ontwikkelingen met betrekking tot nieuwe instroom van asielzoekers bij het COA en de periode van het verblijf in COA-opvanglocaties:

- **Hoge jaarlijkse instroom COA-opvang sinds 2021** – Na een tijdelijke daling in 2020 is het totale aantal asielzoekers dat in 2021 en 2022 in COA instroomde hoger dan het aantal in de jaren daarvoor. Het aantal asielzoekers dat in 2022 in een COA-opvang instroomde (49 duizend, inclusief nareizigers) was het hoogst sinds de piek van 2015 (54 duizend). In de eerste helft van 2023 stroomden 20 duizend asielzoekers in een COA opvang in, duizend meer dan in de eerste helft van 2022. De afname in met name de eerste helft van 2020 was een gevolg van de coronacrisis. Zo werden in tal van herkomstlanden en ook in Nederland grensmaatregelen ingevoerd, maar ook konden asielgehoren en rechterlijke uitspraken niet plaatsvinden en werden asielzoekers in noodopvang geplaatst in plaats van in de COA-opvang. In Ter Apel heeft de identificatie en registratie tijdelijk stilgelegen en konden asielaanvragen niet worden ingediend. Vanaf eind april 2020 werden voor veel tijdelijke maatregelen langzaam aan weer versoepelingen doorgevoerd waardoor de instroom in de COA-opvang weer toenam.
- **Meer asielzoekers uit Jemen en Turkije** – Vooral sinds 2020 is er sprake van meer instroom vanuit Jemen. Sinds 2018 staat Turkije in de top vijf van nationaliteiten van ingestroomde asielzoekers in COA-opvang. Sinds 2021 bestaat de grootste groep na de Syriërs niet langer uit Eritreeërs maar uit Afghanen (2021) en Turken (2022 en eerste helft van 2023).
- **Aandeel jonge mannen relatief groot** – Ruim driekwart van alle asielzoekers is jonger dan 35 jaar op het moment van aankomst in Nederland, de helft is jonger dan 25 jaar. Met 66 procent blijft het aandeel mannen in 2022 en ook in de eerste helft van 2023 hoog. Het gaat, net als in eerdere jaren, vooral om jonge mannen.
- **Aandeel mannen uit Syrië weer gestegen** – Sinds 2020 bedraagt het aandeel (jonge) mannen onder de Syrische asielzoekers ongeveer twee derde. Dit beeld lijkt op het beeld van de eerste twee cohorten uit 2014 en 2015. Vooral in 2016 en 2017 is het aandeel vrouwen en ook het aandeel jonge kinderen wat hoger dan in de voorgaande en de meest recente jaren. Dit komt vooral doordat het aantal nareizigers onder Syriërs in 2016

en 2017 relatief hoog is ten opzichte van de andere jaren. In de eerste helft van 2023 bedraagt het percentage mannen 66, waarbij met name het hoge aandeel 15-tot-20 jarigen opvalt.

- **Minder asielzoekers in gezinsverband uit Eritrea** – In 2022 en de eerste helft van 2023 reisde gemiddeld 40 procent van alle asielzoekers in gezinsverband naar Nederland. In 2017 was dit aandeel nog 59 procent. Met name onder Eritreeërs nam het aandeel dat in gezinsverband naar Nederland kwam af: van 70 procent in 2020 naar 21 procent in de eerste helft van 2023.
- **Aantal verhuizingen in COA-opvang neemt voor recente cohorten iets toe** – Asielzoekers die in 2014 instroomden verhuisden in de eerste zes maanden nog 1,7 keer. Tot en met 2019 is het aantal verhuizingen vervolgens steeds iets verder afgenomen. Daarna was er weer een toename. Asielzoekers die in de jaren 2021 en 2022 bij het COA zijn binnengekomen verhuisden in de eerste zes maanden gemiddeld iets vaker dan één keer naar een andere opvanglocatie. Deze toename in verhuizingen binnen COA is met name toe te wijzen aan de inzet van tijdelijke noodopvanglocaties.
- **Merendeel van de asielzoekers na één maand in een reguliere opvang** – In de eerste maand na instroom bevond het overgrote deel van de asielzoekers (69 procent) die in 2022 waren ingestroomd in COA zich in een reguliere opvang. Daarnaast bevond 18 procent zich in een noodopvang en 10 procent in een crisisnoodopvang. Na zes maanden is het aandeel in de reguliere opvang gedaald naar 48 procent terwijl 40 procent na zes maanden in de noodopvang zat. Het aandeel in de crisisnoodopvang bleef vrijwel gelijk (11 procent).
- **Dalende aandelen met vergunning na twaalf maanden maar vanaf 2020 weer een stijging** – Voor alle nationaliteiten gezamenlijk is het aandeel asielzoekers van cohorten 2018 en 2019 dat na twaalf maanden een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd heeft gekregen gedaald ten opzichte van de voorgaande cohorten. In 2020 en 2021 vindt er echter weer een stijging plaats naar respectievelijk 74 en 80 procent. Voor de verschillende instroomcohorten en voor de verschillende nationaliteiten¹⁾ variëren de cijfers sterk: 90 procent van de Syriërs en Eritreeërs die in 2014 t/m 2021 zijn ingestroomd hebben na twaalf maanden een verblijfsvergunning, voor de andere nationaliteiten varieert dit aandeel tussen de 40 (Iran) en 58 procent (Afghanistan).
- **Na acht-en-een-half jaar nog 160 asielzoekers van cohort 2014 zonder vergunning in COA-opvang** – Dit betekent niet dat de IND de aanvraag nog in behandeling heeft voor al deze mensen. Na een afwijzing blijven sommigen in de opvang in afwachting van vertrek, of in afwachting van een uitspraak op beroep. Ook kunnen mensen na een afwijzing opnieuw een asielaanvraag indienen (tweede of volgende aanvraag), bijvoorbeeld wanneer er iets is veranderd in hun situatie, of omdat er nieuwe informatie is over het land van herkomst. Voor instroomcohort 2014 gaat het om 0,8 procent van de asielzoekers (160 personen), dit aandeel loopt langzaam op tot 5,1 procent voor cohort 2018: 980 personen uit dat cohort verblijven na 54 maanden nog zonder verblijfsvergunning in de COA-opvang.
- **Syriërs en Eritreeërs uit recente cohorten weer vaker zonder verblijfsvergunning in COA-opvang** – Van de Eritreeërs en Syriërs die van 2018 t/m 2021 zijn ingestroomd verblijft een relatief groot aandeel na twaalf maanden nog zonder verblijfsvergunning in de COA-opvang (respectievelijk 12 en 6 procent in 2018 tegen een kwart en 14 procent voor cohort 2021). In de jaren daarvoor was dit aandeel voor Eritreeërs maximaal 3,5 procent, voor Syriërs hooguit drie procent.

1) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

- **Afghanen uit 2021 weer vaker een eigen woning** – Van de Afghanen die in 2021 zijn ingestroomd woonde 59 procent na twaalf maanden zelfstandig in een gemeente. Voor de cohorten 2019 en 2020 was dit ongeveer de helft, namelijk respectievelijk 30 en 31 procent. Tegelijkertijd neemt het aandeel Afghanen dat zonder verblijfsvergunning in de COA-opvang verblijft af: van 37 procent voor instromers in 2019 naar 8 procent voor cohort 2021. Voor Afghanen geldt overigens dat, ten opzichte van bijvoorbeeld Syriërs en Eritreeërs, de eerste asielaanvraag relatief vaak wordt afgewezen in de periode van 2014 tot en met 2020. Zij dienen in deze periode namelijk relatief vaak een herhaalde asielaanvraag in, waardoor er onder de Afghaanse asielzoekers een relatief groot aandeel is dat na twaalf maanden nog zonder verblijfsvergunning in COA-opvang verblijft.
- **De meeste personen vertrekken zelfstandig (vaak met onbekende bestemming)** – Van de bijna 27 duizend asielzoekers die in 2014 zijn ingestroomd in de COA-opvang is na acht-en-een-half jaar bijna een kwart (22 procent) weer vertrokken of heeft tijdelijk geen adres. De meeste asielzoekers die vertrekken doen dit zelfstandig, al dan niet met onbekende bestemming. Voor een klein deel van de asielzoekers die niet willen vertrekken en geen hulp van de overheid aanvaarden, gaat de Dienst Terugkeer & Vertrek over tot gedwongen vertrek: van cohort 2014 waren dit er 365 na acht-en-een-half jaar.
- **Bijna 24 duizend alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's)** – Sinds 2014 zijn bijna 24 duizend amv's naar Nederland gekomen. Van deze groep zijn ruim 21 duizend ingestroomd via COA. Nidos voert de voogdijtaak uit voor alle amv's. Bijna 60 procent van de amv's bestaat uit Syriërs (34 procent) en Eritreeërs (25 procent). Vooral in 2015 was de instroom van amv's groot (4 510 nieuwe amv's). In de eerste helft van 2023 zijn er 2 060 nieuwe amv's naar Nederland gekomen. Twee derde van alle amv's is 15, 16 of 17 jaar oud, 81 procent is man. Erg jonge amv's komen weinig voor: slechts één procent is jonger dan vijf jaar.

Actuele ontwikkelingen met betrekking tot huisvesting en integratie van statushouders en hun nareizigers en gezinsherenigers:

- **Aantal verleende asielvergunningen neemt sinds 2020 weer toe** – In 2022 is het aantal verleende vergunningen (33 duizend) groter dan dat van 2017 t/m 2021. In de eerste helft van 2023 zijn er 17 duizend vergunningen verleend. Ook nareizigers van statushouders ontvangen een (afgeleide) asielvergunning en behoren net als gezinsherenigers in dit onderzoek tot de statushouders.
- **Top vijf nationaliteiten²⁾ van statushouders wisselt, maar Syrië blijft op eerste plek** – In de periode 2014 t/m 2020 staan de Syrische en de Eritrese nationaliteiten op de plaatsen één en twee, in 2021 staat Afghanistan op plek twee terwijl Turkije in 2022 en de eerste helft van 2023 de tweede plaats bezet. In 2019 komen Turkije en Jemen nieuw binnen in de top vijf en zijn daar tot op heden gebleven, met een uitzondering voor Jemen in 2021.
- **Aandeel nareizigers na 2020 weer toegenomen** – Sinds 2014 is aan 85 duizend nareizigers een vergunning verleend. Het grootste deel hiervan bestaat uit Eritreeërs en Syriërs. Vanaf cohort 2014 tot en met cohort 2017 was er grofweg een toename van het aandeel nareizigers onder de statushouders van 27 naar 51 procent. Sinds die tijd is er een afname van dit aandeel tot 22 procent in 2020. In 2021 neemt het aandeel nareizigers onder de statushouders weer toe naar 37 procent, maar in 2022 en het eerste halfjaar van 2023 neemt dit af naar respectievelijk 33 en 27 procent.

2) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

- **Aandeel van statushouders met nareis na 30 maanden is hoger voor cohort 2020 dan in de jaren daarvoor** – De percentages van statushouders (exclusief nareizigers) die na tweeënhalf jaar familieleden hebben laten overkomen lopen sterk terug vanaf 2017. Bij cohort 2020 is echter een toename te zien van statushouders (exclusief nareizigers) die binnen tweeënhalf jaar familieleden hebben laten overkomen via de nareisregeling (22 procent) en via reguliere gezinshereniging (7 procent). Onder Syriërs zijn de percentages statushouders die familieleden hebben laten overkomen hoger: 34 procent totaal.
- **Onder amv's meer nareis en gezinshereniging dan onder totale groep statushouders** – Het aandeel amv's (exclusief nareizigers) dat binnen tweeënhalf jaar familieleden laat overkomen via de nareisregeling of reguliere gezinshereniging is respectievelijk 49 en 15 procent voor cohort 2020.
- **Gemiddelde wachttijd Syriërs laagst door komst van nareizigers** – De gemiddelde wachttijd voor alle statushouders die een vergunning kregen in de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2023 is 175 dagen. Dit is opnieuw een lichte toename ten opzichte van de gemiddelde wachttijd die in de vorige rapportage werd geregistreerd (159 dagen). Syriërs en Eritreeërs krijgen relatief snel een verblijfsvergunning. Nareizigers brengen de gemiddelde wachttijd omlaag.
- **Weinig regionale verschillen** – Er is weinig verschil in spreiding van statushouders over Nederland tussen de diverse nationaliteiten en vergunningscohorten. Ook twee jaar na het verlaten van de COA-opvang wonen de statushouders nog steeds verspreid over Nederland.
- **Statushouders wonen in de loop van de tijd stedelijker** – Wel zijn statushouders naarmate zij langer in Nederland verblijven steeds iets stedelijker gaan wonen. Van het vergunningscohort 2015 woonde na twee maanden 55 procent in sterk of zeer sterk stedelijk gebied, na zeven jaar is dat 62 procent.
- **Statushouders wonen vooral in huurwoningen** – De 244 duizend statushouders die in de periode 2014 tot en met eerste helft 2023 een verblijfsvergunning ontvingen, vormden op 1 juli 2023 89 duizend huishoudens. Van deze huishoudens woont het overgrote deel (94 procent) in een huurwoning.
- **Steeds meer statushouders thuiswonend kind, aantal alleenstaanden neemt af** – De vergunningscohorten vanaf 2016 bestaan voor een steeds groter deel uit met name thuiswonende kinderen maar ook uit stellen (met en zonder kinderen). Van het vergunningscohort 2014 is 28 procent een thuiswonend kind. Van het vergunningscohort 2023 (de eerste helft) is dit 57 procent. Het aandeel alleenstaanden neemt steeds verder af. Van de mensen die in 2014 een verblijfsvergunning krijgen, is 39 procent alleenstaand op het moment dat zij worden gehuisvest in een gemeente. Voor de eerste helft van 2023 is dit 10 procent.
- **Steeds meer statushouders volgen onderwijs** – Van de opeenvolgende cohorten met mensen die een verblijfsvergunning asiel ontvingen volgt een steeds groter aandeel onderwijs (55 procent op 1 oktober 2023 voor cohort 2019). Ook niet-leerplichtige jongeren vanaf achttien jaar oud volgen vaker onderwijs naarmate ze langer in Nederland zijn.
- **Hoge onderwijsdeelname voor recente cohorten amv's** – Onder de amv's laten de diverse cohorten steeds hogere percentages onderwijsvolgenden zien. Zo volgde 45 procent van alle amv's die in 2014 hun vergunning kregen op 1 oktober 2023 onderwijs. Van cohorten 2020, 2021 en 2022 volgde ongeveer 80 procent onderwijs op 1 oktober 2023.

- **Toename mbo gestopt, stijging deelname aan hbo en wo** – Het aandeel onderwijsvolgende statushouders uit 2014 dat een mbo-opleiding volgt is eerst gestegen van 12 procent in 2015 naar 55 procent in 2018 en vervolgens iets gedaald naar 51 procent in 2023. De daling van het aandeel mbo gaat gepaard met een stijging van deelname aan hbo en wo (van 2 procent in 2015 naar 10 procent in de periode tussen 2018 en 2023).
- **Meerderheid van amv's volgt mbo-opleiding, ook vinden amv's steeds vaker de weg naar hbo en wo** – Van alle amv's uit cohort 2014 volgt 72 procent op 1 oktober 2017 een mbo-opleiding, in 2023 is dat percentage gestegen naar 84 procent. Ook steeds meer amv's volgen een hbo- of wo-opleiding. Van de amv's die in 2014 een verblijfsvergunning kregen volgde 8 procent op 1 oktober 2023 een opleiding op hbo- of wo-niveau, op 1 oktober 2017 was dat 2 procent.
- **Steeds hoger mbo-niveau** – Van de statushouders die een verblijfsvergunning asiel ontvingen en een mbo-opleiding volgden, volgde in de eerste jaren aanvankelijk het grootste deel een opleiding op niveau 1, maar dat verandert geleidelijk naar niveau 2. In oktober 2021 en 2022 volgen er meer statushouders niveau 2 dan niveau 1. Ook de andere niveaus (3 en 4) nemen in aandeel toe, zij het niet zo hard als niveau 2. Meer dan een kwart van de statushouders van cohort 2017 volgt op 1 oktober 2023 een mbo-opleiding op niveau 4.
- **44 procent van cohort 2014 heeft inburgeringsexamen behaald, 97 procent van de uiteindelijk inburgeringsplichtigen in dat cohort** – Van de bijna 20 duizend personen die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen heeft 44 procent het inburgeringsexamen behaald, 29 procent was niet-inburgeringsplichtig (vrijwel allen kinderen tot 18 jaar of personen die 65 jaar of ouder zijn: zij zijn uitgesloten van de inburgeringsplicht). Voor 19 procent van de statushouders van cohort 2014 geldt dat zij een ontheffing hebben. Slechts een klein deel van alle statushouders uit het cohort 2014 heeft in oktober 2023 het inburgeringsexamen nog niet gehaald (0,7 procent) of heeft een verlenging van de inburgeringstermijn gehad (0,6 procent).
- **Vrijwel alle inburgeringsplichtigen van cohort 2014 hebben voldaan aan de inburgeringsplicht** – Wanneer alleen wordt gekeken naar inburgeringsplichtigen (inclusief personen met een ontheffing of vrijstelling), dan heeft 69 procent van de bijna 13 duizend inburgeringsplichtigen van het vergunningscohort 2014 in oktober 2023 het inburgeringsexamen behaald of een vrijstelling gekregen. Daarnaast heeft 29 procent een ontheffing, 1 procent heeft het examen nog niet gehaald (maar heeft nog wel tijd om dat alsnog te doen) terwijl slechts 1 procent van de inburgeringsplichtigen het examen nog niet heeft gehaald en daarmee de inburgeringstermijn heeft overschreden.
- **Taalniveau vooral A2, met name bij Eritreeërs** – Bij het volgen van een inburgeringscursus leren statushouders Nederlands begrijpen, spreken en schrijven op tenminste taalniveau A2. Met dit taalniveau kunnen mensen zich in het dagelijkse leven redden. Van de mensen uit het vergunningscohort 2014 die het inburgeringsexamen haalden deed 92 procent dat op A2 niveau en 8 procent op een hoger taalniveau (B1 of B2). Bijna alle personen met een Eritrese nationaliteit behalen het inburgeringsexamen op A2 taalniveau; slechts 2 procent haalt B1 of B2, veel minder dan de andere nationaliteiten.
- **Naturalisaties nemen toe** – Wanneer statushouders vijf jaar in Nederland verblijven, kunnen zij onder voorwaarden het Nederlanderschap aanvragen. Bij cohort 2015 is na zeven-en-een-half-jaar 85 procent genaturaliseerd, bij cohort 2016 is na zes-en-een-half-jaar genaturaliseerd en bij cohort 2017 is na vijf-en-een-half-jaar 42 procent genaturaliseerd. Van de Syriërs die in 2014 een verblijfsvergunning kregen, heeft 93 procent na acht-en-een-half jaar de Nederlandse nationaliteit gekregen.

- **Stijging aandeel werkenden: effect coronacrisis lijkt voorbij** – De mensen uit het vergunningscohort 2015 hebben na tweeënhalp jaar weer iets vaker een baan dan de mensen uit het vergunningscohort van 2014 (respectievelijk 14 en 11 procent). Statushouders gaan dus steeds iets sneller aan het werk. Voor het cohort 2017 neemt dit toe tot 16 procent, maar voor de statushouders uit cohort 2018 neemt het aandeel dat na tweeënhalp jaar een baan heeft weer af naar 14 procent. Dit hangt waarschijnlijk samen met de coronacrisis: 30 maanden na het ontvangen van de verblijfsvergunning valt voor deze cohorten voor een deel samen met de coronacrisis. De meest recente cohorten 2019 en 2020 (de twee laatste cohorten die we 30 maanden kunnen volgen) laten echter weer herstel zien: 20 procent van vergunningscohort 2019 en 23 procent van vergunningscohort 2020 heeft na 30 maanden een baan waarmee het effect van de coronacrisis uitgewerkt lijkt.
- **Amv's werken vaker in deeltijd met tijdelijk contract** – In vergelijking met de totale groep statushouders werken amv's iets vaker in deeltijd dan de totale groep (69 om 65 procent), hebben ze vaker een baan met een tijdelijk contract (82 om 75 procent), werken ze vaker in de uitzendbranche (34 om 24 procent) en in de horeca (22 om 16 procent), maar minder in de handel (17 om 19 procent) en werken ze minder vaak als zelfstandige (4 om 7 procent).
- **Bijna 64 procent van de werkende statushouders van cohort 2014 heeft in 2023 een baan van 0,75 vte of meer** – Een aanzienlijk deel van de statushouders begint hun werkzame leven in een deeltijd baan. Twee jaar na het verkrijgen van hun vergunning werkt ongeveer de helft van cohort 2014 in een baan met een deeltijdfactor tot 0,25 vte. Nog eens 20 procent werkt in een baan van 0,25–0,50 vte. In 2023 is bijna 64 procent van de werkende statushouders uit cohort 2014 werkzaam in een fulltime baan, vanaf 0,75 vte. Het aandeel dat minder dan een halve vte werkt bedraagt dan iets minder dan een kwart.
- **Daling aandeel uitkeringsgerechtigden cohort 2014 zet door** – Anderhalf jaar na het verkrijgen van de verblijfsvergunning, ontvangt 91 procent van de 18- tot 65- jarigen die in 2014 een vergunning hebben gekregen, een bijstandsuitkering. Drie jaar later is dit percentage gedaald naar 51 procent. Nog eens anderhalf jaar later (zes jaar na het verkrijgen van de vergunning) ontvangt 43 procent van het cohort een uitkering. Acht-en-een-half jaar na het verkrijgen van de vergunning, is iets minder dan een derde van cohort 2014 nog afhankelijk van een uitkering.
- **Nog altijd weinig inkomensverschillen tussen de verschillende nationaliteiten** – Dit komt doordat een aanzienlijk deel van de statushouders een bijstandsuitkering ontvangt en dat zijn vaste bedragen, afhankelijk van de gezinssituatie.
- **Zorggebruik stabiliseert na ongeveer twee jaar** – Van alle statushouders (18+) die in 2014 een vergunning hebben ontvangen en eind 2015 niet meer in een COA-opvang verblijven, heeft 86 procent kosten gemaakt voor de huisarts in 2015. Twee jaar later (in 2017) heeft bijna 98 procent van de statushouders uit cohort 2014 kosten gemaakt voor de huisarts. Dit wil zeggen dat zij ingeschreven waren bij een huisarts. Statushouders uit cohort 2014 maken meer kosten voor zorg in 2016 ten opzichte van 2015. Daarna blijven de percentages stabiel. Het zorggebruik onder Eritrese statushouders steeg het sterkst: in 2015 maakte 77 procent kosten voor de huisarts, in 2021 was dat 98 procent.
- **Aandeel jongeren met jeugdzorg neemt licht toe** – Van alle jongeren (tot en met 22 jaar) die in 2014 of 2015 een verblijfsvergunning asiel ontvingen en niet meer bij een opvanglocatie van het COA verblijven maakte ongeveer 5 procent in 2016 gebruik van een vorm van jeugdzorg. Twee jaar later is dat percentage gestegen tot 8 procent. In de jaren 2019 t/m 2022 is het percentage vrijwel stabiel gebleven tussen 8 en 9 procent. Het gaat hier om zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of

gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders (jeugdhulp), om het onder voogdij plaatsen van amv's (jeugdbescherming), en om jeugdreclassering.

- **Gebruik jeugdzorg onder amv's neemt toe** – Het gebruik van jeugdzorg door amv's wijkt nauwelijks af van dat van de totale groep jongere statushouders. Van alle amv's die in 2014 of 2015 een verblijfsvergunning asiel ontvingen en niet meer bij een opvanglocatie van COA verblijven maakte 7,5 procent in 2022 gebruik van een vorm van jeugdzorg, een iets lager percentage dan voor de totale groep jongeren (9 procent). Wel is het gebruik van jeugdzorg onder amv's de laatste jaren sterker gestegen dan onder de totale groep jongeren.
- **Statushouders relatief vaker geregistreerd als verdachte van misdrijf dan personen met Europese herkomst, minder vaak dan personen met Buiten-Europese herkomst** – Mannelijke statushouders tussen de 18 en 45 worden in verhouding vaker geregistreerd als verdachte van een misdrijf dan mannen met Europese herkomst, maar minder vaak dan mannen met Buiten-Europese herkomst. In absolute cijfers is het aantal verdachte statushouders uit cohort 2020 in verslagjaar 2022 in de leeftijdscategorie 18 tot 23 jaar 30, in de leeftijdscategorie 23 tot 45 jaar 90.

Actuele ontwikkelingen met betrekking tot Oekraïners die sinds februari 2022 naar Nederland zijn gekomen onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming:

- **Meer vrouwen dan mannen** – Tot en met juni 2023 hebben zich ruim 125 duizend vluchtelingen uit Oekraïne ingeschreven in een Nederlandse gemeente, waarvan er op 1 juli 2023 nog 98 duizend in Nederland verbleven. De meeste vluchtelingen hebben een Oekraïense nationaliteit (118 600) en een klein deel heeft een niet-Oekraïense nationaliteit, ook wel derdelanders genoemd (6 970). De meeste vluchtelingen hebben zich in de maanden maart en april 2022 in Nederland gevestigd. Het percentage vrouwen is gezakt naar onder de 60 procent voor de meest recente maanden. Na verloop van tijd is het aandeel jongeren en ouderen onder mannen verminderd en ligt het zwaartepunt bij 20–45 jarigen.
- **Iedereen in zelfstandige woning** – Bijna iedere vluchteling uit Oekraïne woont zelfstandig in een gemeente. Enkele tientallen personen verbleven op 1 juli 2023 in een opvanglocatie van COA en iets minder dan een kwart is vertrokken uit Nederland. Dit zijn vooral Oekraïners die vlak na het begin van de oorlog naar Nederland kwamen.
- **Vooraf alleenstaanden en thuiswonende kinderen** – Een maand na het verkrijgen van de status tijdelijke bescherming in Nederland is 42 procent van alle vluchtelingen uit Oekraïne alleenstaand. Iets meer dan 20 procent is een thuiswonend kind en ruim 10 procent is ouder in een eenouderhuishouden. Vluchtelingen met de Oekraïense nationaliteit zijn vaker thuiswonend kind en minder vaak alleenstaand dan derdelanders.
- **Na zes maanden in Nederland werkt 45 procent** – Zes maanden na het verkrijgen van de status tijdelijke bescherming in Nederland werkt 45 procent van de vluchtelingen uit Oekraïne: 43 procent van de personen met een Oekraïense nationaliteit en 63 procent van de derdelanders. In vergelijking met de reguliere statushouders asiel werken Oekraïners veel vaker. Dit is te verklaren doordat Oekraïense vluchtelingen onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming meteen mogen werken zonder te moeten wachten op een tewerkstellingsvergunning. Bijna de helft van de werkende Oekraïense vluchtelingen werkt voltijd. De meeste Oekraïense vluchtelingen werken in de uitzendbranche (49 procent) of de horeca (16 procent), net als reguliere statushouders asiel.
- **Oekraïners wonen verspreid over Nederland** – Net als reguliere statushouders wonen Oekraïners verspreid over Nederland. Wel wonen er per gemeente vaak meer Oekraïners dan reguliere statushouders. De meeste Oekraïners staan één maand na verkrijgen van de

status tijdelijke bescherming ingeschreven in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Westland en Almere.

Summary

Since 2017, Statistics Netherlands (CBS) has followed asylum seekers who arrived at the Central Agency for the Reception of Asylum Seekers (Dutch abbreviation: COA) reception centres from 2014 onwards, as well as status holders who received an asylum residence permit in 2014 or later, including family reunification applicants and following family members. This eighth edition of the annual report on this cohort study provides insight into the inflows of asylum seekers at COA reception centres and the composition of the latest group of status holders, from 2014 to the middle of 2023. In addition, this web publication gives an up-to-date account of the living situation and integration of status holders who have received an asylum residence permit in the Netherlands since 2014. The figures presented here include the inflow and outflow at COA reception centres, the waiting period for an asylum residence permit, housing, civic integration, household composition, family reunification, education, naturalisation, work and income, healthcare use and crime. The report looks in particular at unaccompanied minor foreign nationals, and a separate chapter is dedicated to Ukrainian refugees who have come to the Netherlands since 24 February 2022 (the start of the full-scale war) under the Temporary Protection Directive. This research was commissioned by the Ministry of Justice and Security (Dutch abbreviation: JenV) and the Ministry of Social Affairs and Employment (SZW).

Some recent developments in the inflow and duration of stay of asylum seekers at COA reception centres are described below.

- **High annual inflow at COA reception centres since 2021** – Following a temporary decline in 2020, the annual total of asylum seekers admitted to COA reception centres in 2021 and 2022 was higher than in previous years. The number of asylum seekers admitted at COA in 2022 (49,000, including following family members) was the highest total since the 2015 peak (54,000). In the first half of 2023, 20,000 asylum seekers were admitted: 1,000 more than in the same period in 2022. The temporary decline, which was mainly seen in the first half of 2020, was a result of the coronavirus crisis. In that period, border measures were implemented in several origin countries as well as in the Netherlands, asylum interviews and court hearings could not take place, and asylum seekers were housed in emergency shelters instead of COA reception centres. In Ter Apel, identification and registration were halted temporarily and asylum applications could not be submitted. As many temporary measures began to be phased out from late April 2020, the inflow at COA reception centres increased.
- **More asylum seekers from Yemen and Turkey** – The inflow from Yemen has increased, especially since 2020. Turkey has ranked among the top five nationalities with the largest inflow in COA reception centres since 2018. As of 2021, the second-largest group (after Syrians) are no longer Eritreans; instead they are Afghans (in 2021) and Turks (in 2022 and the first half of 2023).
- **Relatively high proportion of young men** – More than three-quarters of all asylum seekers are aged under 35 at the time of arrival, with more than half being younger than 25. At 66%, the proportion of men remained high throughout 2022 and in the first half of 2023. As in earlier years, the majority of these men were young.
- **The proportion of Syrian men has risen again** – Since 2020, (younger) men have made up roughly two-thirds of the asylum seekers from Syria. This is similar to the first two asylum cohorts, from 2014 and 2015. There were slightly higher proportions of women and young children, most noticeably in 2016 and 2017, than in previous or later years. This

was largely due to the relatively large proportion of following family members among Syrians at that time, compared to the other years. In the first half of 2023, 66% of the applicants were male, including a large proportion of 15- to 19-year-olds.

- **Fewer asylum-seeking families from Eritrea** – On average, in 2022 and the first half of 2023, 40% of all asylum seekers travelled to the Netherlands as families. In 2017, this proportion was 59%. The number of Eritrean families coming to the Netherlands showed a particularly noticeable decline: from 70% in 2020 to 21% in the first half of 2023.
- **Slightly more relocations at COA shelters among recent cohorts** – Asylum seekers admitted in 2014 were relocated 1.7 times in their first six months. The average number of relocations during the first six months gradually declined between 2014 and 2019. Following this there was an increase: On average, asylum seekers who entered COA reception centres in 2021 and 2022 were relocated to a different centre at a rate of just over once in the first six months of their stay. This increase in relocation at COA shelters can be explained by deployment of temporary emergency locations.
- **A majority of asylum seekers are placed in a regular centre after one month** – A majority (69%) of the asylum seekers admitted by COA in 2022 were placed in a regular reception centre within their first month. A further 18% were housed in emergency accommodation and 10% in a crisis centre. After six months, the proportion of people in regular centres fell to 48%, while 40% were in emergency accommodation. The proportion who were housed in crisis centres remained stable at 11%.
- **The proportion receiving a residence permit within 12 months fell, then rose again from 2020** – For all nationalities combined, the proportion of the 2018 and 2019 cohorts who obtained a temporary asylum residence permit within 12 months was lower than in previous cohorts. In 2020 and 2021, however, this proportion increased again to 74% and 80%, respectively. There is great variety between the different inflow cohorts and nationalities¹⁾: 90% of the Syrians and Eritreans admitted between 2014 and 2021 inclusive obtained a residence permit after 12 months, while for the other nationalities this varies between 40% (Iran) and 58% (Afghanistan).
- **After 8.5 years, 160 asylum seekers from the 2014 cohort are still living at a COA shelter without a permit** – This does not mean that the Immigration and Naturalisation Service (IND) is still processing all these people's applications. Some applicants remain at the reception centre awaiting departure after having their application rejected, while others stay pending an appeal ruling. Applicants are also entitled to file a second or subsequent asylum application if their first application is rejected, for example if their situation has changed or if new information has come to light about their country of origin. This is the case for 0.8% of the 2014 cohort (160 people), rising slowly to 5.1% of the 2018 cohort: 980 people from that cohort remain in COA reception centres after 54 months without a residence permit.
- **Syrians and Eritreans from recent cohorts are again more likely to be in COA reception centres without a residence permit** – Of the Eritreans and Syrians admitted between 2018 and 2021 inclusive, a relatively large proportion remain in COA reception centres without a residence permit (respectively 13 and 7 in 2018, compared to 26 and 15 for the 2021 cohort). In previous years, this figure did not rise above 3.8% for Eritreans and 2.8% for Syrians.
- **Afghans from 2021 are again more likely to live independently** – Of the Afghans admitted in 2021, 59% lived independently in the municipality after 12 months. For the 2019 and 2020 cohorts this proportion roughly halved, to 30% and 31%, respectively. At

¹⁾ Nationality is derived from country of birth, country of origin or the original nationality in cases where the nationality is unknown or has since changed to Dutch nationality.

the same time, the proportion of Afghans remaining in COA reception centres without a residence permit declined: from 37% for people admitted in 2019 to 8% for the 2021 cohort. Compared to nationalities such as Syrian and Eritrean, Afghan asylum seekers' initial applications were relatively likely to be rejected in the period between 2014 and 2020. They applied for asylum repeatedly in this period, which means that a relatively large group of Afghan asylum seekers are staying at COA reception centres longer than 12 months without receiving a residence permit.

- **Most people leave voluntarily, often with an unknown destination** – Of the nearly 27 thousand asylum seekers who entered COA reception centres in 2014, nearly a quarter (22%) have left the country after 8,5 years or were temporarily without an address. Most asylum seekers who leave the country do this voluntarily, with or without the destination being known. For a small share of asylum seekers who do not want to leave and do not accept help from the government, the Repatriation and Departure Service (DT&V) proceeds to forced departure: for the 2014 cohort, 365 were forced to leave after 8,5 years.
- **Nearly 24,000 unaccompanied minor foreign nationals (AMVs)** – Since 2014, nearly 24,000 AMVs have arrived in the Netherlands. Of this group, more than 21,000 arrived through a COA reception centre; the remainder were placed by Nidos. Nearly 60% of AMVs were Syrian (34%) and Eritrean (25%). There was a particularly large influx in 2015, when 4,510 new AMVs being admitted in that year. The first half of 2023 saw 2,060 new AMV's arrived in the Netherlands. Two-thirds of all AMVs were aged 15, 16 or 17, and 81% were male. There were only a few very young AMVs: 1% were aged under 5.

The following section describes some recent developments in the housing and civic integration of status holders, their following family members and family reunification applicants.

- **The number of asylum permits granted has risen again since 2020** – In 2022, the number of permits granted (33,000) exceeded the annual totals for 2017 to 2021 inclusive. 17,000 permits were granted in the first half of 2023. As family members who follow the status holder to the Netherlands are issued a dependent asylum residence permit, they are also counted as status holders for the purpose of this study, as are family reunification applicants.
- **The top five nationalities²⁾ of status holders vary, but Syria remains at number 1** – From 2014 to 2020 inclusive, Syria and Eritrea formed the largest and second largest group respectively; Afghanistan overtook Eritrea in 2021, while Turkey was in second place in 2022 and over the first half of 2023. Turkey and Yemen entered the top five in 2019 and have remained there ever since, with the exception of 2021 (Yemen).
- **The proportion of following family members rose again after 2020** – Since 2014, 85,000 following family members have been granted a permit, with the majority of these consisting of Eritreans and Syrians. The proportion of following family members among status holders increased from 27% to 51% between the 2014 and 2017 cohorts, followed by a reduction to 22% in 2020. The proportion of following family members among status holders rose again in 2021 to 37%, before declining in 2022 (33%) and in the first six months of 2023 (27%).
- **AMVs encompass more following family members and family reunification than status holders as a whole** – The proportion of AMVs (excluding following family members) in the 2020 cohort who brought family members to the Netherlands within two-and-a-half

2) Nationality is derived from country of birth, country of origin or the original nationality in cases where the nationality is unknown or has since changed to Dutch nationality.

years under the following family members scheme was 49%; 15% of this group used regular family reunification during the same period.

- **Following family members cause Syrians to have the shortest average waiting time** – The average waiting period for all status holders who were granted a permit from 2014 up to and including the first half of 2023 was 175 days. This is again a slight increase compared to the average waiting period stated in the previous report (159 days). Syrians and Eritreans obtain a residence permit relatively quickly. The family reunification procedure reduces the average waiting time.
- **Few regional differences** – There is little difference between nationalities and permit cohorts in terms of status holders' geographical distribution across the Netherlands. Two years after leaving the COA reception centres, status holders are still spread out across the country.
- **Status holders increasingly live in urban areas in the course of the time** – The longer status holders reside in the Netherlands, the more likely they are to live in an urban area. Of the 2015 permit cohort, 55% were living in strongly or very strongly urbanised areas after two months; this increased to 62% after seven years.
- **Status holders predominantly live in rented homes** – The 244,000 status holders who were granted a residence permit between 2014 and the middle of 2023 were forming 89,000 households as of 1 July 2023. Of these households, the vast majority (95%) live in rented homes.
- **Increasing numbers of status holders are children living at home; the number of single persons is falling** – A growing proportion of the permit cohorts from 2016 onwards is made up of minor children accompanied by one or both parents, as well as couples (either with or without children). The proportion of children living with one or both parents among the 2014 permit cohort is 28%. The same figure for the 2023 cohort (first six months) is 57%. The proportion of single persons continues to decline. Of the group who were granted a permit in 2014, 39% were single when they were assigned accommodation within a local authority. This is 10% in the first half of 2023.
- **Education enrolment increasing** – An ever larger share of status holders in successive cohorts are enrolled in education (55% of the 2019 cohort as of 1 October 2023). Even young people aged 18 and over, for whom education is not compulsory, are more likely to be in education the longer they remain in the Netherlands.
- **High education participation rate among recent AMVs** – Among the various cohorts of AMVs, an increasing percentage are in education. For example, 45% of all AMVs who obtained their permit in 2014 were in education as of 1 October 2023; the figure for the 2020, 2021 and 2022 cohorts on the same reference date was around 80%.
- **Enrolment in MBO no longer increasing; greater enrolment in HBO and WO** – The proportion of status holders attending education from the 2014 cohort who were enrolled on MBO courses increased from 12% in 2015 to 55% in 2018, before falling to 51% in 2023. The drop in MBO enrolment was accompanied by a rise in enrolment in higher vocational education (HBO) and university education (WO) (from 2% in 2015 to 10% in the period between 2018 and 2023).
- **A majority of AMVs were enrolled on MBO courses; HBO and WO enrolment is rising** – Of all the AMVs in the 2014 cohort, 72% were enrolled on MBO courses on 1 October 2017. This percentage increased to 84% by 2023. In addition, a growing number of AMVs were enrolled at HBO or WO level. Of the AMVs who were granted a residence permit in 2014, 8% were enrolled on HBO or WO courses as of 1 October 2023, compared with 2% on 1 October 2017.

- **MBO level is rising** – Of the status holders who received a residence permit and who subsequently enrolled on MBO courses, in the first few years the majority were initially enrolled at Level 1. However, this gradually rose to Level 2, and in October 2021 and 2022 more status holders were enrolled at Level 2 than at Level 1. The proportion studying at Levels 3 and 4 also increased, though not as fast as Level 2 enrolment. More than a quarter of the status holders in the 2017 cohort were enrolled on a Level 4 MBO course on 1 October 2023.
- **44% of the 2014 cohort passed the civic integration exam; 97% of those who had an obligation to integrate in this cohort** – Of the nearly 20,000 people who were granted an asylum residence permit in 2014, 44% passed the civic integration exam. A further 29% were not required to take the exam, including almost all under-18s and people aged 65 and over, who are exempt from the civic integration requirement. Another 19% of the 2014 cohort obtained a dispensation. Only a small number of status holders from the 2014 cohort had either not yet passed their civic integration exam by October 2023 or been granted an extension to their integration period (less than 1% of the total 2014 permit cohort).
- **Practically all candidates from the 2014 cohort have met the civic integration requirement** – Looking exclusively at the nearly 13,000 people from the 2014 permit cohort who have a civic integration obligation, 69% had either passed the civic integration exam or been granted an exemption by October 2023. In addition, 29% had received a dispensation and 1% had not yet obtained their certificate (but still had time to do so), while only 1% of people with a civic integration obligation had not yet passed the exam and thereby exceeded the time limit for civic integration.
- **Language level primarily at A2, especially among Eritreans** – Integration courses teach status holders how to understand, speak and write the Dutch language to at least A2 level: the level they need to get by in day-to-day life. Of the people from the 2014 permit cohort who successfully completed the civic integration exam, 92% passed at A2 level and 8% on a higher level (B1 or B2). Almost all candidates with Eritrean nationality pass the civic integration exam at the A2 language level; just 2% achieve B1 or B2 – much lower than other nationalities.
- **Naturalisations are increasing** – Once status holders have lived in the Netherlands for five years, they can apply for Dutch citizenship under certain conditions. Of the 2015 cohort, 85% obtained citizenship after seven-and-a-half years; 79% of the 2016 cohort were naturalised after six-and-a-half years; and 42% of the 2017 cohort became citizens within five-and-a-half years. After eight-and-a-half years, 93% of Syrians who were granted a residence permit in 2014 had gained Dutch nationality.
- **Greater proportion in employment: the effect of the coronavirus crisis appears to have ended** – People in the 2015 cohort were slightly more likely to have a job after two-and-a-half years than people in the 2014 cohort (14% and 11%, respectively). This suggests a progressive decrease in the time it takes status holders to find work. For those from the 2017 cohort employment has increased to 16% and for the status holders from the 2018 cohort this was 14% after two-and-a-half years. This is likely to be related to the coronavirus crisis, as the period of 30 months following their receipt of a residence permit partly coincided with the pandemic. There are signs of recovery in the figures for the most recent cohorts, from 2019 and 2020 (the latest two cohorts we have been able to follow for 30 months): 20% of the 2019 permit cohort and 23% of the 2020 cohort had a job after 30 months, which suggests that the coronavirus crisis is no longer a factor.
- **AMVs are more likely to work part time on a temporary employment contract** – Compared to the total group of status holders, AMVs are somewhat more likely to work part time compared to the total group (69% compared to 65%), on a temporary

employment contract (82 compared to 75%), through an employment agency (34% compared to 24%) or in accommodation and food services (22% compared to 16%), but less in trade (17% compared to 19%), and they are less likely to be self-employed (4% compared to 7%).

- **Nearly 64% of employed status holders from the 2014 cohort worked 0.75 FTE or full time in 2023** – A significant share of status holders begin their working life in the Netherlands in a part-time job. Two years after obtaining their residence permit, approximately half of the 2014 cohort have a job with a part-time factor of 0.25 FTE, with a further 20% working at a rate of 0.25–0.50 FTE. Of all the status holders from the 2014 cohort who were in employment in 2023, almost 64% had a full-time job, from 0.75 FTE. Those working less than 0.5 FTE account for just under one quarter.
- **Proportion of benefit recipients continues to fall** – Of all 18- to 64-year-olds who received a residence permit in 2014, 91% were still dependent on social assistance benefits 18 months after obtaining their permit. This proportion fell to 51% after a further three years, and another 18 months later (six years after obtaining a permit), 43% of the cohort were in receipt of a benefit. Eight-and-a-half years after being granted a permit, just under one-third of the 2014 cohort were still dependent on social assistance.
- **There is still little difference in income between nationalities** – This is due to the fact that a significant proportion of status holders receive social assistance benefits, which are paid out in fixed amounts depending on the family situation.
- **Healthcare use stabilised after two years** – 86% of all adult status holders (aged 18 and over) who received a permit in 2014 and who were no longer staying at a COA reception centre by the end of 2015 had incurred healthcare costs related to visits to the family doctor in 2015. Two years on (in 2017), nearly 98% of status holders from the 2014 cohort had incurred such costs, which means that they were registered with a doctors' practice. Status holders from the 2014 cohort incurred more costs for healthcare in 2016 compared to 2015, but the percentages then stabilised. Healthcare use among Eritrean status holders showed the sharpest rise: whereas 77% incurred costs for family doctor visits in 2015, by 2021 this had increased to 98%.
- **Slight increase in the proportion of youth care recipients** – Of all young people (aged 22 or under) who obtained an asylum residence permit in 2014 or 2015 and who were no longer living at a COA reception centre, approximately 5% were receiving some form of youth care in 2016. Two years later, that proportion had risen to 8%. From 2019 to 2022 inclusive, the percentage remained more or less stable, hovering between 8% and 9%. This relates to care provided to young people and their parents for psychological, psychosocial and/or behavioural problems, a mental disability affecting the young person or parenting problems (youth assistance); placing AMVs under guardianship (youth protection); and juvenile rehabilitation.
- **More users of youth care among AMVs** – The use of youth care services by AMVs differs hardly at all from the use by the total group of young status holders. Of all AMVs who obtained an asylum residence permit in 2014 or 2015 and who were no longer living at a COA reception centre, 7.5% were using some form of youth care in 2022, a slightly lower percentage compared to the total group of young status holders (9%). However, the use of youth care among AMVs has increased more sharply in recent years compared to the group of young people as a whole.
- **Little change in the proportion of registered crime suspects** – Male status holders aged 18–44 are recorded as criminal suspects relatively more often than men of European origin, but less often than men with a non-European background.

These are some recent developments relating to Ukrainians who have arrived in the Netherlands since February 2022 under the Temporary Protection Directive:

- **More women than men** – Up to and including June 2023, more than 125,000 refugees from Ukraine have registered in a Dutch local authority. Of these, 98,000 were still resident in the Netherlands as of 1 July 2023. Most of these refugees (118,600) are Ukrainian nationals, while a small proportion (6,970) hold a non-Ukrainian nationality (these are 'third-country nationals'). The majority of refugees from Ukraine settled in the Netherlands in March and April 2022. The proportion of women has fallen below 60% in the most recent months. The proportion of men who are either young or elderly has declined, with the largest group being aged between 20 and 44.
- **Everyone is living independently** – Almost all refugees from Ukraine live in independent housing in a local authority. Only a few dozen individuals were resident in a COA reception centre as of 1 July 2023, while just under one-quarter – mainly Ukrainians who came here shortly after war broke out – have left the Netherlands.
- **Primarily single persons and minors living with one or both parents** – One month after settling in the Netherlands, 42% of all refugees from Ukraine are single persons. Just over 20% are children living with one or both parents, and more than 10% are parents in a single-parent household. Compared to third-country nationals, refugees who hold Ukrainian nationality are more likely to be children living with one or both parents and less likely to be single persons.
- **Employment after six months in the Netherlands is at 45%** – Six months after settling in the Netherlands, 45% of refugees from Ukraine had found work: 43% of people with Ukrainian nationality and 63% of third-country nationals. Ukrainians are much more likely than regular asylum status holders to be employed. This can be explained by the fact that Ukrainian refugees are immediately allowed to work under the Temporary Protection Directive, without having to wait for a labour permit. Almost half of the Ukrainian refugees who have found work are employed full time. As is the case for regular asylum status holders, most Ukrainian refugees have found work through temporary employment agencies (49%) or in accommodation and food services (16%).
- **Ukrainians are spread out across the Netherlands** – Just like regular status holders, Ukrainians are distributed throughout the Netherlands, although local authorities often house more Ukrainians than regular status holders. The highest numbers of Ukrainians are resident in Amsterdam, The Hague, Rotterdam, Westland and Almere.

1 Over het onderzoek

1.1 Introductie

Het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) hebben het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gevraagd om in kaart te brengen hoe het de asielmigranten, die vanaf 2014 in Nederland zijn aangekomen, vergaat op terreinen als de asielprocedure, arbeidsmarkt, sociale zekerheid, onderwijs, gezondheidszorg en criminaliteit.

In juni 2017 zijn van dit onderzoek de eerste resultaten gepubliceerd over de positie van asielzoekers in de periode 2014 – medio 2016. Die periode stond voor veel asielzoekers in het teken van het verkrijgen van een verblijfsvergunning, het betrekken van een nieuwe woning, gezinshereniging en de start van de inburgeringsperiode. In april 2018 publiceerde het CBS een eerste update waarin data van juli 2016 tot en met juni 2017 zijn toegevoegd en ook in 2019, 2020, 2021, 2022 en 2023 verschenen er updates, waarin telkens een extra jaar met data is toegevoegd.

Inmiddels heeft het CBS de zevende update uitgevoerd; we weten nu ook hoeveel asielzoekers in de periode van juli 2022 tot en met juni 2023 naar Nederland zijn gekomen. Ook is er nu weer een actueler beeld van hoe het gaat met de migranten die sinds 2014 in Nederland een verblijfsvergunning asiel hebben gekregen. Net als in de vorige edities wordt ook in dit rapport aandacht besteed aan integratie op het gebied van arbeidsmarkt, inburgering, onderwijs, sociale zekerheid, zorggebruik, inkomen, criminaliteit en de inburgering van statushouders. In de editie van 2022 is de methodiek herzien.¹⁾ Zo zijn bijvoorbeeld de voorrangsregels voor toekenning van een kenmerk gewijzigd wanneer deze in meerdere bronnen voorkomt. Hierdoor zijn kleine verschillen in aantallen en percentages ontstaan ten opzichte van eerdere updates. Vanaf de vorige editie is er speciale aandacht voor de groep alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's), is er een set aan baanindicatoren toegevoegd alsmede een apart hoofdstuk over Oekraïners die sinds eind februari 2022 naar Nederland zijn gevlucht. Dit jaar is informatie toegevoegd over verschillende typen COA-opvanglocaties, loonkostensubsidies en vertrekprocedures. Ook zijn de figuren over nareis en gezinshereniging nu alleen nog berekend op de populatie van statushouders in plaats van ook op alle asielzoekers. Dit is gedaan omdat alleen statushouders nareizigers en gezinsherenigers kunnen laten overkomen en dit dus een beter beeld geeft van het aandeel nareis en gezinshereniging. Informatie over de nieuwe Wet Inburgering (Wi2021) is voor deze update nog niet meegenomen, waardoor voor de inburgeringskenmerken voor cohort 2022 en 2023 geen volledige informatie kan worden gegeven. Deze cohorten worden daarom voor deze kenmerken niet weergegeven. Personen uit eerdere cohorten kunnen ook onder de Wi2021 vallen als ze in of na 2022 inburgeringsplichtig zijn geworden, zij zullen in deze update vallen onder de categorie 'niet inburgeringsplichtig of inburgeringsplichtig onder de Wi2021'.

Uit eerder onderzoek (Engbersen e.a., 2015, Maliepaard e.a., 2017, Ooijevaar e.a., 2016, De Mooij e.a., 2018, De Mooij e.a., 2020, De Mooij e.a., 2022) blijkt dat er verschillen zijn in bijvoorbeeld onderwijsprestatie en arbeidsmarktparticipatie tussen asielmigranten met verschillende landen van herkomst. Daarom onderscheidde we in de vier voorgaande

¹⁾ Meer details over de methode, begrippen en afkortingen zijn te vinden in het 'Dashboard cohortstudie asiel' onder het kopje 'Toelichting'.

publicaties vijf nationaliteiten²⁾: Syrië, Eritrea, Irak, Afghanistan en Iran. In 2015 waren dit de nationaliteiten met de grootste aantallen ingestroomde asielzoekers. In 2018 waren dit de vijf groepen met de grootste aantallen verleende verblijfsvergunningen. Nu staan deze nationaliteiten nog steeds in de top 10 van zowel asielverzoeken als verleende verblijfsvergunningen. In de update van 2022 werd voor het eerst de Turkse nationaliteit onderscheiden. Sinds 2018 staat deze nationaliteit in de top vijf van asielverzoeken, en sinds 2019 ook in de top vijf van verleende verblijfsvergunningen. Asielzoekers en statushouders met andere nationaliteiten worden in deze publicatie gegroepeerd in de groep 'Overig'. Het CBS zal dit onderzoek tenminste tot en met 2025 jaarlijks uitvoeren, waardoor we de asielzoekers die sinds 2014 Nederland instromen en in Nederland een verblijfsvergunning krijgen, over een steeds langere periode kunnen volgen. Dit vergroot de meerwaarde van dit unieke onderzoek: er wordt immers steeds meer bekend over hoe deze groep asielzoekers in Nederland participeert. Dit betekent bijvoorbeeld ook dat achterstanden in integratie eerder dan voorheen kunnen worden gesignaleerd.

Deze cohortstudie op basis van registerinformatie maakt deel uit van een breder onderzoeksprogramma, waarin ook kennispartners WODC, RIVM, SCP, Erasmus Universiteit Rotterdam en Radboud Universiteit participeren (Dagevos e.a., 2018, Miltenburg e.a., 2019, Dagevos e.a., 2020, Huijnk e.a., 2021, Dagevos e.a., 2021, Maliepaard e.a., 2023, Van der Meer e.a., 2024).

Populaties

In dit onderzoek worden vier (deels overlappende) groepen beschreven: asielzoekers in COA-opvang, statushouders, alleenstaande minderjarige vreemdelingen en Oekraïners. Onder asielzoekers in COA-opvang valt in dit onderzoek iedereen die wordt opgevangen door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Hiertoe behoren zowel mensen die een lopende asielaanvraag hebben, als mensen die al een asielvergunning hebben ontvangen, maar nog wel wonen in een opvanglocatie van het COA. Deze laatste groep is formeel geen asielzoeker meer: het asielverzoek is toegewezen. Zolang zij nog bij het COA verblijven, behoren ze in dit onderzoek echter wel tot de groep asielzoekers. Indien nareizende familieleden worden opgevangen door het COA, worden zij in dit onderzoek ook tot de asielzoekers gerekend. Ook mensen die na een afwijzing in afwachting van vertrek of in afwachting van een uitspraak op beroep of herhaalde aanvraag verblijven in een COA-opvanglocatie behoren tot deze populatie.

Tot de statushouders rekenen we alle personen die een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde of onbepaalde tijd hebben ontvangen van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). In andere publicaties wordt ook wel de term vergunninghouder gebruikt.

Zij kunnen nog in COA verblijven of zelfstandig in een gemeente gevestigd zijn.

Ook nareizigers van statushouders ontvangen een (afgeleide) asielvergunning en behoren in dit onderzoek tot de statushouders. Nareizigers zijn gezinsleden van de statushouders aan wie onder speciale voorwaarden een machtiging voorlopig verblijf (mvv) wordt verleend. Wanneer een mvv wordt verstrekt, krijgen deze gezinsleden na binnenkomst in Nederland een afgeleide asielvergunning.

2) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

Daarnaast worden in dit onderzoek ook de familieleden van statushouders meegenomen die via reguliere gezinshereniging naar Nederland komen. Deze familieleden worden in dit onderzoek meegeteld in het cohort statushouders, hoewel ze feitelijk geen asielvergunning hebben.

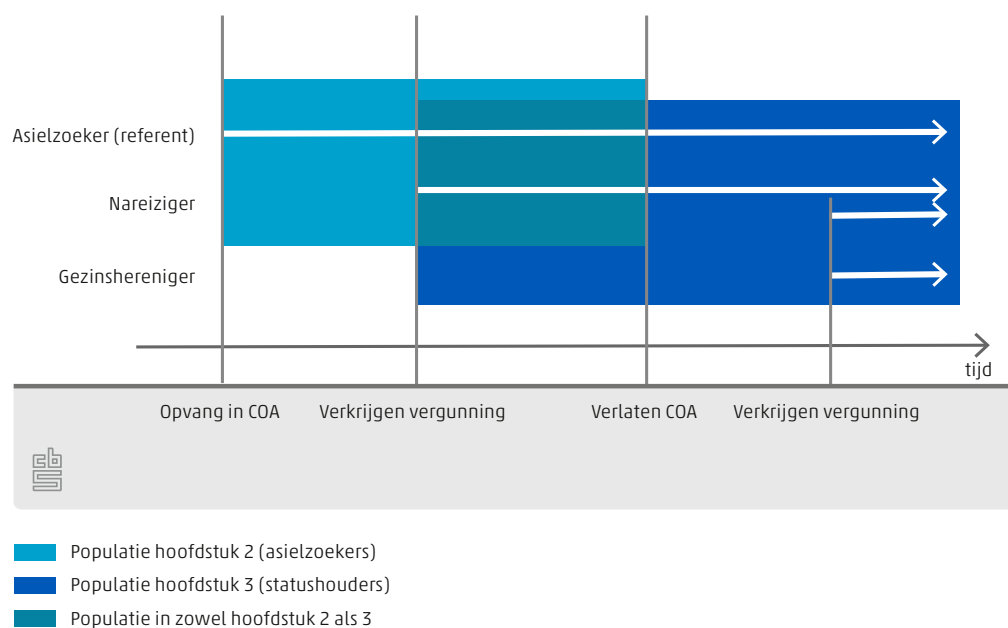
Een alleenstaande minderjarige vreemdeling (amv) is een minderjarige persoon die een aanvraag om toelating als vluchteling heeft ingediend en bij binnenkomst niet wordt begeleid en/of verzorgd door ouders of wettelijk voogd. De groep alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) valt onder de verantwoordelijkheid van Nidos en wordt voor een deel opgevangen bij een COA-opvanglocatie, maar dat hoeft niet.

Een deel van amv's wordt opgevangen door Nidos zelf.

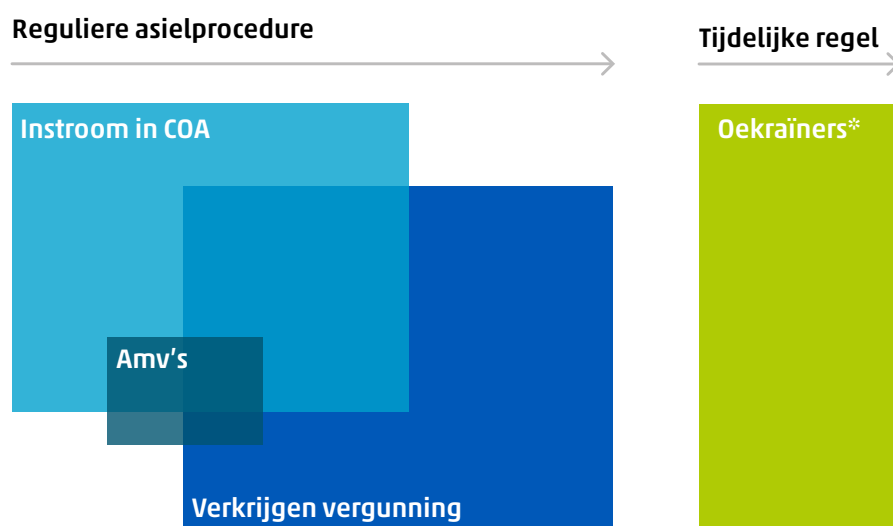
Oekraïners zijn in deze rapportage gedefinieerd als personen die volgens de IND vallen onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming van de Europese Unie. Dit kunnen personen zijn met een Oekraïense of niet-Oekraïense nationaliteit.

In het eerste deel van deze rapportage wordt de eerste fase na aankomst van asielzoekers in Nederland besproken. Dit is de periode waarin mensen door het COA worden opgevangen. In het bijzonder wordt ingegaan op de omvang en samenstelling van de populatie en de verblijfssituatie. De populatie bestaat in dit deel uit alle asielzoekers en nareizigers die in de asielopvang verblijven, al dan niet met een verblijfsvergunning. Het tweede deel van de rapportage gaat over personen die een verblijfsvergunning asiel hebben ontvangen. Hier wordt aandacht besteed aan hoe het de statushouders vergaat op het vlak van huisvesting, onderwijs, inburgering, arbeidsmarkt, sociale zekerheid, zorggebruik en criminaliteit. Vanaf dit jaar wordt de nareis en gezinshereniging alleen in kaart gebracht voor deze populatie, niet (zoals voorheen) voor alle asielzoekers, omdat alleen personen met een verblijfsvergunning asiel een verzoek tot nareis kunnen doen. De populatie van dit deel bestaat uit alle asielzoekers en nareizigers met een verblijfsvergunning, en de gezinsherenigers die horen bij deze statushouders. Het derde deel van deze rapportage bestaat uit Oekraïners die sinds eind februari 2022 naar Nederland zijn gevluht. Het gaat hierbij zowel om personen met de Oekraïense nationaliteit als om personen met een niet-Oekraïense nationaliteit die vallen onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming. Figuur 1.1.1 geeft een schematisch overzicht van de populaties in hoofdstuk 2 (t/m paragraaf 2.8) en 3 terwijl figuur 1.1.2 een overzicht geeft van de nieuwe populaties amv's (o.a. paragraaf 2.9) en Oekraïners (hoofdstuk 4).

1.1.1 Overzicht populaties in hoofdstuk 2 en 3

1.1.2 Overzicht inclusief nieuwe populaties

* Oekraïners zijn gedefinieerd als personen die vallen onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming. Dit kunnen mensen zijn met een Oekraïense of niet-Oekraïense nationaliteit.

1.2 Dashboard

Naast deze rapportage is er een [interactief dashboard](#), met daarin nog meer cijfers over de opvang van asielzoekers en de integratie van statushouders. In dit dashboard kunt u zelf kiezen over welke onderwerpen en voor welke nationaliteiten³⁾ u cijfers (visueel) gepresenteerd wilt zien.

1.3 Methode en begrippen

Meer details over de methode, begrippen en afkortingen zijn te vinden in het 'Dashboard cohortstudie asiel' onder het kopje '[Toelichting](#)', in het [rapport van 2018](#) of in het [rapport van 2017](#).

1.4 Dossier Asiel, migratie en integratie

Meer informatie over asiel, migratie en integratie kunt u vinden in [het dossier](#). In dit dossier staan alle recente cijfers en verdiepende artikelen over migratie, asielzoekers en de integratie van mensen met een migratieachtergrond:

1.5 Literatuur

Dagevos, J., Miltenburg, E., Mooij, M. de, Schans, D., Uiters, E. & Wijga, A. (2020). Syrische statushouders op weg in Nederland: de ontwikkeling van hun positie en leefsituatie. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Dagevos, J., Huijnk, W., Maliepaard, M. & Miltenburg, E. (2018) Syriërs in Nederland. Een studie over de eerste jaren van hun leven in Nederland. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Dagevos, J., Schans, D. & Uiters, E. (2021). In uitvoering – een analyse van het op statushouders gerichte beleid en wat er nodig is om dit beleid te verbeteren. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Engbersen, G., Dagevos, J., Jennissen, R., Bakker, L., Leerkens, A., Klaver, J. & Odé, A. (2015). Geen tijd te verliezen: Van opvang naar integratie van asielmigranten. Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

Huijnk, W., Dagevos, J., Djundeva, M., Schans, D., Uiters, E., Ruijsbroek, A. & Mooij, M. de (2021) Met beleid van start. Over de rol van beleid voor ontwikkelingen in de positie en leefsituatie van Syrische statushouders. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

³⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

Maliepaard, M., Negash, S., Dagevos, J., Kuijpers, T., Ueters, E., Dijke, R. van & Nooitgedagt, W. (2023). Navigeren in een nieuwe samenleving; de ontwikkeling van de positie en leefsituatie van Syrische Nederlanders. Den Haag: Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.

Maliepaard, M., Witkamp, B. & Jennissen, R. (2017). Een kwestie van tijd? De integratie van asielmigranten: een cohortonderzoek (CAHIER, 2017-3). Den Haag: Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.

Meer, M. van der, Otten, K., Noyon, S. M., Hendriks, I. P. & Schans, J. M. D. (2024). Een passende plek voor statushouders; ervaringen met de woonomgeving en het huisvestingsbeleid van Syrische en Eritrese statushouders (CAHIER, 2024-3). Den Haag: Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.

Miltenburg, E., Dagevos, J. & Huijnk, W. (2019). Opnieuw beginnen. Achtergronden van positieverschillen tussen Syrische statushouders. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Mooij, M. de, Dieleman D., Houdt, K. van & Matthijssen, L. (2022). Rapportage Integratie en Samenleven 2022. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Mooij, M. de, Dieleman D. & Regt, S. de (2020). Jaarrapport Integratie 2020. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek. Mooij, M. de, Bloemendal, C. & Dieleman, D. (2018). Jaarrapport Integratie 2018. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Ooijevaar, J. & Bloemendal, C. (2016). Jaarrapport Integratie 2016. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

2 Asielaanvraag en opvang

In dit hoofdstuk wordt de instroom van asielzoekers in de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2023 besproken. Achtereenvolgens komen de omvang en de samenstelling van de groep, de verblijfssituatie en het verkrijgen van een verblijfsvergunning aan de orde. De laatste paragraaf gaat in op een specifieke groep, de alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's). Er is een uitsplitsing gemaakt naar nationaliteit, leeftijdsgroepen en gezinsvorming.

2.1 Instroom

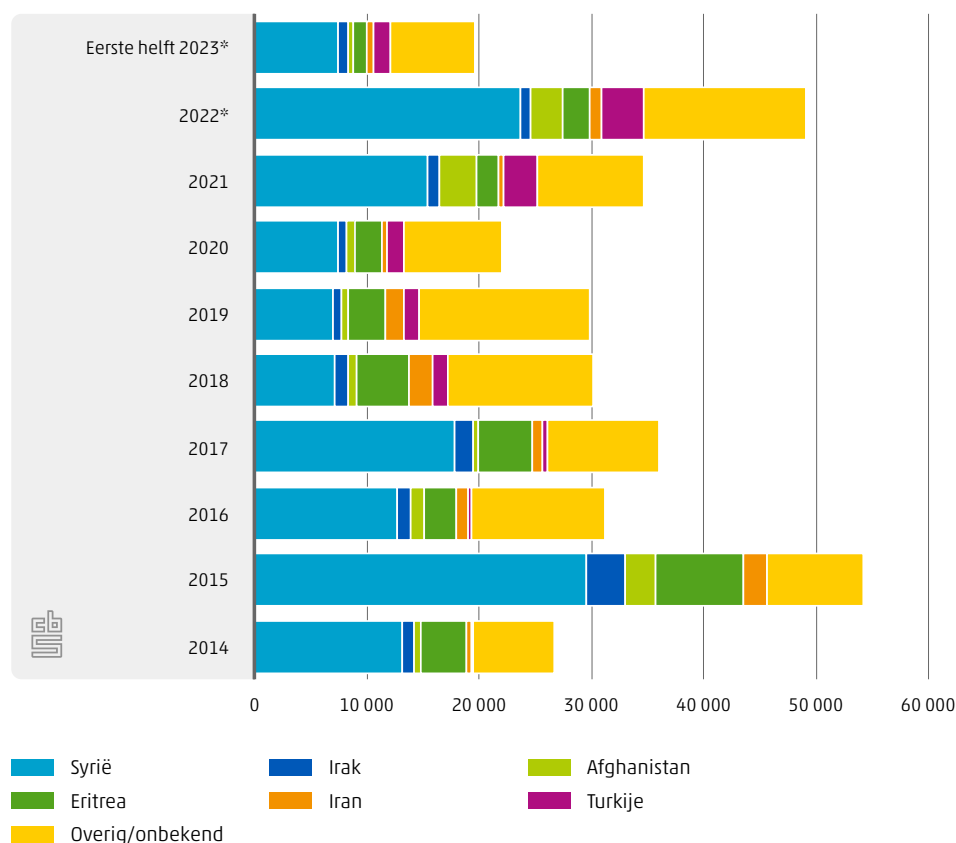
Hoge jaarlijkse instroom COA-opvang sinds 2021

Ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder zijn er in de eerste helft van 2023 duizend asielzoekers meer in het COA ingestroomd: in de eerste helft van 2023 ging het om 20 duizend asielzoekers, in de eerste helft van 2022 waren dit er 19 duizend. Dat is in lijn met de toename van asielzoekers in 2021 en 2022, na een relatief lage instroom in 2020. Ook nareizende familieleden die zijn ingestroomd via COA-opvang worden meegeteld. In 2014 zijn er 27 duizend asielzoekers in COA-opvanglocaties in Nederland ingestroomd, in 2015 54 duizend, in 2016 31 duizend, in 2017 36 duizend, in 2018 30 duizend, in 2019 eveneens 30 duizend, in 2020 22 duizend, in 2021 35 duizend, in 2022 49 duizend en in de eerste helft van 2023 20 duizend (in voorgaande jaren was de instroom de eerste helft van het jaar meestal hoger dan in de tweede helft van het jaar). De afname in met name de eerste helft van 2020 is een gevolg van de coronacrisis. Zo werden in tal van herkomstlanden en ook in Nederland grensmaatregelen ingevoerd, maar ook konden asielgehoren en rechterlijke uitspraken niet plaatsvinden en werden asielzoekers in andere opvang geplaatst dan in de COA-opvang. In Ter Apel heeft de identificatie en registratie tijdelijk stilgelegen en konden asielaanvragen niet worden ingediend. Vanaf eind april 2020 werden voor veel tijdelijke maatregelen langzaam aan weer versoepelingen doorgevoerd^{1) 2)} waardoor de instroom in de COA-opvang weer toenam.

1) <https://ind.nl/nl/documenten/03-2022/migratieradar-eerste-tertaal-2020.pdf>

2) <https://ind.nl/nl/documenten/03-2022/migratieradartweede-tertaal-2020.pdf>

2.1.1 Ingestroomde asielzoekers in COA-opvang naar nationaliteit, 2014 tot en met eerste helft 2023

* Voorlopige cijfers

2.2 Nationaliteiten

Meer asielzoekers uit Jemen en Turkije

In alle jaren zijn Syriërs veruit de grootste groep onder asielzoekers die instroomden bij de asielopvang van het COA. De figuur laat zien dat in 2022 ongeveer de helft van de ingestroomde asielzoekers de Syrische nationaliteit³⁾ heeft. In de eerste helft van 2023 is het aandeel Syrische asielzoekers gedaald naar 38 procent. Tot en met 2020 betreft de op één na grootste groep die met de Eritrese nationaliteit. In 2021 is dat die met de Afghaanse nationaliteit, en in 2022 en de eerste helft van 2023 is dat die met de Turkse nationaliteit. Turkije staat sinds 2018 in de top 5 van nationaliteiten van ingestroomde asielzoekers in de COA-opvang. Vanaf 2020 is de toename van asielverzoeken van Jemenieten opvallend. Dit heeft waarschijnlijk te maken met een ernstig verslechterde humanitaire situatie in Jemen als gevolg van het voortdurende conflict tussen het leger van de officiële regering van Hadi en de Houthis'.⁴⁾ Dit lijkt geen tijdelijke ontwikkeling: Jemen staat in de eerste helft van 2023 op de derde plek qua instroom in de COA-opvang. In de eerste helft van 2023 staat de groep

³⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

⁴⁾ <https://ind.nl/nl/documenten/03-2022/migratieradar-eerste-tertaal-2021.pdf>

asielzoekers met de Somalische nationaliteit voor het eerst sinds 2014 weer in de top 5. De redenen waarom asielverzoeken toenemen, variëren per land. Dit kan te maken hebben met zaken als een verslechterde veiligheidssituatie, een onzekere politieke situatie, een slechte economische situatie of veranderingen als het ingaan van de dienstplicht.

2.2.1a Top vijf van nationaliteiten van ingestroomde asielzoekers in COA-opvang, 2014 tot en met 2018

	2014	2015	2016	2017	2018					
1	Syrië	13 260	Syrië	29 695	Syrië	12 780	Syrië	17 955	Syrië	7 240
2	Eritrea	3 955	Eritrea	7 895	Eritrea	2 990	Eritrea	4 800	Eritrea	4 755
3	Somalië	1 295	Irak	3 350	Albanië	1 655	Irak	1 540	Iran	2 040
4	Irak	1 080	Afghanistan	2 685	Marokko	1 265	Marokko	940	Turkije	1 365
5	Afghanistan	615	Iran	2 030	Joegoslavië	1 230	Iran	870	Algerije	1 240

2.2.1b Top vijf van nationaliteiten van ingestroomde asielzoekers in COA-opvang, 2019 tot en met eerste helft 2023

	2019	2020	2021	2022*	Eerste helft 2023*					
1	Syrië	7 005	Syrië	7 585	Syrië	15 460	Syrië	23 725	Syrië	7 545
2	Eritrea	3 290	Eritrea	2 485	Afghanistan	3 285	Turkije	3 800	Turkije	1 490
3	Nigeria	2 230	Turkije	1 415	Turkije	3 095	Afghanistan	2 935	Jemen	1 225
4	Iran	1 660	Algerije	1 120	Eritrea	2 005	Jemen	2 815	Eritrea	1 145
5	Turkije	1 330	Jemen	1 015	Jemen	1 815	Eritrea	2 430	Somalië	1 030

Bron: CBS.

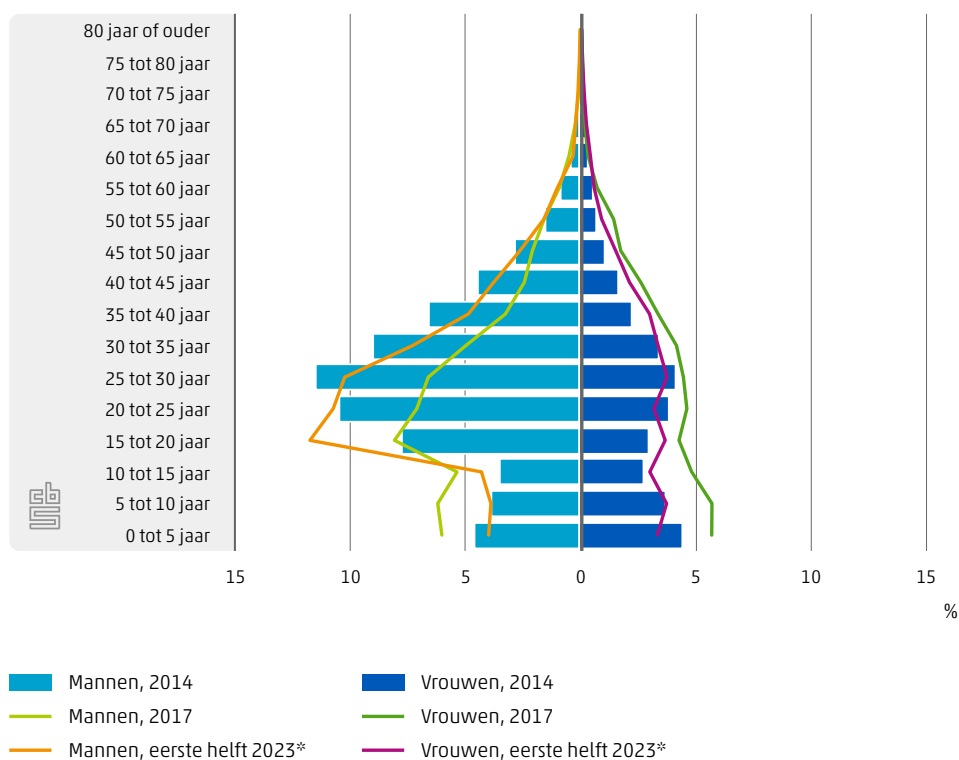
* voorlopige cijfers

2.3 Leeftijd en geslacht

Aandeel jonge mannen relatief groot

De meeste asielzoekers zijn jong. Ruim driekwart van de asielzoekers is jonger dan 35 jaar (dit geldt voor alle jaren). Ongeveer de helft van alle asielzoekers uit 2014 en 2015 is op het moment van aankomst in Nederland jonger dan 25 jaar. Van de asielzoekers uit 2016 en 2017 is dat bijna 60 procent; in de periode 2018 tot en met de eerste helft van 2023 is dat weer ongeveer de helft. Ter vergelijking: van de Nederlandse bevolking op 1 januari 2023 is 28 procent jonger dan 25 jaar en 41 procent is jonger dan 35 jaar. Het aandeel mannen onder asielzoekers is van 68 procent in het cohort 2014 gedaald naar 56 procent in het cohort 2017 en vervolgens weer gestegen naar 65 procent in het cohort 2019. Sindsdien blijft het aandeel man schommelen tussen de 65 en 67 procent.

2.3.1 Ingestroomde asielzoekers in COA-opvang naar cohort-jaar, leeftijd en geslacht

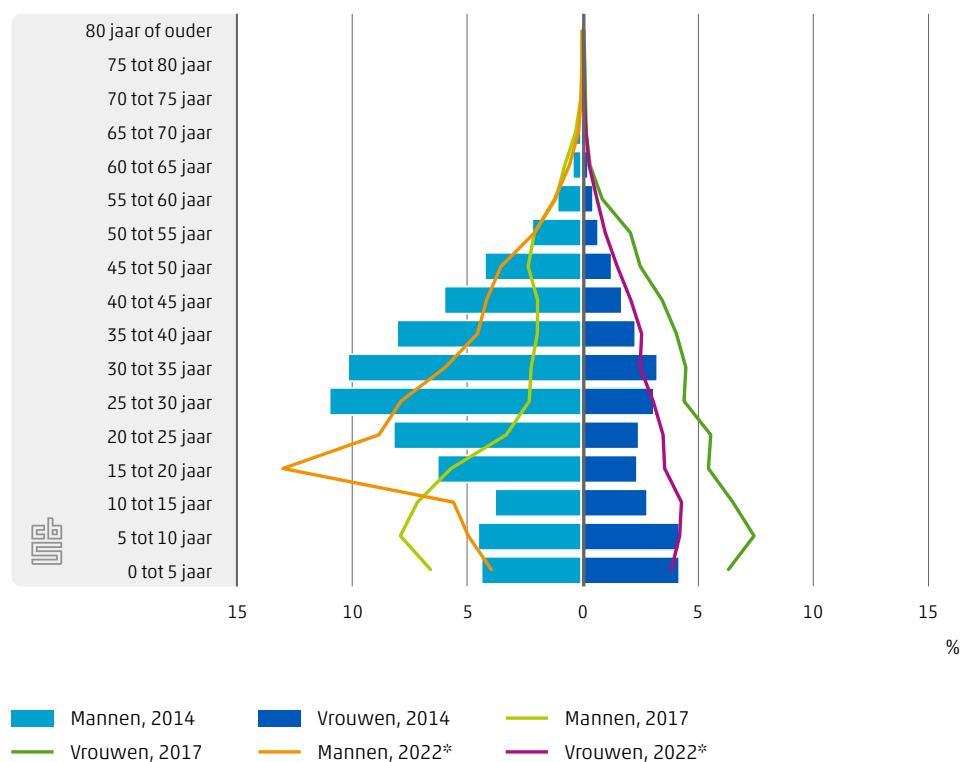

* Voorlopige cijfers

Weer met name mannen uit Syrië

Uit Syrië en Eritrea zijn het in 2014 en 2015 vooral mannen die bij COA-opvang binnenkomen. In die jaren bestaat ruim twee derde van alle Syrische asielzoekers uit mannen, in 2016 is dat 44 procent en daarna is het aandeel mannen weer toegenomen tot 68 procent in 2020. In 2021 bedraagt het percentage 64, in 2022 67 en in de eerste helft van 2023 66 procent. Vooral in 2016 en 2017 is het aandeel vrouwen en ook het aandeel jonge kinderen wat hoger dan in de andere jaren. Dit komt vooral doordat het aandeel nareizigers onder Syriërs in deze jaren hoger is. Deze groep nareizigers bestaat voor een groter deel uit vrouwen en kinderen dan de groep mensen die in Nederland een eerste asielaanvraag doet (de referenten). In de periode 2018–2020 neemt het aandeel vrouwen en kinderen onder Syrische asielzoekers weer af. Een vergelijking van de piramides tussen 2014, 2017 en 2022 laat duidelijk zien dat de asielverzoeken in 2014 vooral jongvolwassen mannen betroffen, die in 2017 vooral vrouwen en kinderen (nareizigers) terwijl er in 2022 sprake is van een iets evenwichtiger verdeling tussen mannen en vrouwen, waarbij wel de groep 15 tot 20-jarige mannen opvalt.

2.3.2 Ingestroomde Syrische asielzoekers in COA-opvang naar cohort-jaar, leeftijd en geslacht

* Voorlopige cijfers

2.4 Huishoudenssamenstelling

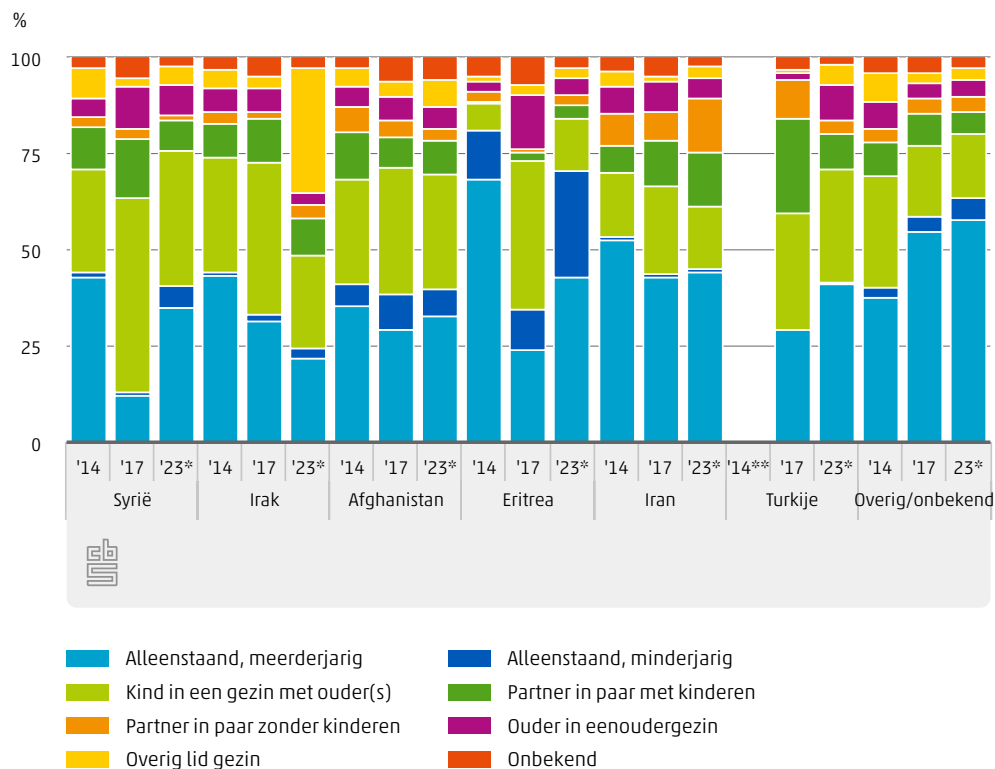
Stijging alleenstaande asielzoekers, minder asielzoekers in gezinsverband uit Eritrea

Bijna de helft van alle asielzoekers die in 2014 en 2015 in Nederland zijn aangekomen, kwam als alleenstaande asielzoeker bij het COA binnen. In 2016 en 2017 daalde dit aandeel respectievelijk naar 35 en 31 procent. Dit aandeel is vervolgens weer gestegen naar 48 procent in 2020 en in de eerste helft van 2023 is het aandeel, na een kleine dip in 2021, verder toegenomen naar 51 procent. In absolute zin werden in 2014 13 duizend alleenstaande asielzoekers opgevangen. Dit aantal steeg in 2015 naar bijna 25 duizend alleenstaande asielzoekers. In de periode 2016–2020 schommelde het aantal tussen de 11 en 13 duizend, in 2021 waren het er ruim 15 duizend en in 2022 steeg het aantal alleenstaanden tot ruim 23 duizend. In de eerste helft van 2023 ging het om 10 duizend alleenstaanden. Van alle alleenstaande asielzoekers over de jaren heen is grofweg 11 procent minderjarig. Alleenstaand betekent hier overigens dat deze asielzoekers als alleenstaande zijn opgevangen. Het is goed mogelijk dat (een deel van) deze asielzoekers wel een partner of gezin (tijdelijk) hebben achtergelaten en dat zij later herenigd zijn. Een deel van de asielzoekers is gekomen in gezinsverband (als kind of ouder in een gezin met kinderen); in 2014 38 procent. Dit percentage loopt op naar 59 procent in 2017. Dit aandeel is daarna weer gedaald naar 42 procent in 2022 en 38 procent in de eerste helft van 2023. Het kan hierbij gaan om asielzoekers die met hun gezin in Nederland arriveren,

maar ook om nareizigers die zich in de asielopvang bij hun familieleden voegen. Vooral asielzoekers met een Eritrese nationaliteit⁵⁾ kwamen tot 2020 steeds vaker dan voorheen in gezinsverband (70 procent in 2020, ten opzichte van 10 procent in 2014) naar Nederland. Sindsdien neemt dat echter weer af tot 21 procent in de eerste helft van 2023. Met name het aandeel kinderen binnen Eritrese gezinnen steeg tussen 2014 en 2020 sterk, van 7 tot 50 procent, en daalde in de jaren daarna tot 14 procent in de eerste helft van 2023. Er zijn maar weinig asielzoekers die met partner zonder kinderen in Nederland arriveren (2 tot 5 procent). Ter vergelijking: van de Nederlandse bevolking leeft op 1 januari 2022 26 procent met partner zonder kinderen.

In deze grafiek is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 91 voor meer informatie.

2.4.1 Ingestroomde asielzoekers in COA-opvang naar plaats in het huishouden en nationaliteit, 2014, 2017 en eerste helft 2023

* Voorlopige cijfers

** Vanwege kleine aantallen geven de gegevens voor Turkije in 2014 een vertekend beeld. Deze cijfers zijn daarom in deze figuur weggelaten. In het dashboard vindt u wel de cijfers voor Turkije in 2014.

5) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

2.5 COA verhuizingen

Aantal verhuizingen in COA-opvang neemt voor recente cohorten iets toe

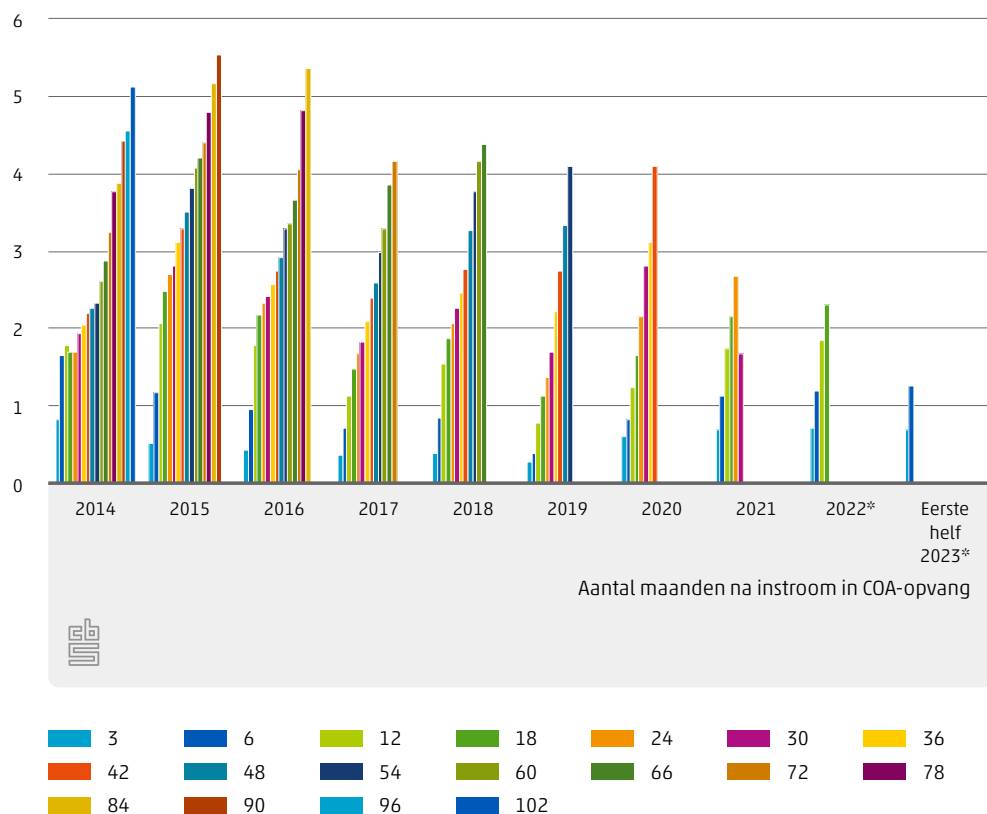
Figuur 2.5.1 laat zien hoe vaak asielzoekers gemiddeld zijn verhuisd⁶⁾ tussen opvanglocaties, uitgesplitst naar instroomcohort en aantal maanden na instroom in een COA-opvanglocatie. Personen uit het instroomcohort 2014 zijn na zes maanden gemiddeld 1,7 keer verhuisd. Mensen uit de instroomcohorten tot en met 2019 verhuisden grofweg steeds iets minder vaak in de eerste zes maanden na instroom in een opvanglocatie dan de voorgaande instroomcohorten, m.u.v. cohort 2018. Dit cohort laat een kleine stijging zien ten opzichte van het voorgaande cohort. Maar de recente instroomcohorten (2020 tot en met de eerste helft van 2023) laten een kentering zien: mensen uit die cohorten verhuisden gemiddeld juist weer iets vaker dan eerdere cohorten. Het gemiddeld aantal verhuizingen na zes maanden van de instroomcohorten vanaf 2021 ligt weer boven 1,0 keer, net als in instroomcohort 2014 en 2015. Syriërs en Eritreeërs ingestroomd in 2014 verhuisden in de eerste zes maanden wat vaker (gemiddeld bijna twee keer) dan bijvoorbeeld Afghanen en Irakezen (gemiddeld iets meer dan één keer), maar voor de instroomcohorten van 2017 en later is dit verschil verdwenen. Vanaf instroomjaar 2021 zijn het de Afghanen die het vaakst (moeten) verhuizen, in de eerste helft van 2023 verhuisden zij zelfs bijna twee keer zo vaak als asielzoekers van andere nationaliteiten. Mensen ingestroomd in 2015 en 2016 en in de periode 2021–2022 verhuisden binnen anderhalf jaar vaker dan de andere instroomcohorten. Dit komt vermoedelijk doordat eind 2016 en begin 2017 verschillende COA-opvanglocaties (vooral tijdelijke crisisnoodopvanglocaties opgericht in 2015) werden gesloten en de bewoners om die reden moesten verhuizen.⁷⁾ Asielzoekers die in 2017 en 2019 bij COA-opvang zijn ingestroomd verhuisden juist minder vaak binnen anderhalf jaar. De stijging van het aantal verhuizingen vanaf 2020 is vermoedelijk te verklaren door een toename en inzet van tijdelijke noodopvanglocaties⁸⁾ (JenV, 2023). Omdat deze slechts tijdelijk beschikbaar zijn, kan dit geleid hebben tot meer verhuizingen.

6) Het aantal verhuizingen is bepaald door het adres op de eerste dag van de maand te vergelijken met het adres een maand eerder. Mensen kunnen op deze manier berekend maximaal één keer per maand verhuizen. Daarmee worden deze cijfers op een andere wijze gegenereerd dan het COA dat doet als onderdeel van de Rapportage Vreemdelingenketen (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2018/01/01/rapportages-vreemdelingenketen>) over verhuisbewegingen van minderjarige kinderen die onderdeel zijn van een gezin.

7) <https://www.coa.nl>

8) <https://www.coa.nl/nl/lijst/capaciteit-en-bezetting>

2.5.1 Gemiddeld aantal verhuizingen tijdens verblijf in COA-opvang, naar instroomcohort en aantal maanden na instroom

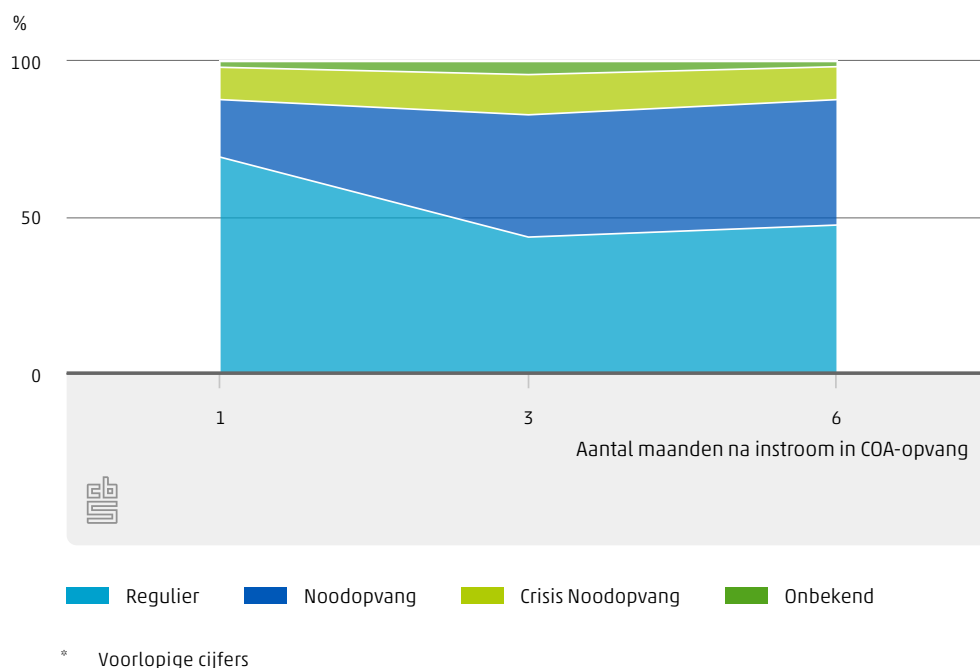
* Voorlopige cijfers

2.6 COA-opvanglocaties

Figuur 2.6.1 laat voor cohort 2022 zien in wat voor soort opvanglocatie asielzoekers zich bevonden in het aantal maanden na instroom in COA. In de eerste maand na instroom bevond het overgrote gedeelte van de asielzoekers in COA zich in een reguliere opvang (69 procent). In de meeste gevallen was dat een centrale ontvangstlocatie (COL), waar de asielzoeker wordt geïdentificeerd, geregistreerd en gescreend op tbc. 18 procent bevond zich in een noodopvang en 10 procent in de crisis noodopvang. Noodopvanglocaties zijn tijdelijke opvanglocaties waar het kwaliteits- en voorzieningen niveau vaak lager ligt. Voorbeelden zijn evenementenhallen, leegstaande kantoren, recreatiewoningen, schepen of tijdelijke paviljoens. Crisis noodopvang zijn locaties die door de gemeente of provincie worden georganiseerd bij een ramp of crisis.⁹⁾ Drie maanden na instroom in COA is het aandeel asielzoekers in de reguliere opvang gedaald naar 44 procent, het aandeel asielzoekers in de noodopvang is daarentegen gestegen naar 39 procent en in de crisis noodopvang naar 13 procent. Na zes maanden is het aandeel in de reguliere opvang weer iets gestegen naar 48 procent en in de noodopvang naar 40 procent. De crisis noodopvang is iets gedaald naar 11 procent.

⁹⁾ <https://www.coa.nl/nl/noodopvang-en-tijdelijke-gemeentelijke-opvang>

2.6.1 Ingestroomde asielzoekers in 2022 naar soort opvanglocatie en aantal maanden na instroom*

2.7 Verblijfssituatie¹⁰⁾

Dalende aandelen met vergunning na twaalf maanden, maar vanaf 2020 weer een stijging

Van de Syriërs en Eritreeërs die in 2014 t/m 2021 in de asielopvang van het COA zijn ingestroomd (voor cohort 2022 en de eerste helft van 2023 kunnen we nog geen twaalf maanden vooruit kijken), heeft na twaalf maanden rond de 90 procent een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd. Dit percentage was met ruim 96 procent nog hoger voor de Syriërs en Eritreeërs die in 2014 t/m 2017 in de asielopvang van het COA zijn ingestroomd. Dit is veel hoger dan onder de groep statushouders die in 2014 t/m 2021 zijn ingestroomd met andere nationaliteiten¹¹⁾, waar dit cijfer na twaalf maanden tussen de 40 (Iran) en 58 (Afghanistan) procent ligt. Voor de asielzoekers uit Afghanistan en Turkije is het aandeel dat na twaalf maanden een verblijfsvergunning heeft gekregen in 2021 ook gestegen naar boven de 90 procent. Voor de meeste groepen is het aandeel met verblijfsvergunning binnen twaalf maanden voor cohort 2018, maar met name voor cohort 2019, wat lager dan voor de voorgaande cohorten. Dit is mogelijk een effect van de opgelopen achterstanden bij de IND, waarvoor in april 2020 een speciale taskforce is opgericht met het doel achterstallige asielaanvragen weg te werken.¹²⁾ In juli 2021 was het merendeel van de achterstallige asielaanvragen weggewerkt.¹³⁾ In 2021 zien we voor veel

¹⁰⁾ In figuren 2.7.1 en 2.7.2 zijn de aandelen berekend op de populatie exclusief degenen die zijn vertrokken of overleden, in figuren 2.7.3 en 2.7.4 zijn de aandelen berekend op de populatie inclusief degenen die zijn vertrokken of overleden. Deze keuze hangt samen met de besproken onderwerpen.

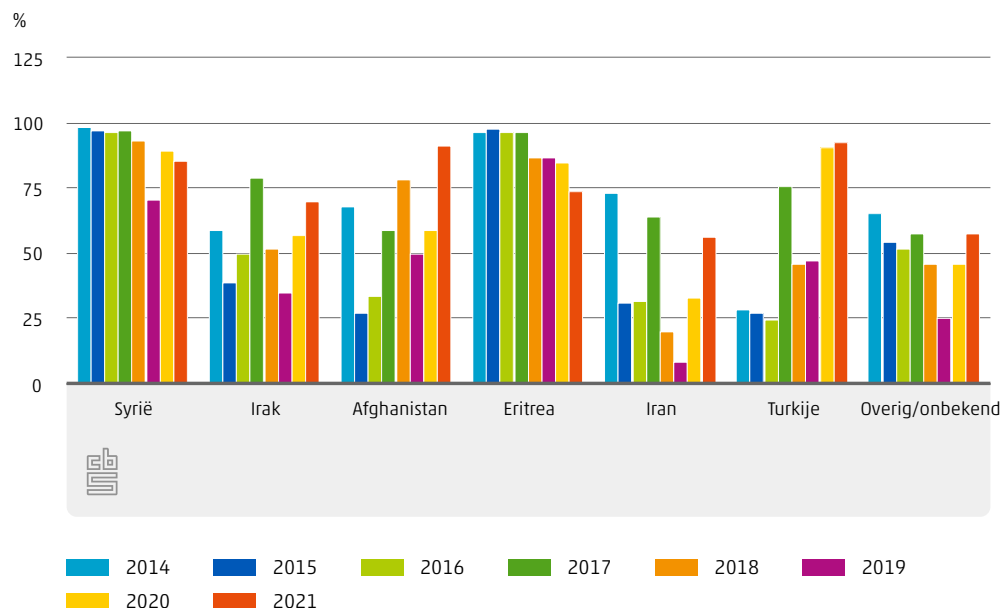
¹¹⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

¹²⁾ <https://ind.nl/nl/documenten/03-2022/migratieradartweede-tertaal-2020.pdf>

¹³⁾ <https://ind.nl/nieuws/paginas/taskforce-tegen-achterstanden-asielaanvragen-rondt-werkzaamheden-af.aspx>

nationaliteiten weer een stijging van het aandeel met een verblijfsvergunning binnen twaalf maanden.

2.7.1 Asielzoekers ingestroomd in COA-opvang naar aandeel met verblijfsvergunning op 12 maanden na instroom en naar instroomcohort

Na acht-en-een-half jaar nog 160 asielzoekers zonder vergunning in COA-opvang

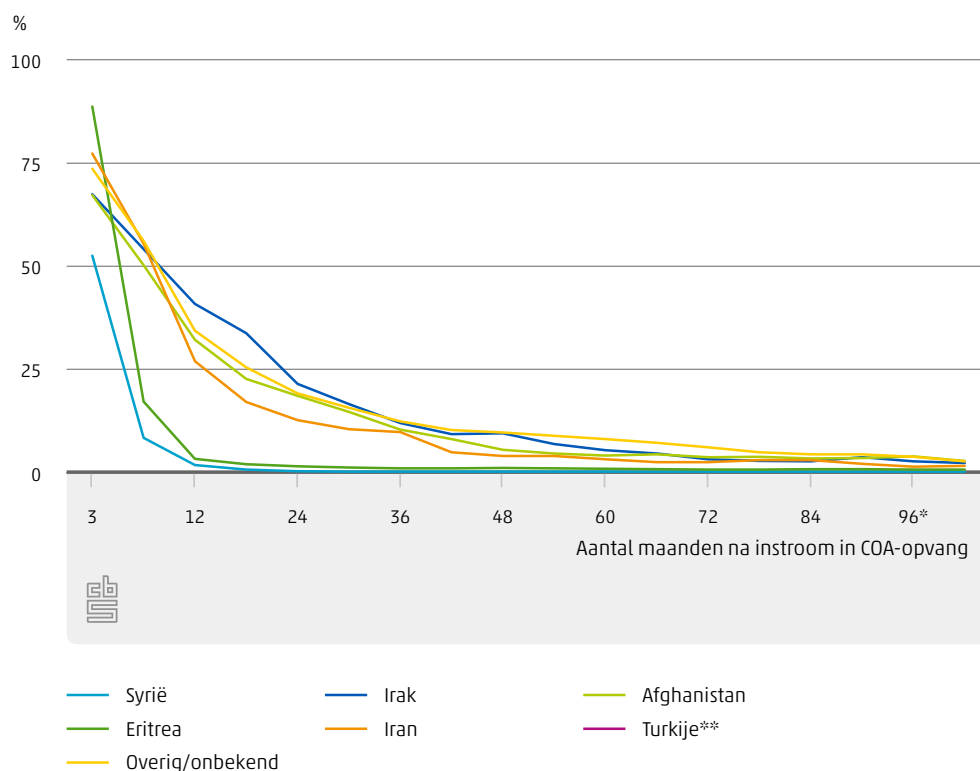
Van het instroomcohort 2014 verblijven na 102 maanden nog steeds 160 personen in de opvang zonder een vergunning. Dit betekent echter niet dat de IND hun aanvraag nog niet heeft afgehandeld. Na een afwijzing blijven sommigen in de opvang in afwachting van vertrek, of in afwachting van een uitspraak op beroep. Ook kunnen mensen na een afwijzing opnieuw een asielaanvraag indienen (tweede of volgende aanvraag), bijvoorbeeld wanneer er iets is veranderd in hun situatie, of omdat er nieuwe informatie is over het land van herkomst. Er mag aangenomen worden dat een groot deel van deze mensen geen verblijfsvergunning krijgt. Een aanzienlijk deel van de asielzoekers is bovendien inmiddels vertrokken uit de COA-opvang (of overleden). Wanneer we met deze laatste groep (vertrokken of overleden) rekening houden, zien we dat van het instroomcohort 2014 na 102 maanden nog 0,8 procent (ofwel de eerder genoemde 160 personen) zonder een verblijfsvergunning in de COA-opvang verblijft. Van het instroomcohort 2015 verblijven er na 90 maanden nog 485 personen (1,1 procent) in de COA-opvang zonder een verblijfsvergunning. Voor bijna een derde bestaat deze groep uit personen met een Iraakse nationaliteit. Van het instroomcohort 2016 verblijven na 78 maanden nog 335 personen in de COA-opvang zonder verblijfsvergunning (1,8 procent). Voor dit instroomcohort bestaat deze groep voor meer dan de helft uit personen met 'overige' nationaliteiten. Van het instroomcohort 2017 zijn er na 66 maanden nog 475 personen in de COA-opvang zonder een verblijfsvergunning (1,8 procent). Van het instroomcohort 2018 ten slotte, zijn er na 54 maanden nog 980 personen in de COA-opvang zonder een verblijfsvergunning (5,1 procent).

De snelheid waarmee asielzoekers een verblijfsvergunning krijgen verschilt sterk per nationaliteit. Zo zien we dat bijna alle Syriërs (99 procent) en Eritreeërs (98 procent) van het instroomcohort 2014 binnen anderhalf jaar een verblijfsvergunning hebben gekregen. Dit is veel sneller dan asielzoekers uit de overige hier gepresenteerde landen: na drie jaar is dit rond de 90 procent voor asielzoekers uit Irak (88 procent), Iran (90 procent) en Afghanistan (90 procent). Dit heeft vooral te maken met de kansen dat asielzoekers uit de verschillende landen hun asielverzoek gehonoreerd krijgen. Binnen zes maanden heeft al 92 procent van de Syriërs en 83 procent van de Eritreeërs uit instroomcohort 2014 een verblijfsvergunning. Voor Syriërs die in 2017 zijn ingestroomd, verlopen de procedures nog steeds snel: van hen had 91 procent al binnen zes maanden een verblijfsvergunning. Voor de instroomcohorten 2018 en 2019 zijn de aandelen met verblijfsvergunning binnen een half jaar lager: van de in 2018 ingestroomde Syriërs heeft 68 procent binnen een half jaar een verblijfsvergunning ontvangen, van de in 2019 ingestroomde Syriërs was dit 48 procent, van instroomcohort 2020 was dit 57 procent en van instroomcohort 2021 was dit 55 procent. Voor alle nationaliteiten geldt een soortgelijke trend: van cohort 2017 had 79 procent binnen zes maanden een verblijfsvergunning, dit aandeel daalde in de jaren daarna tot 34 procent voor cohort 2019 en nam weer toe naar 50 procent voor cohort 2021. Voor instroomcohort 2022 is dit aandeel opnieuw afgenomen tot 35 procent.¹⁴⁾ De lagere aandelen met verblijfsvergunningen in 2018 en 2019 worden vermoedelijk veroorzaakt door de eerder genoemde opgelopen achterstanden bij de IND. De lagere aandelen voor cohort 2022 zouden samen kunnen hangen met de tijdelijke verlenging van de wettelijke beslistermijn van de IND voor de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd van zes naar negen maanden sinds september 2022.¹⁵⁾

¹⁴⁾ Voorlopige cijfers.

¹⁵⁾ <https://ind.nl/nl/na-uw-aanvraag/beslistermijnen>, geraadpleegd op 22-04-2024.

2.7.2 Asielzoekers ingestroomd in COA-opvang in 2014 naar aandeel zonder verblijfsvergunning en op aantal maanden na instroom (exclusief vertrokken/overleden)

* De cijfers vanaf maand 96 zijn voorlopig

** Vanwege kleine aantallen geven de gegevens voor Turkije in 2014 een vertekend beeld. Deze cijfers zijn daarom in deze figuur weggelaten. In het dashboard vindt u wel de cijfers voor Turkije in 2014.

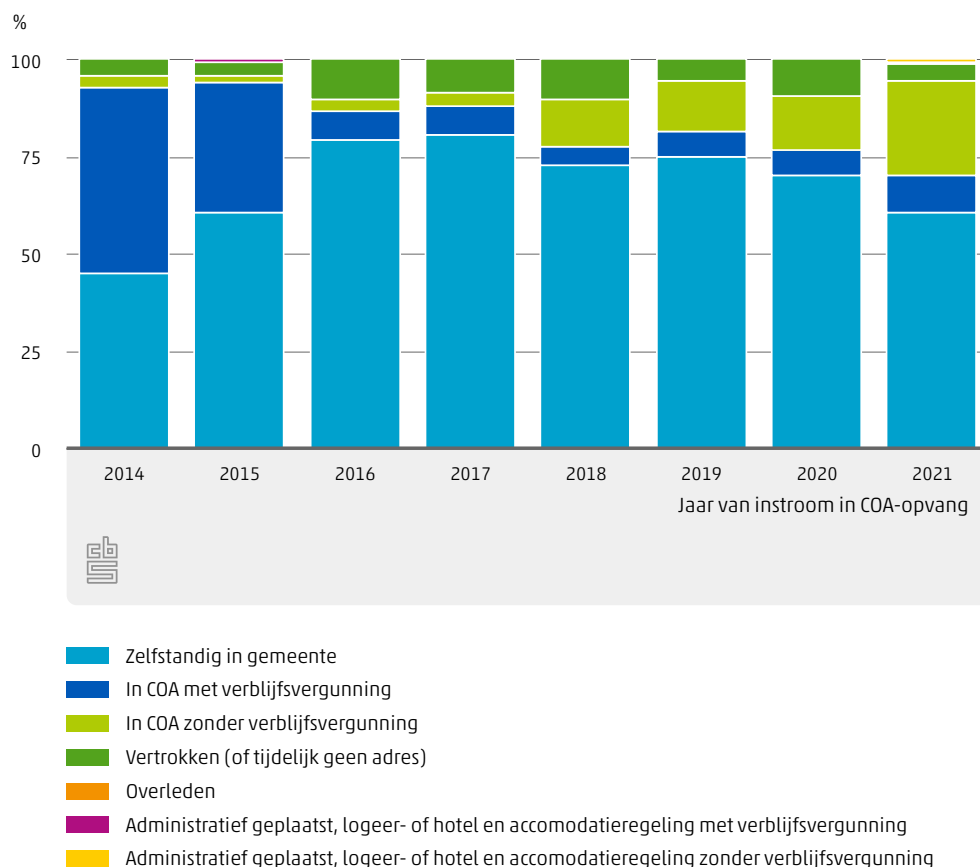
Vaker een eigen woning voor Eritreeërs ingestroomd vanaf 2016 door meer nareis

Van de in 2014 ingestroomde Syriërs had 70 procent na twaalf maanden een eigen woonruimte, veel meer dan de overige nationaliteiten. Daarna is dit percentage het hoogst bij Eritreeërs, namelijk 45 procent. Voor met name deze laatste groep is in de jaren daarna, in de periode 2016 tot en met 2020, de verblijfsituatie aanmerkelijk verbeterd (gemiddeld 77 procent woonde in deze periode zelfstandig). Voor Syriërs die in 2016 en 2017 zijn ingestroomd nam het aandeel met een eigen woning na twaalf maanden verder toe tot 87 procent. De verbeterde situatie komt doordat een aanzienlijk deel van de asielzoekers in deze jaren nareiziger was. De referent wacht het langst, de nareizigers korter. In 2018 is het aandeel nareizigers afgenomen en daarmee daalden ook de aandelen met een eigen woonruimte binnen een jaar (71 procent voor de Syriërs). Vooral alleenstaanden moeten lang wachten op woonruimte. Een deel van deze groep wacht nog op nareis van familieleden, waardoor nog niet altijd duidelijk is welk type woning nodig is.¹⁶⁾ Van de Eritreeërs die zijn ingestroomd in 2018 t/m 2021 verblijft een relatief groot aandeel na twaalf maanden nog zonder verblijfsvergunning in COA-opvang (respectievelijk 12, 13, 14 en 24 procent), in de voorgaande instroomcohorten was dit maximaal 3,5 procent. Ook onder Syriërs in de cohorten 2018 t/m 2021 is een relatief groot aandeel dat na twaalf maanden

16) <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/huisvesting-asielzoekers-met-verblijfsvergunning>

nog zonder verblijfsvergunning in COA-opvang verblijft: 6 procent in 2018, 27 procent in 2019, 9 procent in 2020, en 14 procent in de cohort 2021. In de jaren daarvoor was dit aandeel hooguit drie procent. Deze stijging wordt vermoedelijk veroorzaakt door de (inmiddels weggewerkte) achterstanden bij de IND en door een afnemend aandeel nareizigers.

2.7.3 Eritrese asielzoekers ingestroomd in COA-opvang naar instroomcohort en naar verblijfssituatie op 12 maanden na instroom

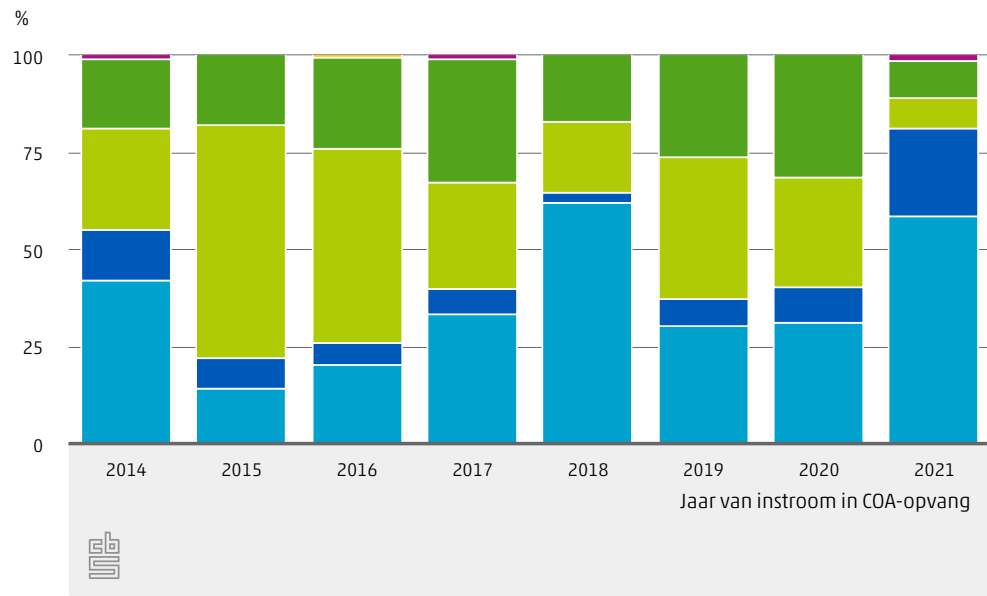

Afghanen uit 2021 weer vaker een eigen woning

De verblijfssituatie van Afghanen laat sinds 2014 een wisselend beeld zien. Na een initiële daling van 2015 ten opzichte van 2014 van 42 naar 14 procent van het instroomcohort dat zelfstandig woont na twaalf maanden, verbeterde de woonsituatie van Afghanen tot en met 2018 aanzienlijk: van het cohort 2018 had 62 procent na twaalf maanden een eigen woonruimte, vier keer zoveel als het cohort 2015. In cohorten 2019 en 2020 nam dit weer af naar ongeveer 30 procent, maar het cohort 2021 had na twaalf maanden in 59 procent van de gevallen een eigen woning. In de periode 2015 tot 2018 daalde het aandeel Afghanen dat nog zonder verblijfsvergunning in COA-opvang verbleef van 60 procent voor cohort 2015 naar 18 procent voor cohort 2018. Met ingang van het instroomcohort 2019 is deze trend gekeerd: 37 procent verblijft na twaalf maanden in een COA-opvanglocatie zonder een verblijfsvergunning, waarna dit weer afneemt voor instroomcohort 2020 (28 procent) en 2021 (8 procent). Voor Afghanen geldt dat, ten opzichte van bijvoorbeeld Syriërs en Eritreeërs, de eerste asielaanvraag relatief vaak wordt afgewezen in de periode tussen 2014 en 2020. Zij dienen in deze periode relatief vaak een herhaalde asielaanvraag in (CBS

Statline, 2024), waardoor zij in totaal vaak langer in een opvanglocatie verblijven. Tegelijkertijd zien we een stijging in het aandeel Afghanen dat vertrekt: 18 procent van de instroomcohorten 2014 en 2015 is na twaalf maanden weer vertrokken, dit aandeel is in 2019 en 2020 gestegen naar respectievelijk 26 en 31 procent, en voor cohort 2021 is dit gedaald naar 10 procent. Vertrokken betekent hier dat mensen niet meer via de registers in beeld zijn. Het betekent niet per se dat zij Nederland hebben verlaten.

2.7.4 Afghaanse asielzoekers ingestroomd in COA-opvang naar instroomcohort en naar verblijfssituatie op 12 maanden na instroom

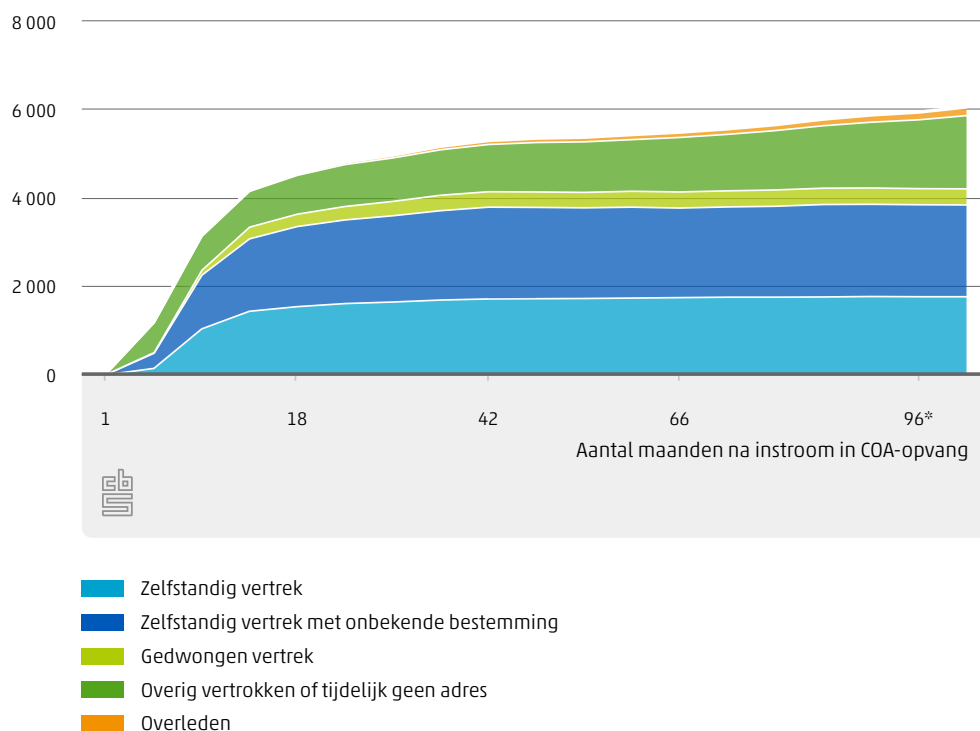
2.8 Vertrek

De meeste personen vertrekken zelfstandig (met onbekende bestemming)

Een gedeelte van de asielzoekers die naar Nederland komen vertrekt na verloop van tijd weer. Bij dit vertrek kan de asielzoeker hulp krijgen van de Nederlandse overheid, zoals van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V), of van een andere organisatie. Als de asielzoeker dat vrijwillig doet, wordt dat zelfstandig vertrek genoemd. Van de asielzoekers die in 2014 naar Nederland zijn gekomen zijn acht-en-een-half jaar na instroom in COA 1770 zelfstandig vertrokken. Als de asielzoeker niet wil vertrekken en geen hulp aanvaardt gaat de DT&V over tot gedwongen vertrek, dat zijn er na acht-en-een-half jaar 365. Een gedeelte van de asielzoekers vertrekt zonder toezicht, ook wel zelfstandig vertrek met onbekende

bestemming genoemd¹⁷⁾, dat zijn er 2 080 na acht-en-een-half jaar. Vervolgens blijft er nog een restgroep van 1 660 asielzoekers over die niet bij COA verblijven en niet ingeschreven staan in de BRP. Van hen is het onbekend waar zij verblijven en of ze vertrokken zijn.

2.8.1 Vertrek procedures van asielzoekers ingestroomd in 2014 naar aantal maanden na instroom

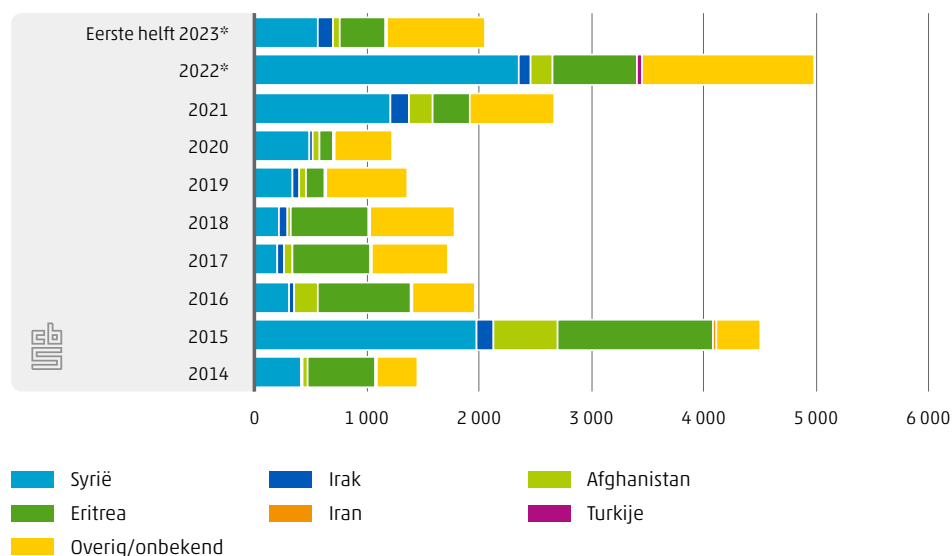
* De cijfers vanaf maand 96 zijn voorlopig

2.9 Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's)

In deze paragraaf wordt de groep alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) gemonitord. Zoals aangegeven in de populatiebeschrijving bestaat deze groep, naast de jongeren die via COA zijn ingestroomd, ook uit jongeren die niet via COA zijn binnengekomen. Alle amv's vallen onder de voogdij van Nidos. In de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2023 zijn in totaal bijna 24 duizend amv's ingestroomd. Van deze groep zijn ruim 21 duizend ingestroomd via COA. Dit betekent dat 10 procent van de amv's uitsluitend onder de voogdij van Nidos valt. Bijna 60 procent van de amv's bestaat uit Syriërs (34 procent) en Eritreeërs (25 procent). Vooral in 2015 was de instroom van amv's groot (4 510 nieuwe amv's). Ook in de recentere cohorten is een opleving van het aantal amv's te zien: in 2022 zijn er 5 000 jongeren die nieuw onder deze regeling vallen en in de eerste helft van 2023, 2 060.

¹⁷⁾ <https://www.dienstterugkeerenvertrek.nl/het-terugkeerproces#:~:text=Vreemdeling%20werkt%20mee-,Vreemdelingen%20zonder%20rechtmatig%20verblijf%20in%20Nederland%20hebben%20een%20wettelijke%20plicht,is%20vertrek%20vrijwel%20altijd%20mogelijk> en <https://www.dienstterugkeerenvertrek.nl/over-dtv/leidraad-terugkeer-en-vertrek/opvanglocaties/col-en-pol>

2.9.1 Vestiging van alleenstaande minderjarige vreemdelingen in een Nederlandse gemeente naar nationaliteit, 2014 tot en met eerste helft 2023

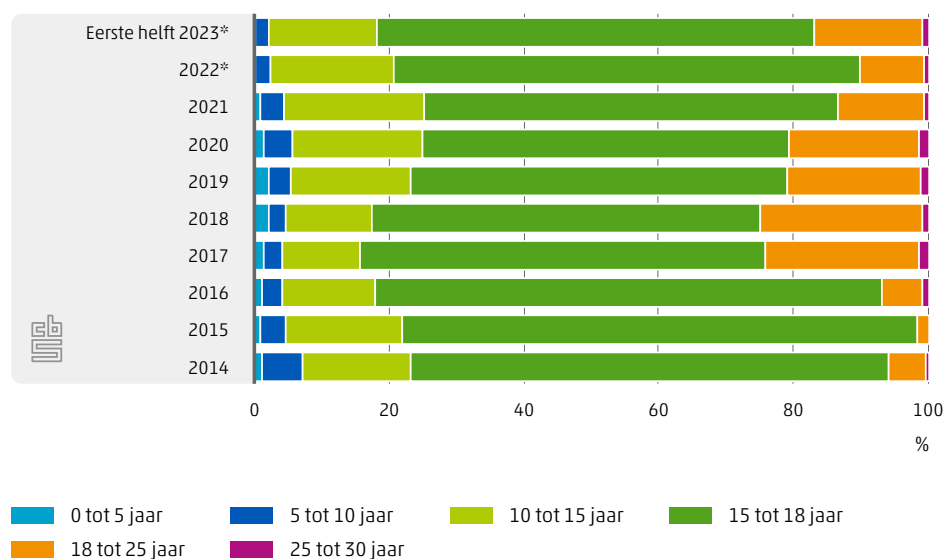

* Voorlopige cijfers

Twee derde van de amv's is 15 tot 18 jaar oud en meerderheid is man

Verreweg de meeste amv's zijn 15, 16 of 17 jaar oud: 67 procent van alle amv's sinds 2014 valt in deze leeftijdsklasse. In de vroegere cohorten (2014–2016) lag dat percentage met 75 procent wat hoger dan in de cohorten daarna (rond de 63 procent), in de eerste helft van 2023 is dit aandeel 65 procent. Nog eens 17 procent valt in de leeftijdscategorie 10 t/m 14 jaar. Erg jonge amv's komen weinig voor: slechts 1 procent is jonger dan vijf jaar. Het betreft de leeftijd op het moment dat we een persoon voor het eerst kunnen volgen. Het overgrote deel van de amv's is man (81 procent), 16 procent is vrouw en van 3 procent is het geslacht (nog) niet bekend.

2.9.2 Alleenstaande minderjarige vreemdelingen naar leeftijd op moment van vestiging in Nederland, 2014 tot en met eerste helft 2023

* Voorlopige cijfers

2.10 Dashboard

Naast deze rapportage is er een [interactief dashboard](#), met daarin nog meer cijfers over de opvang van asielzoekers. In dit dashboard kunt u zelf kiezen over welke onderwerpen en voor welke nationaliteiten¹⁸⁾ u cijfers (visueel) gepresenteerd wilt zien.

2.11 Literatuur

JenV (september, 2023). [De Staat van Migratie 2023](#). Ministerie van Justitie en Veiligheid.

CBS StatLine (2024). Asielverzoeken en nareizigers; nationaliteit, geslacht en leeftijd. Geraadpleegd op 14 mei 2024.

¹⁸⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

3 Statushouders huisvesting en integratie

Dit hoofdstuk behandelt de eerste stappen die statushouders zetten in de richting van integratie in de Nederlandse samenleving. Hierbij is gekeken naar statushouders die in de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2023 een verblijfsvergunning asiel hebben gekregen. De meeste statushouders zijn hun verblijf in Nederland begonnen in de asielopvang. Ook nareizigers van statushouders ontvangen een (afgeleide) asielvergunning en behoren net als gezinsherenigers in dit onderzoek tot de statushouders. In totaal kregen in de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2023 ruim 244 duizend mensen een verblijfsvergunning.

In dit hoofdstuk kijken we onder andere hoe het statushouders vergaat op het gebied van onderwijs, het inburgeringsexamen, sociale zekerheid, werk, gezondheidszorg en geregistreerde criminaliteit. Daarnaast kijken we naar enkele baankenmerken van statushouders (deeltijd/volgtijd, soort contract) en belichten we voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) hoe het hen vergaat op het terrein van onderwijs, werk en uitkering en jeugdzorg.

3.1 Verblijfsvergunningen asiel

Aantal verleende asielvergunningen neemt sinds 2020 weer toe

In 2014 kregen 20 duizend personen een zogeheten verblijfsvergunning asiel bepaalde tijd, in 2015 waren dit er 33 duizend, in 2016 37 duizend, in 2017 29 duizend, in 2018 16 duizend, in 2019 15 duizend, in 2020 18 duizend, in 2021 28 duizend, in 2022 33 duizend en in de eerste helft van 2023 waren dit er 17 duizend. De daling van het aantal verleende verblijfsvergunningen die in 2017 inzette is in 2020 omgeslagen in een stijging. Dit is mogelijk een effect van de opgelopen achterstanden bij de IND, waarvoor in april 2020 een speciale taskforce¹⁾ is opgericht met het doel achterstallige asielaanvragen weg te werken. Het aantal verleende vergunningen in de eerste helft van 2023 is vergelijkbaar met dat van heel 2018, 2019 of 2020, dat is in lijn met de hogere toestroom van asielzoekers vanaf 2021 (zie hoofdstuk 2.1). Evenals bij de asielverzoeken in de periode tussen 2014 en 2023 bestaat de groep statushouders vooral uit Syriërs en Eritreeërs. Van de in 2014 verleende verblijfsvergunningen werd 53 procent verleend aan personen met de Syrische nationaliteit.²⁾ Dit percentage loopt op naar 71 procent in 2016 en daalt daarna naar zo'n 45 à 46 procent in 2020–2021. In 2022 stijgt het percentage naar 51 procent, waarna het weer daalt naar 46 procent in de eerste helft van 2023. Het aandeel verleende vergunningen aan

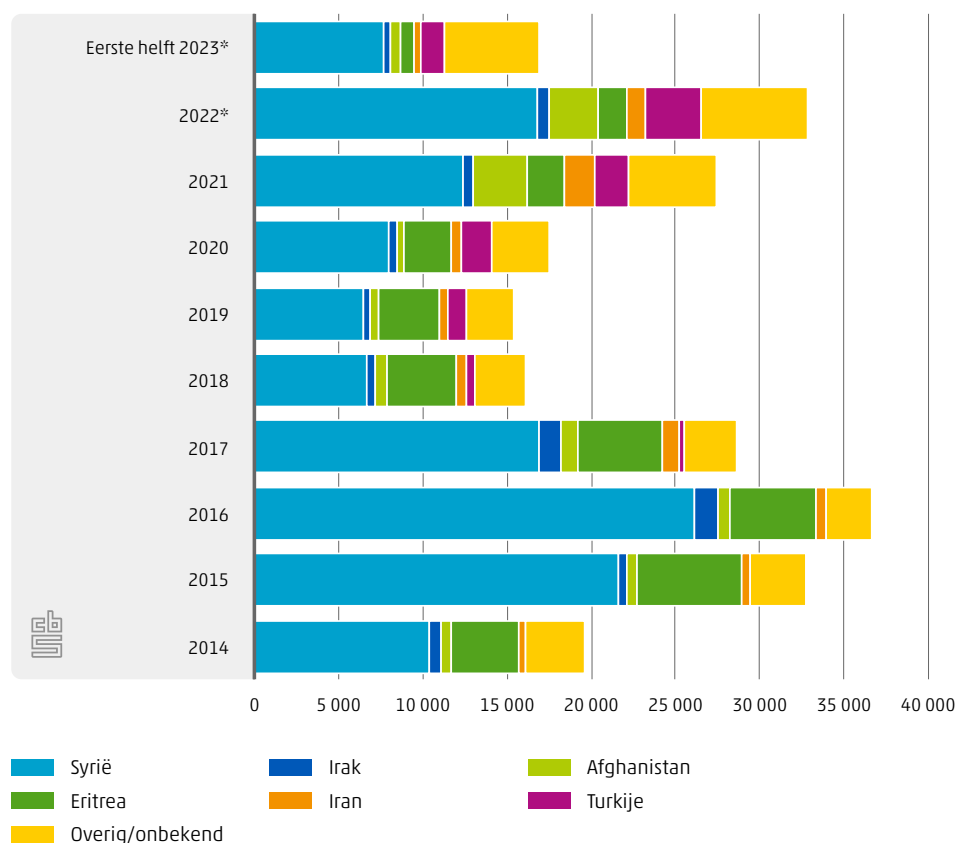
1) <https://ind.nl/nieuws/paginas/taskforce-tegen-achterstanden-asielaanvragen-rondt-werkzaamheden-af.aspx>

2) Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

Eritreeërs is de laatste jaren gedaald, van ongeveer een kwart in 2018 en 2019 naar 5 procent in de eerste helft van 2023. Hiermee is in de eerste helft van 2023 ongeveer de helft van het aantal vergunningen verleend aan Syriërs of Eritreeërs, in 2015 en 2016 was dit nog 85 procent. In 2017 is het aantal verleende verblijfsvergunningen aan Iraniërs grofweg verdubbeld ten opzichte van die in voorgaande jaren (naar ruim 3 procent). Dit komt doordat staatssecretaris Dijkhoff in 2017 een aantal risicogroepen uit Iran heeft toegevoegd aan de groepen mensen die sneller kans maken op asiel in Nederland.³⁾ Het gaat onder andere om afvallige moslims, politici, journalisten en mensenrechtenactivisten. Na een stijging naar 7 procent in 2021 is inmiddels het aandeel verleende vergunningen aan asielzoekers uit Iran gedaald naar 2 procent. Dit geldt overigens ook voor asielzoekers uit Irak. Aan de andere kant is het aantal verleende verblijfsvergunningen aan personen met een Turkse nationaliteit sterk toegenomen. In de periode 2014 tot en met 2016 kregen 75 personen uit Turkije een verblijfsvergunning, in de periode 2017 tot en met de eerste helft van 2023 waren dat er 10 470. Vooral in 2020 en 2022 is het aandeel verleende verblijfsvergunningen hoog voor mensen met een Turkse nationaliteit, namelijk rond 10 procent. De groep statushouders met een 'overige' (of onbekende) nationaliteit is na 2016 relatief sterk gegroeid (van 7 procent in 2016 naar 19 procent in 2022) en bestaat voor een groot deel uit Jemenieten. Ook Somaliërs komen in deze groep relatief veel voor. De grootste toename zien we echter in de eerste helft van 2023 waarin 33 procent van de verleende verblijfsvergunningen aan statushouders met een 'overige' (of onbekende) nationaliteit is verleend. In deze periode bestaat deze groep voor verreweg het grootste deel (namelijk 15 procent van alle verleende verblijfsvergunningen) uit personen met een (nog) onbekende nationaliteit.

3) https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2017Z10734&did=2017D22306

3.1.1 Verleende vergunningen naar nationaliteit, 2014 tot en met eerste helft 2023

* Voorlopige cijfers

3.2 Nationaliteiten

Top vijf nationaliteiten⁴⁾ van statushouders verandert, maar Syrië blijft op eerste plek

De tabel laat per jaar zien wat de top vijf van nationaliteiten is van de personen aan wie een vergunning is verleend. In de periode 2014 t/m 2020 staan de Syrische en de Eritrese nationaliteiten op de plaatsen één en twee, in 2021 staat Afghanistan op plek twee terwijl Turkije in 2022 en de eerste helft van 2023 de tweede plaats bezet. In 2014 en 2015 staan Somalië, Irak en Afghanistan naast Syrië en Eritrea in de top vijf. In de periode tussen 2016 en 2021 heeft Iran Somalië uit de top vijf verdreven. In 2019 komen Turkije en Jemen nieuw binnen in de top vijf en zijn daar tot op heden gebleven, met een uitzondering voor Jemen in 2021.

⁴⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

3.2.1a Top vijf verleende vergunningen naar nationaliteit, 2014 tot en met 2018

	2014		2015		2016		2017		2018	
1	Syrië	10 445	Syrië	21 650	Syrië	26 205	Syrië	16 980	Syrië	6 685
2	Eritrea	3 980	Eritrea	6 265	Eritrea	5 065	Eritrea	4 985	Eritrea	4 140
3	Somalië	1 375	Somalië	590	Irak	1 330	Irak	1 310	Afghanistan	725
4	Irak	705	Irak	550	Afghanistan	750	Iran	1 020	Iran	605
5	Afghanistan	600	Afghanistan	540	Iran	585	Afghanistan	940	Irak	525

3.2.1b Top vijf verleende vergunningen naar nationaliteit, 2019 tot en met eerste helft 2023

	2019		2020		2021		2022*		eerste helft 2023*	
1	Syrië	6 560	Syrië	8 005	Syrië	12 455	Syrië	16 795	Syrië	7 735
2	Eritrea	3 600	Eritrea	2 760	Afghanistan	3 130	Turkije	3 280	Turkije	1 420
3	Turkije	1 075	Turkije	1 830	Eritrea	2 205	Afghanistan	2 940	Jemen	1 245
4	Jemen	685	Jemen	1 100	Turkije	2 070	Jemen	1 820	Eritrea	770
5	Iran	565	Iran	585	Iran	1 800	Eritrea	1 720	Afghanistan	635

Bron: CBS.

* voorlopige cijfers

3.3 Nareis

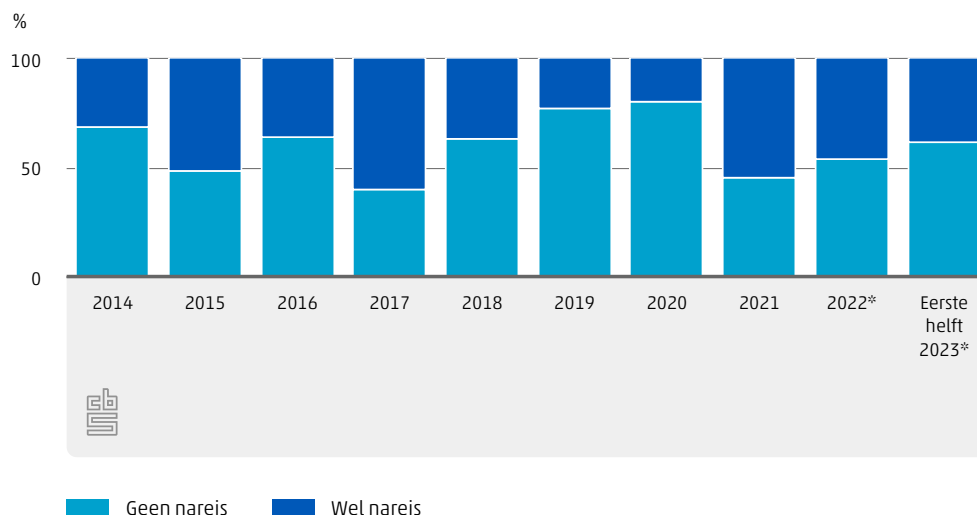
Aandeel nareizigers na 2020 weer toegenomen

Sinds 2014 heeft de IND aan 85 duizend nareizigers een vergunning verleend. Het grootste deel daarvan in de periode tussen 2014 en 2023 bestaat uit instroom van nareizigers van Eritreeërs en Syriërs. Het aandeel nareizigers in de totale instroom verschilt sterk per nationaliteit. Zo betreft 44 procent van de verleende vergunningen aan Irakezen in de eerste helft van 2023 een nareiziger terwijl dat onder Iraniërs maar zeven procent is.

Het aandeel vergunningen dat verleend wordt aan nareizigers varieert over de cohorten. Vanaf cohort 2014 tot en met cohort 2017 was er grofweg een toename van het aandeel nareizigers onder de statushouders van 27 naar 51 procent. Sinds die tijd is er een afname van dit aandeel tot 22 procent in 2020. In 2021 neemt het aandeel nareizigers onder de statushouders weer toe naar 37 procent, maar in 2022 en het eerste halfjaar van 2023 neemt dit af naar respectievelijk 33 en 27 procent.

In absolute aantallen is het aantal verleende vergunningen aan nareizigers afgenomen. In 2017 kregen 14,5 duizend nareizigers een vergunning, in 2018 was dit met 6,5 duizend nareizigers meer dan gehalveerd. In 2021 en 2022 lag dit aantal respectievelijk op 10 en 11 duizend.

3.3.1 Verleende vergunningen onderscheid naar wel/geen nareis¹⁾ en nationaliteit, 2014 tot en met eerste helft 2023, Syrië

¹⁾ De onderste (helder gekleurde) balken betreffen niet-nareizigers, de bovenste (donkerdere) balken betreffen nareizigers.
 * Voorlopige cijfers

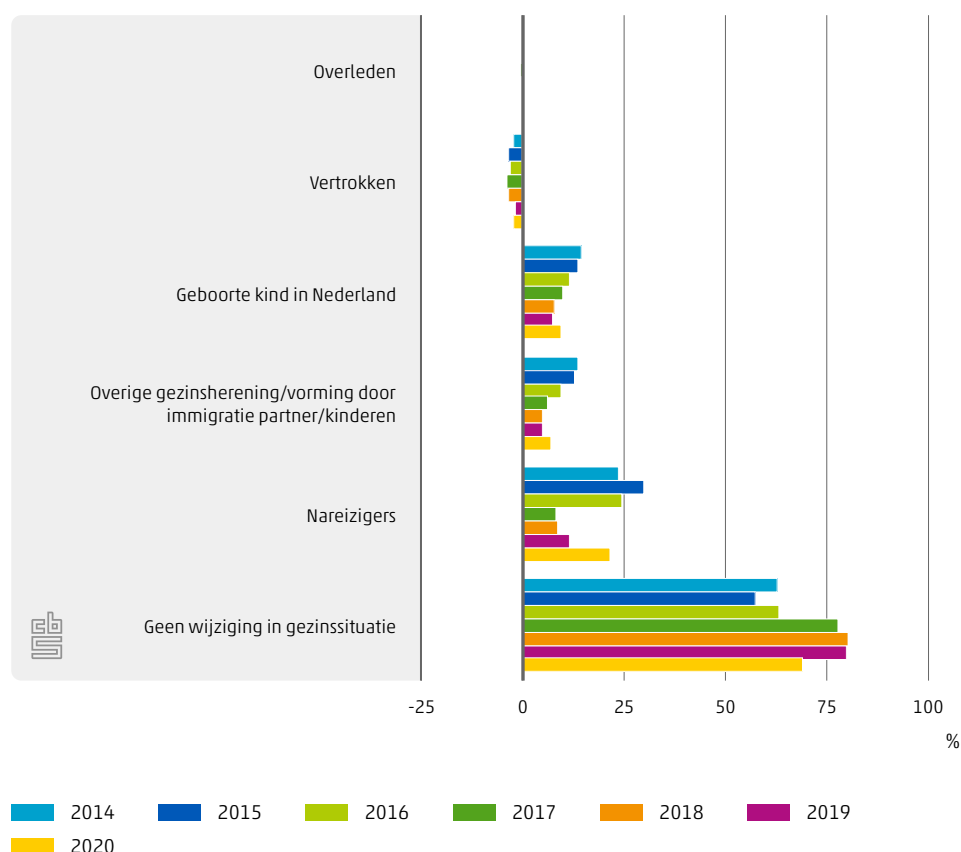
3.4 Nareis en (reguliere) gezinshereniging

Aandeel van statushouders met nareis na 30 maanden is hoger voor cohort 2020 dan in jaren daarvoor

Van alle statushouders (exclusief nareizigers) uit 2014, 2015 en 2016 heeft respectievelijk 24, 30 en 25 procent binnen tweeënhalf jaar familieleden laten overkomen via de nareisregeling en 14, 13 en 10 procent via reguliere gezinshereniging. Dat er meer familieleden komen via de nareisregeling komt doordat er bij reguliere gezinshereniging strengere eisen gelden dan bij nareis.⁵⁾ Deze percentages van nareis en gezinshereniging lopen sterk terug vanaf cohort 2017. Bij de statushouders uit cohort 2020 is echter weer een toename te zien, 22 procent van hen liet binnen tweeënhalf jaar familieleden nareizen en bij 7 procent was er sprake van reguliere gezinshereniging. Bij 8 tot 15 procent van de statushouders vindt een gezinsuitbreiding plaats in de vorm van de geboorte van een kind in Nederland. Bij de meerderheid van de statushouders vindt echter geen wijziging plaats in de gezinssituatie binnen tweeënhalf jaar na het verlenen van de vergunning. Met name tussen 2017 en 2019 is dit aandeel hoog, rond de 80 procent.

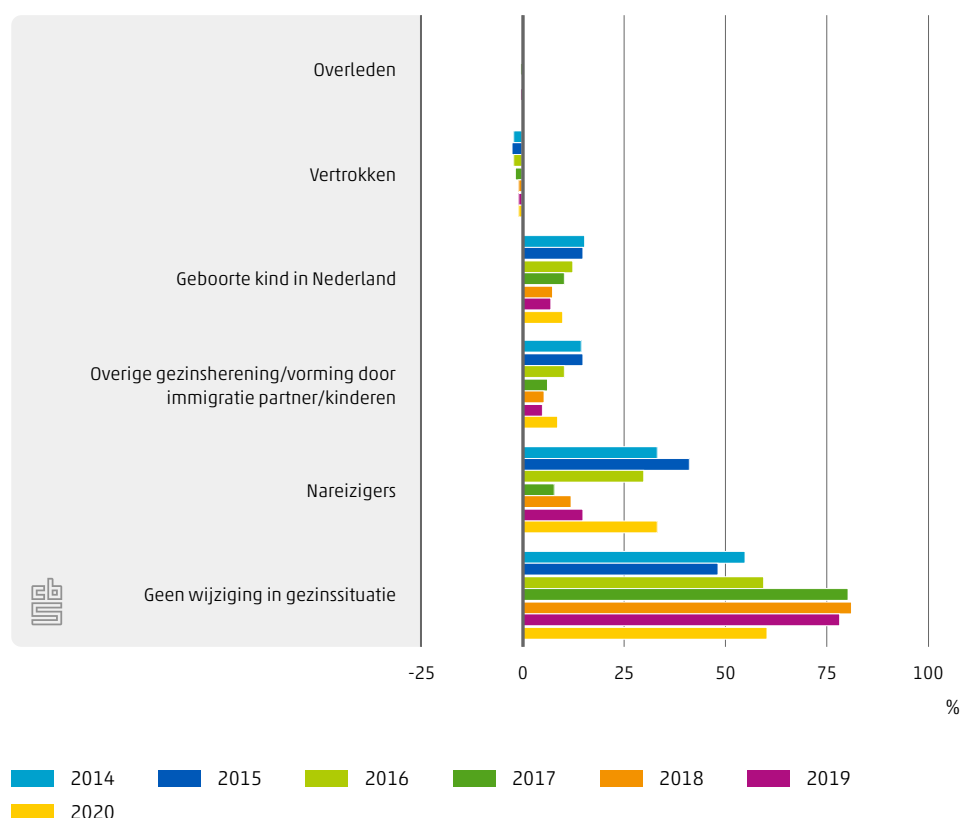
⁵⁾ <https://ind.nl/nl/documenten/06-2022/gezinshereniging-van-derdelanders-in-nederland-mei-2017.pdf>

3.4.1 Gezinsvorming- en hereniging onder statushouders (exclusief nareizigers) naar instroomcohort, 30 maanden na instroom in opvanglocatie COA

Onder Syriërs zijn de percentages statushouders die familieleden hebben laten overkomen hoger dan de hiervoor genoemde: het percentage Syrische statushouders waaraan in 2014 een vergunning is verleend en dat een nareiziger heeft laten overkomen is na tweeënhalf jaar 34 procent terwijl 15 procent familieleden liet overkomen via reguliere gezinshereniging. Ook onder Syriërs lopen deze aandelen terug voor recentere cohorten. Van de Syriërs waaraan in 2015 een vergunning is verleend, heeft 41 procent na tweeënhalf jaar een nareiziger laten overkomen, voor cohort 2016 is dit 30 procent en voor 2017 nog maar 8 procent. Cohort 2018 laat echter een kentering zien in deze daling: 12 procent van dit cohort heeft een nareiziger laten overkomen, een aandeel dat voor cohort 2019 verder toeneemt tot 15 procent. Voor cohort 2020 neemt dit verder toe naar 34 procent, hetzelfde niveau als voor cohort 2014.

3.4.2 Gezinsvorming en -hereniging onder Syrische statushouders (exclusief nareizigers) naar instroomcohort, 30 maanden na instroom in opvanglocatie COA

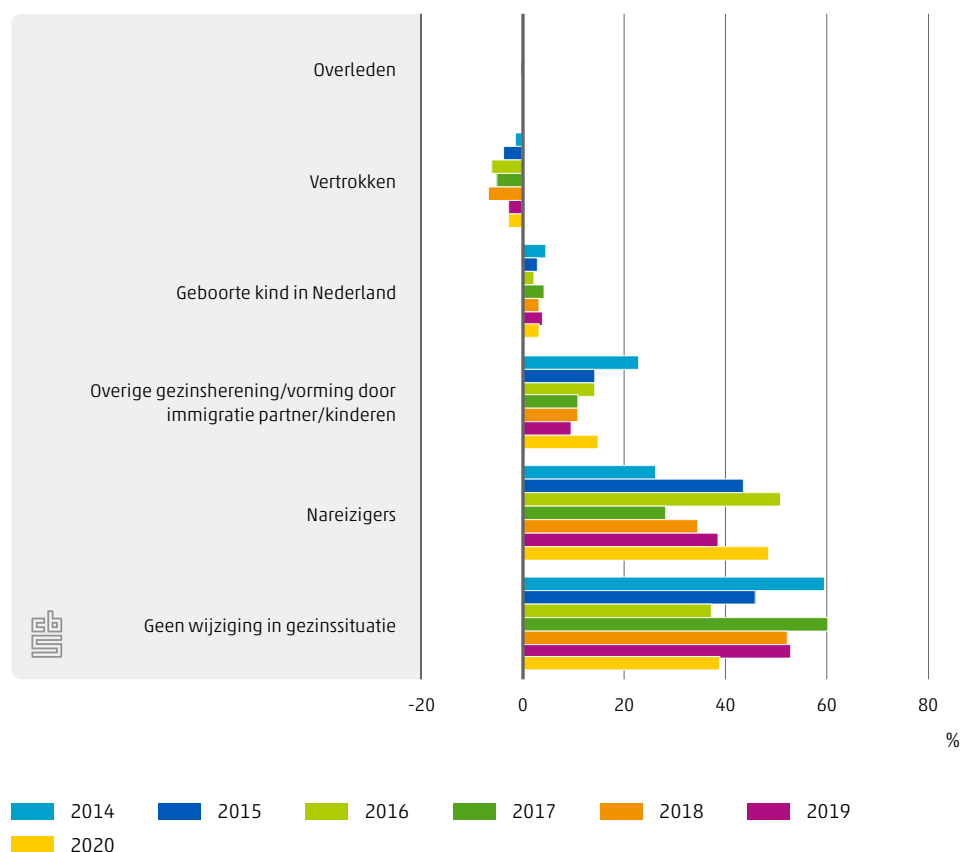

Weer meer nareis en gezinshereniging onder amv's in 2020

Van alle amv's met een verleende vergunning uit 2014 heeft 27 procent binnen tweeënhalf jaar familieleden laten overkomen via de nareisregeling en 23 procent via reguliere gezinshereniging. Dat er meer familieleden komen via de nareisregeling komt doordat er bij reguliere gezinshereniging strengere eisen gelden dan bij nareis.⁶⁾ Voor cohort 2015 en 2016 is het aandeel met nareizigers toegenomen naar respectievelijk 44 en 51 procent, waarna dit aandeel weer afneemt tot 35 procent in cohort 2018 en vervolgens weer stijgt naar 49 procent in 2020. Het aandeel statushouders onder de amv's met reguliere gezinshereniging is na cohort 2014 afgenomen naar 10 in 2019 en vervolgens weer toegenomen naar 15 procent in 2020. Deze percentages liggen hoger dan voor de totale groep statushouders (zie paragraaf 3.4.1). Het aandeel dat na tweeënhalf jaar weer is vertrokken, ligt bij de amv's iets hoger dan bij de totale groep statushouders. De groep amv's die in 2018 een vergunning kreeg vertoont met 7 procent het hoogste aandeel dat vertrok, voor de totale groep statushouders was dit in 2018 slechts 3 procent.

6) <https://ind.nl/nl/documenten/06-2022/gezinshereniging-van-derdelanders-in-nederland-mei-2017.pdf>

3.4.3 Gezinsvorming- en hereniging onder alleenstaande minderjarige vreemdelingen naar vestigingscohort, 30 maanden na vestiging

3.5 Wachtijd tot vergunning

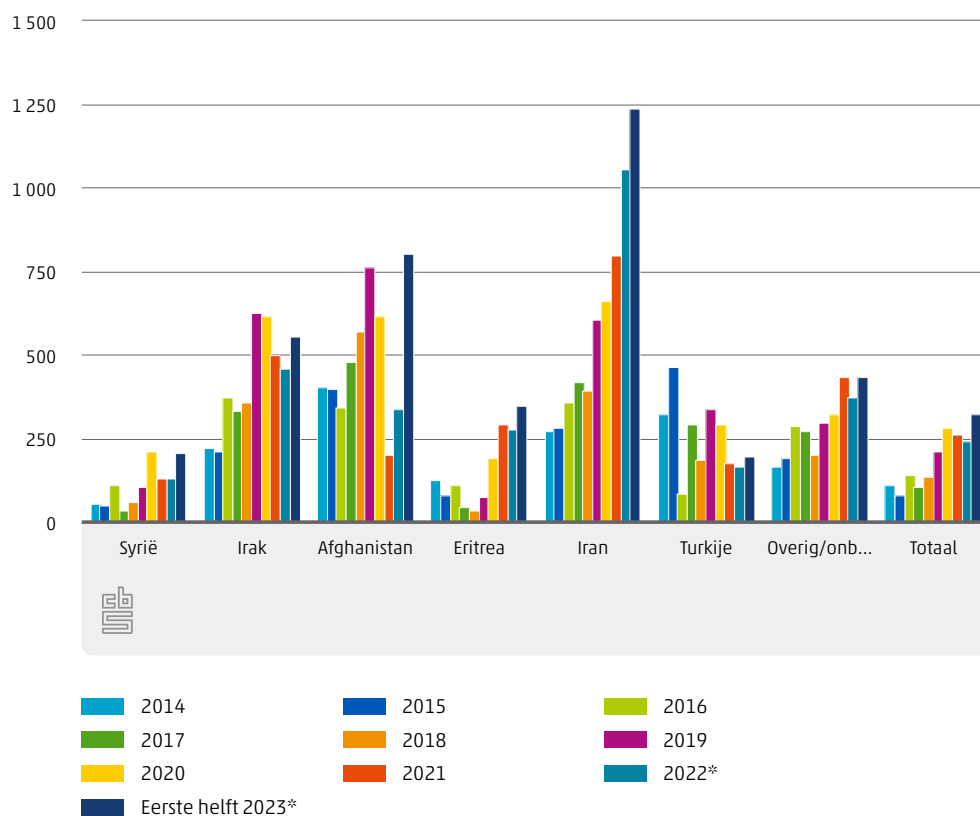
Gemiddelde wachttijd Syriërs laagst doorkomst van nareizigers

Gemiddeld genomen hebben statushouders die in de periode 2014 tot en met de eerste helft van 2023 een vergunning kregen (en via een COA-opvang locatie zijn ingestroomd), 175 dagen gewacht op het verkrijgen van een verblijfsvergunning asiel sinds het moment van eerste opvang in een COA-opvanglocatie. Dit is opnieuw een lichte toename ten opzichte van de gemiddelde wachttijd die in de vorige rapportage werd geregistreerd, die bedroeg toen namelijk 159 dagen. Vooral Syriërs en Eritreeërs kregen relatief snel een verblijfsvergunning (na respectievelijk 98 en 109 dagen). Irakezen en Afghanen wachtten gemiddeld zo'n 13 maanden maar de gemiddelde wachttijd voor Iraniërs is met 22 maanden verreweg het langst. Met name voor Iran geldt dat deze groep voor een veel groter deel uit referenten bestaat (de groep mensen die in Nederland een eerste asielaanvraag doet) dan de andere nationaliteiten⁷⁾: nareizigers hebben al een vergunning op het moment dat zij bij het COA instromen, referenten moeten daar nog op wachten. Nareizigers kunnen de

⁷⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederland is.

gemiddelde wachttijd dus omlaag brengen. Voor vergunningscohorten 2019 en 2020 liepen de wachttijden voor verschillende groepen behoorlijk op. Dit had te maken met de opgelopen vertraging bij de IND. Na een gemiddelde daling in 2021 en 2022 is er in de eerste helft van 2023 weer een stijging van de gemiddelde wachttijd. De gemiddelde wachttijd blijft daarmee in de meest recente jaren op een hoger niveau dan voor 2019. De figuur laat zien hoe lang de statushouders per vergunningscohort gemiddeld op hun verblijfsvergunning asiel hebben gewacht.

3.5.1 Wachttijd (in dagen) tot verkrijgen vergunning voor statushouders naar nationaliteit en vergunningscohort

* Voorlopige cijfers

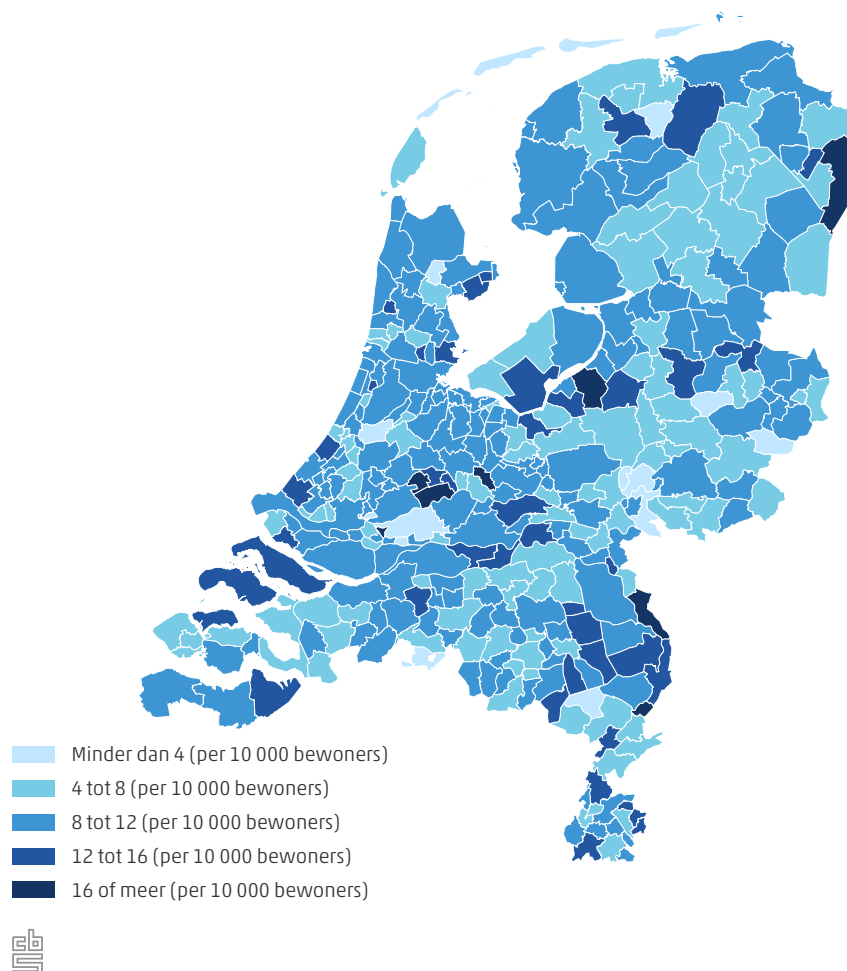
3.6 Vestigingsgemeente

Weinig regionale verschillen

Van de 244 duizend mensen die in 2014 tot en met de eerste helft van 2023 een verblijfsvergunning ontvingen, zijn er in deze periode 217 duizend zelfstandig gehuisvest in een gemeente (en wonen dus niet meer in de asielopvang van het COA). Onderstaande figuren laten zien dat statushouders in de tweede maand dat ze niet meer in de COA-opvang zitten, redelijk verspreid wonen over Nederland. De verschillen tussen gemeenten, uitgedrukt per 10 duizend inwoners, zijn klein. De uitschieters die wel zichtbaar zijn, zijn gemeenten met een opvanglocatie (bijvoorbeeld Westerwolde), waar we statushouders kort

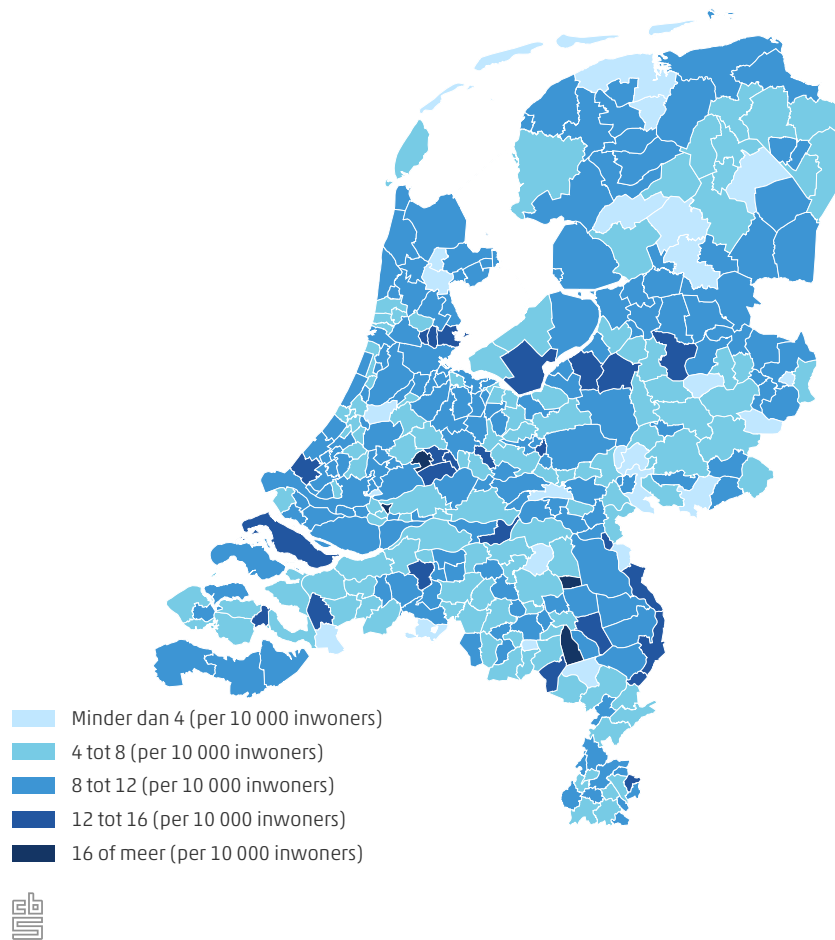
na vertrek uit de COA-opvang nog terugvinden.⁸⁾ Na een jaar zijn deze uitschieters er niet meer. Er is weinig verschil in spreiding tussen de diverse nationaliteiten en vergunningscohorten. Ook één of een aantal jaren na het verlaten van de COA-opvang wonen de statushouders nog steeds verspreid over Nederland.

3.6.1 Aantal statushouders 2018 per 10 000 inwoners van de gemeentelijke bevolking, 2 maanden na verlaten COA-opvang

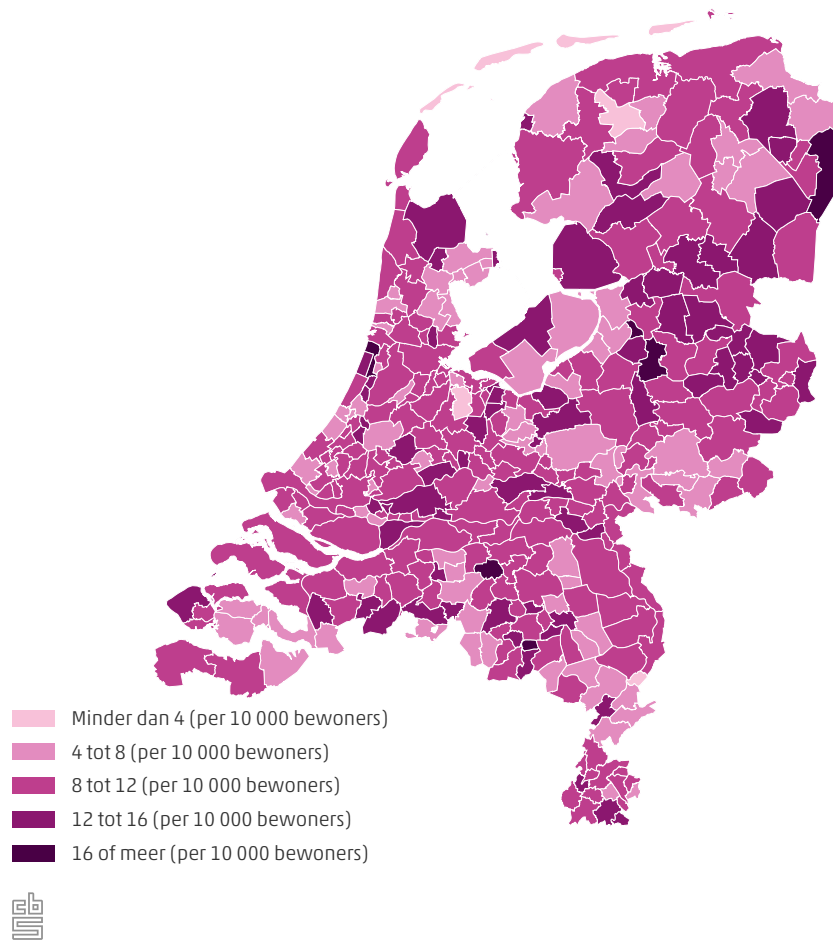

⁸⁾ Het is aannemelijk dat het hier om administratieve vervuiling gaat.

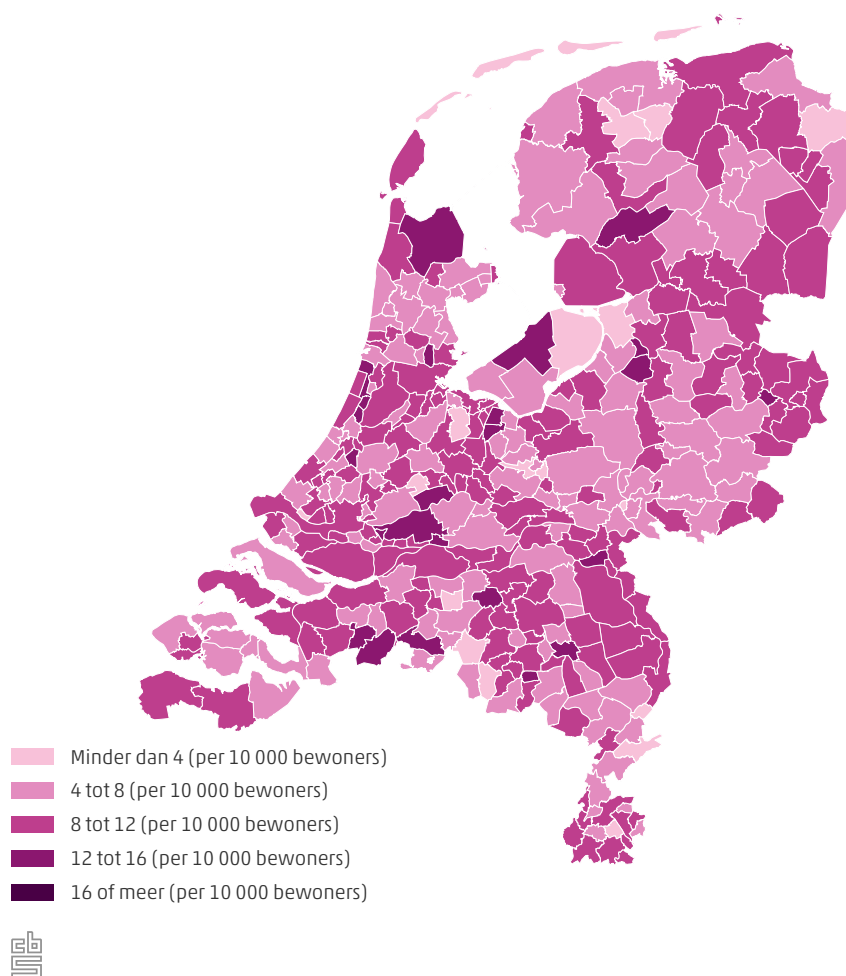
3.6.2 Aantal statushouders 2018 per 10 000 inwoners van de gemeentelijke bevolking, 48 maanden na verlaten van COA- opvang

3.6.3 Aantal statushouders 2020 per 10 000 inwoners van de gemeentelijke bevolking, 2 maanden na verlaten van COA- opvang

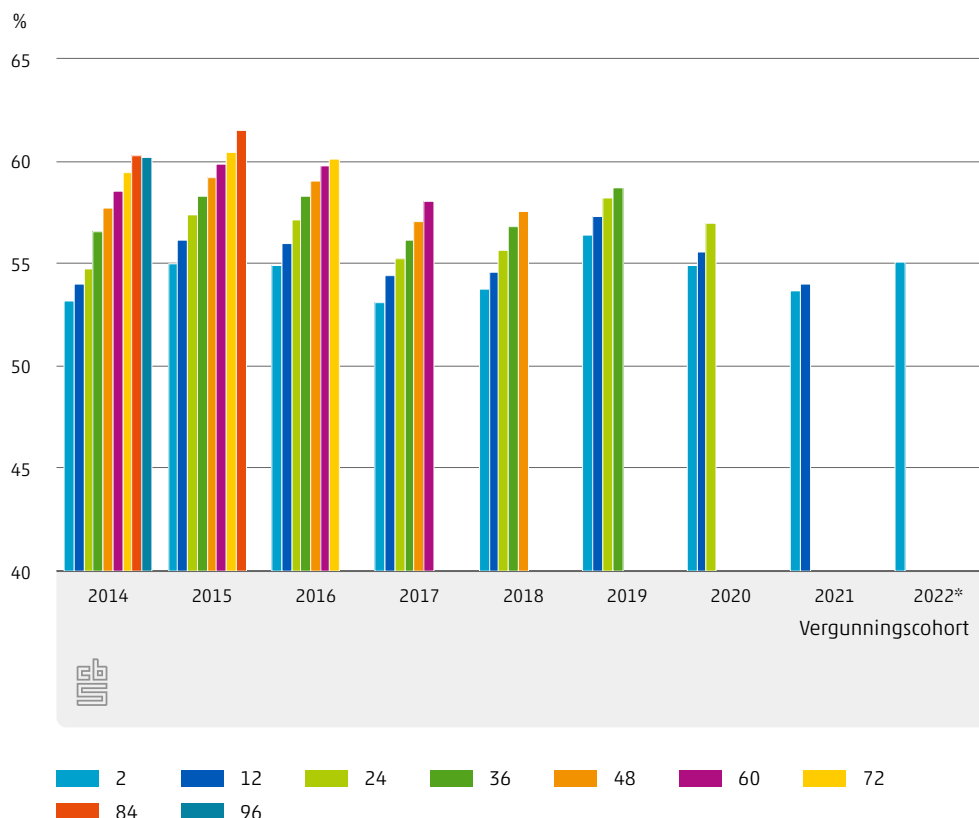
3.6.4 Aantal statushouders 2020 per 10 000 inwoners van de gemeentelijke bevolking, 24 maanden na verlaten COA-opvang

Statushouders wonen in de loop van de tijd stedelijker

Statushouders gaan naarmate ze langer in Nederland verblijven steeds iets stedelijker wonen. Van het cohort 2014 woonde na twee maanden 53 procent in sterk of zeer sterk stedelijk gebied, na 96 maanden is dat toegenomen tot 60 procent. Voor cohort 2015 zien we een vergelijkbare toename: van 55 procent na twee maanden naar 62 procent na 84 maanden. Ook de vergunningscohorten 2016 t/m 2020 zijn in de loop der tijd iets stedelijker gaan wonen. Overigens betekent deze stijging in het stedelijker wonen niet per definitie dat de statushouders ook daadwerkelijk naar een sterk of zeer sterk stedelijk gebied zijn verhuisd. Door gemeentelijke herindelingen kan een gemeente na verloop van tijd in een andere categorie vallen waardoor de inwoners van die gemeente 'automatisch' in een ander stedelijkheidsgebied terecht komen. Ter vergelijking: van alle Nederlanders woonde in 2023 67 procent in sterk of zeer sterk verstedelijkt gebied.

3.6.5 Aandeel statushouders dat (zeer) sterk stedelijk woont, naar vergunningscohort en aantal maanden na verlaten COA- opvang

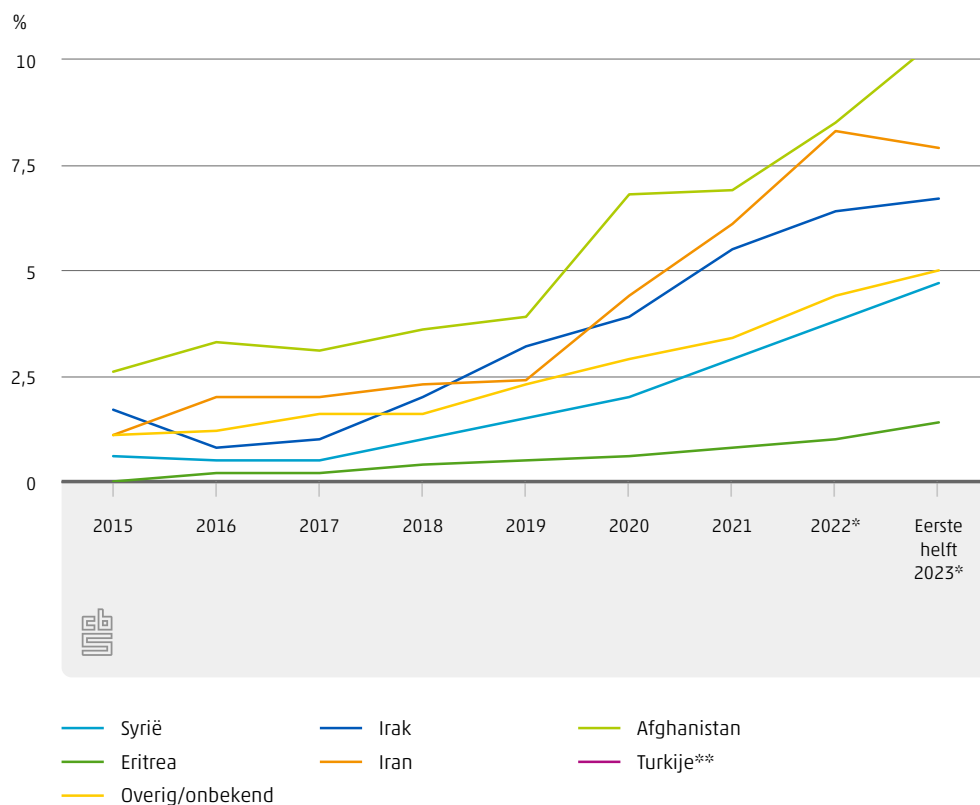
* Voorlopige cijfers

Statushouders wonen vooral in huurwoningen

De statushouders die in de periode 2014 tot en met eerste helft 2023 een verblijfsvergunning ontvingen (244 duizend) vormden op 1 juli 2023 89 duizend huishoudens. Van het cohort 2014 woont op 1 juli 2023 het overgrote deel (94 procent) van de huishoudens in een huurwoning. Ongeveer 4 procent van de huishoudens woont in een eigen woning. Van een klein deel van de huishoudens is het eigendom van de woning onbekend. Ter vergelijking: 42 procent van de bewoonde woningen in Nederland betreft in 2023 een huurwoning, 58 procent een eigen woning.⁹⁾ Voor de oudere vergunningscohorten is een lichte stijging te zien in het aandeel huishoudens dat in een eigen woning woont, dit geldt met name voor statushouders met een Afghaanse, Iraanse of Iraakse nationaliteit. Afgezien van de Turken (waarbij de kleine aantallen een vertekend beeld geven) vinden we onder Iraniërs en Afghanen sowieso in alle cohorten het hoogste aandeel huishoudens dat in een koopwoning woont. Op 1 juli 2023 was dit voor het cohort 2014 ongeveer 8 en 11 procent respectievelijk.

⁹⁾ <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/82900NED/table?dl=A593C>

3.6.6 Aandeel huishoudens in eigen woning voor vergunningscohort 2014

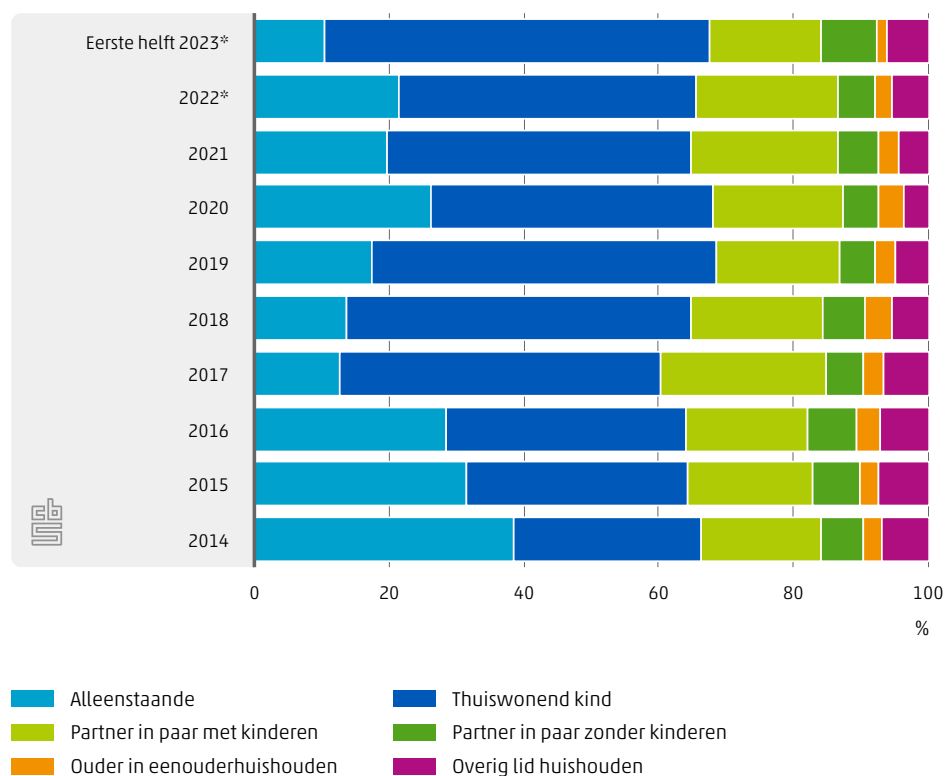

3.7 Huishoudenssamenstelling

Steeds meer statushouders thuiswonend kind, aantal alleenstaanden neemt af

De figuur laat zien dat de jongere vergunningscohorten (vanaf 2016) voor een steeds groter deel bestaan uit met name thuiswonende kinderen. Van het vergunningscohort 2014, gemeten in de eerste maand buiten de asielopvang, is 28 procent een thuiswonend kind. Van het vergunningscohort 2023 (de eerste helft) is dit met 57 procent twee keer zo hoog. Het aandeel alleenstaanden neemt steeds verder af. Van de mensen die in 2014 een verblijfsvergunning krijgen, is 39 procent alleenstaand op het moment dat zij worden gehuisvest in een gemeente. Op het moment dat statushouders uit 2017, 2018 of 2019 worden gehuisvest in een gemeente (en zij dus uit de COA opvanglocatie vertrekken), is 13 tot 18 procent alleenstaand. Voor vergunningscohort 2020 neemt het aandeel alleenstaanden tijdelijk wat toe tot 26 procent om vervolgens weer sterk af te nemen tot 10 procent voor statushouders uit de eerste helft van 2023.

3.7.1 Plaats in het huishouden van personen met verblijfsvergunning asiël, op moment van huisvesting in gemeente (eerste maand buiten asiëlopvang), naar vergunningscohort

* Voorlopige cijfers

3.8 Onderwijs

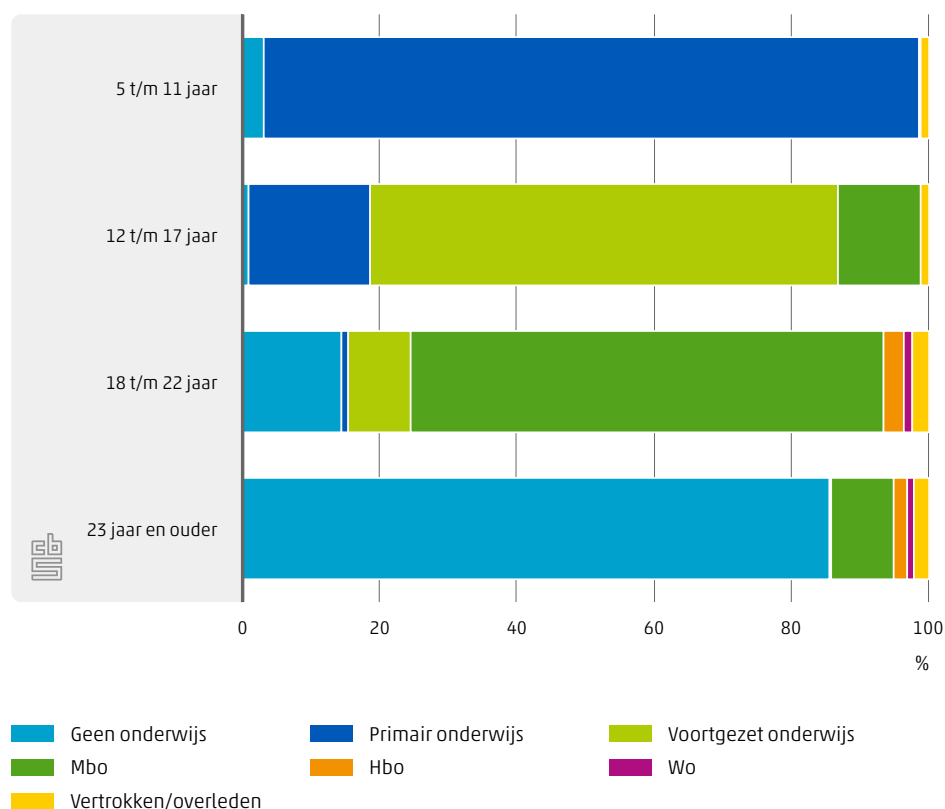
Steeds meer statushouders volgen onderwijs

Van alle statushouders die in 2014 hun vergunning kregen, volgt 29 procent onderwijs op 1 oktober 2015. Drie jaar later (op 1 oktober 2018) volgt 41 procent van hen onderwijs. Dit percentage daalt daarna naar 38 procent in 2023. Van de statushouders die in 2015 een vergunning kregen volgt 45 procent op 1 oktober 2023 onderwijs en voor degenen die in 2016 een vergunning kregen is dit 46 procent. Voor het cohort 2017 is dit 54 procent, voor het cohort 2018 57 procent, voor het cohort 2019 55 procent, voor het cohort 2020 33 procent en voor het cohort 2021 is dit 40 procent. Een interessant gegeven is dat niet-leerplichtige jongeren vanaf 18 jaar vaker onderwijs volgen naarmate ze langer in Nederland zijn. Voor het cohort 2014 is dit 6 procent op 1 oktober 2015 oplopend tot 22 procent in 2018 en 26 procent in 2023. Zij volgen vaak een opleiding binnen het middelbaar beroepsonderwijs.

Hoge onderwijsdeelname voor recente cohorten amv's

Onder de amv's laten de diverse cohorten steeds hogere percentages onderwijsvolgenden zien op 1 oktober 2023. Zo volgde 45 procent van alle amv's die in 2014 hun vergunning kregen op 1 oktober 2023 onderwijs (7 procentpunten meer dan de totale groep statushouders). Voor de cohorten na 2014 loopt het percentage onderwijsvolgenden op 1 oktober 2023 voor amv's geleidelijk op naar 82 procent voor cohort 2020 en daalt het iets onder 80 procent voor cohort 2021 en cohort 2022.

3.8.1 Onderwijspositie op 1 oktober 2023* van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2019, naar onderwijssoort en leeftijd

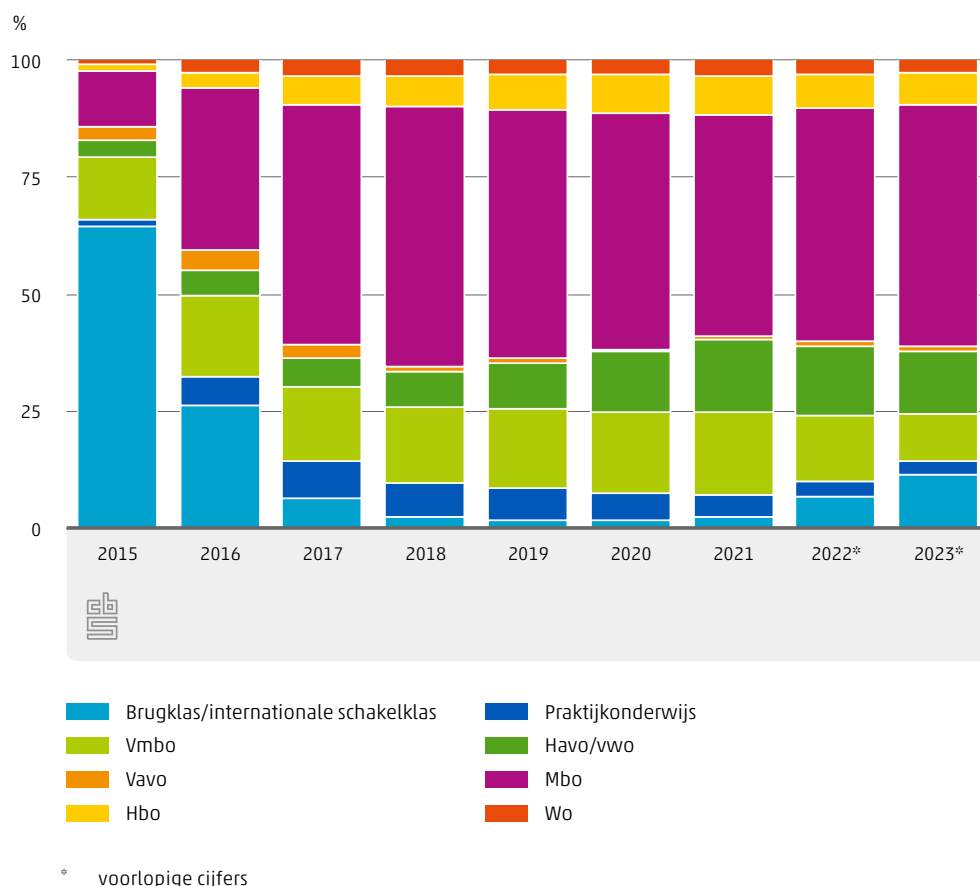
* voorlopige cijfers

Toename mbo gestopt, stijging deelname aan hbo en wo

Er zijn 2 365 personen die in cohort 2014 een verblijfsvergunning ontvingen en een onderwijsniveau vanaf voortgezet onderwijs hadden in 2015. Dit aantal stijgt tot 5 045 in 2023, wat waarschijnlijk kan worden verklaard doordat meer kinderen in dit cohort de brugklasleeftijd hebben bereikt. In de meest recente jaren zien we inderdaad een stijging van het aandeel personen dat een brugklas of internationale schakelklas volgt. Naarmate statushouders langer in Nederland zijn, volgen zij vooral onderwijs op het niveau van middelbaar beroepsonderwijs. Waar er van de onderwijsvolgende personen (vanaf het niveau voortgezet onderwijs) die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen ongeveer 285 personen (12 procent) mbo volgen in 2015, zijn dat er in 2018 ongeveer 2 410 (55 procent). Dit blijft stabiel tot in 2023, waar dit percentage 51 procent (2 590 personen) is.

Er is daarnaast een stijging te zien van deelname aan hbo en wo (van 2 procent in 2015, naar 10 procent in de periode tussen 2018 en 2023).

3.8.2 Onderwijsniveau vanaf voortgezet onderwijs op 1 oktober 2015 tot en met 1 oktober 2023 van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014

Meerderheid van amv's volgt mbo-opleiding, en amv's vinden steeds vaker de weg naar hbo en wo

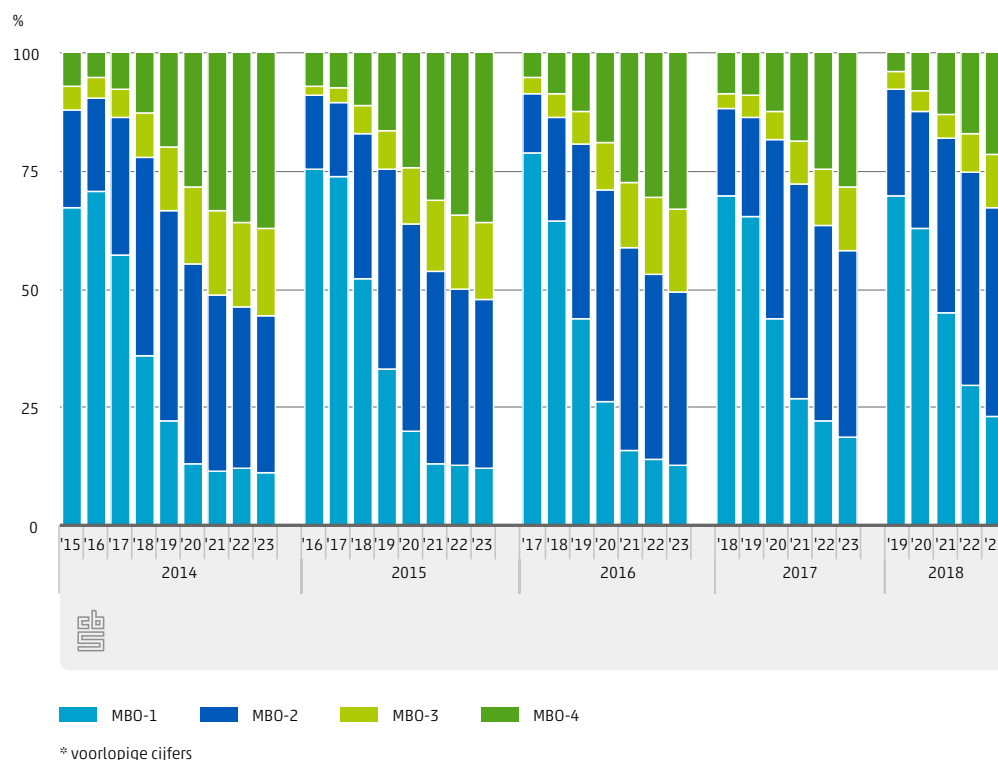
De overgrote meerderheid van de amv's stroomt uiteindelijk uit naar het middelbaar beroepsonderwijs. Van alle onderwijsvolgende amv's uit cohort 2014 volgt 72 procent op 1 oktober 2017 een mbo-opleiding, in 2023 is dat percentage gestegen naar 84 procent. Ook steeds meer amv's volgen een hbo- of wo-opleiding. Van de amv's die in 2014 een verblijfsvergunning kregen volgde 8 procent op 1 oktober 2023 een opleiding op hbo- of wo-niveau, op 1 oktober 2017 was dat 2 procent.

Steeds hoger mbo-niveau

Met betrekking tot het niveau van de mbo-opleiding volgen statushouders in de eerste jaren met name niveau 1 (70 procent van de statushouders van het cohort 2017 die mbo volgen in 2018), maar dat verandert geleidelijk naar niveau 2. In oktober 2021 en 2022 volgen er meer statushouders niveau 2 dan niveau 1. Ook de andere niveaus (3 en 4) nemen in aandeel toe, zij het niet zo hard als niveau 2. Meer dan een kwart van de statushouders van

cohort 2017 volgt op 1 oktober 2023 een mbo-opleiding op niveau 4. Relatief gezien volgen veel statushouders uit Eritrea een mbo-opleiding (65 procent van alle onderwijsvolgende Eritrese (cohort 2017) statushouders in 2023), veelal wel op niveau 1 en 2. Dat heeft te maken met de leeftijdsverdeling van de statushouders: er zijn relatief veel Eritrese statushouders in de leeftijd van 18 tot 23 jaar. Iraanse statushouders daarentegen volgen vaker een mbo-opleiding op niveau 3 of 4. Zo deed 42 procent van de Iraanse statushouders van cohort 2017 op 1 oktober 2023 die mbo volgden dit op niveau 4, 14 procentpunten meer dan het aandeel voor alle statushouders uit dit cohort.

3.8.3 Mbo-niveau vanaf 1 oktober 2015 tot en met 1 oktober 2023* van personen met een verblijfsvergunning asielverkregen in 2014, 2015, 2016, 2017 en 2018

Ook amv's volgen steeds vaker een hoger mbo-niveau

Evenals voor de totale groep statushouders geldt ook voor amv's dat zij uiteindelijk vaker een mbo-opleiding op niveau 2 volgen dan op niveau 1. Het aandeel amv's dat niveau 2 volgt op 1 oktober 2023 ligt voor cohort 2017 op 49 procent, bijna 10 procentpunten hoger dan voor de totale groep statushouders. Aan de andere kant volgen amv's wat minder vaak een mbo-opleiding op niveau 4: 17 procent om 28 procent.

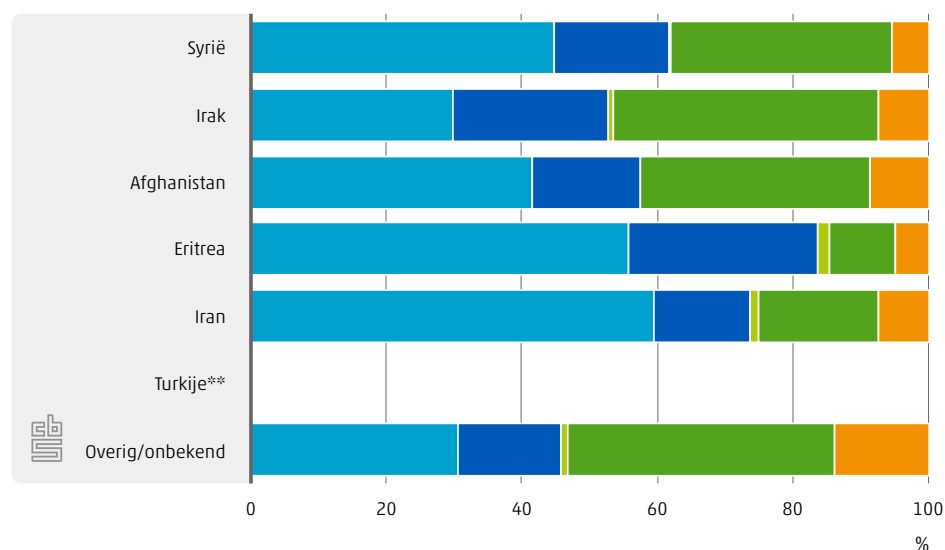
3.9 Inburgering

44 procent van cohort 2014 heeft inburgeringsexamen behaald, 97 procent van de uiteindelijk inburgeringsplichtigen in dat cohort

Figuur 3.9.1 laat per nationaliteit¹⁰⁾ zien hoe het met de inburgeringsplicht staat op 1 oktober 2023, voor iedereen die in 2014 een vergunning ontving. De meeste personen die een verblijfsvergunning asiel ontvangen en tussen de 18 en 65 jaar oud zijn, zijn inburgeringsplichtig. Van de bijna 20 duizend personen die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen was 29 procent niet-inburgeringsplichtig. De groep niet-inburgeringsplichtigen betreft vrijwel altijd kinderen tot 18 jaar of personen die 65 jaar of ouder zijn: zij zijn uitgesloten van de inburgeringsplicht. Ook is het mogelijk voor een statushouder om een ontheffing te krijgen wanneer hij of zij een psychische of lichamelijke beperking of een verstandelijke handicap heeft. Ook als de inburgeraar aangetoond heeft zich voldoende ingespannen te hebben om aan de inburgeringsvereiste te voldoen, is ontheffing van de inburgeringsplicht mogelijk. Voor 19 procent van de statushouders van cohort 2014 geldt dat zij een dergelijke ontheffing hebben. Verder geldt voor dit cohort dat 44 procent het inburgeringsexamen heeft behaald. Dit is 97 procent van de groep die inburgeringsplichtig is, geen ontheffing heeft en niet vertrokken of overleden is. Slechts een klein deel van de statushouders uit het cohort 2014 heeft in oktober 2023 het inburgeringsexamen nog niet gehaald: dit gaat om 140 mensen, of 0,7 procent van alle mensen in het totale vergunningscohort van 2014. Deze personen hebben een overschrijding en krijgen een boete. In totaal 125 statushouders (0,6 procent) van het totale vergunningscohort 2014 hebben nog niet voldaan aan de inburgeringsplicht, maar hebben ook (nog) geen overschrijding. Zij kregen een verlenging van de inburgeringstermijn. Een statushouder kan een verlenging krijgen, bijvoorbeeld wanneer iemand bezig is met een alfabetiseringscursus, bij zwangerschap of als de aanmelding van het examen is vertraagd. Ongeveer 48 procent van de personen die op 1 oktober 2023 nog moesten voldoen aan hun inburgeringsplicht hebben een verlenging gekregen.

¹⁰⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

3.9.1 Inburgeringsstatus van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014, gemeten oktober 2023*

- Examen behaald (NT2 of WI) of vrijstelling
- Ontheffing
- Inburgeringsplichtig met overschrijding (en nog geen examen behaald)
- Niet inburgeringsplichtig, incl. (uiteindelijk) vervallen
- Vertrokken (tijdelijk geen adres)/overleden

* Voorlopige cijfers

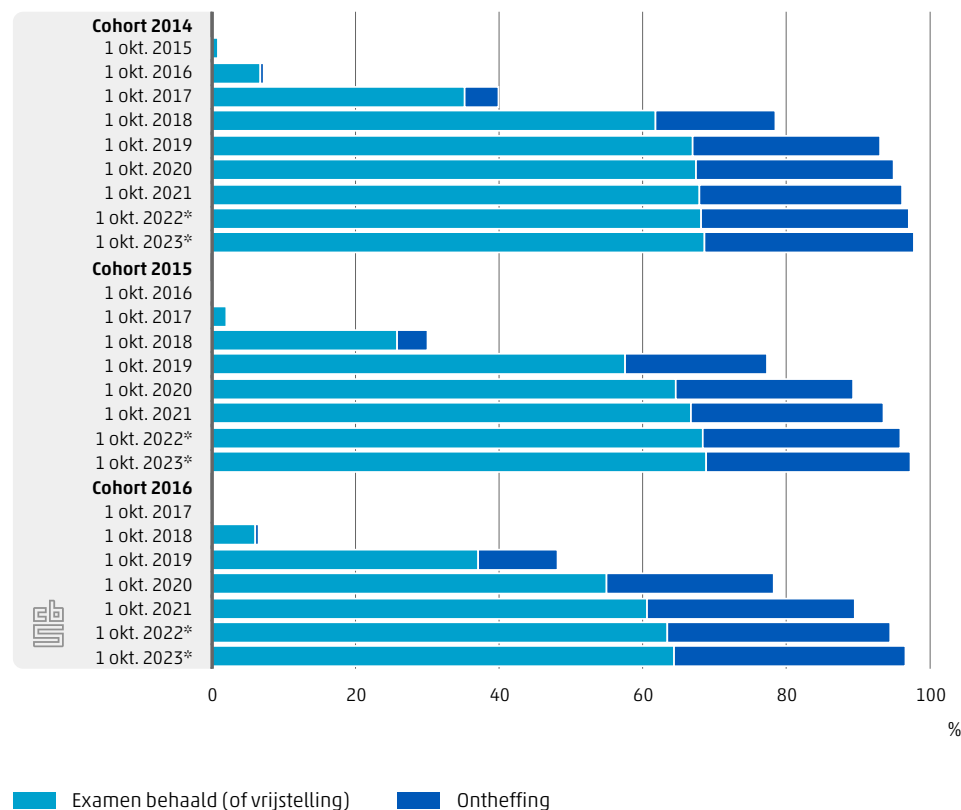
** Vanwege kleine aantallen geven de gegevens voor Turkije een vertekend beeld. Deze nationaliteit is daarom in deze figuur weggelaten. In het dashboard vindt u wel de cijfers voor Turkije.

Vrijwel alle inburgeringsplichtigen van cohort 2014 hebben voldaan aan de inburgeringsplicht

Wanneer alleen wordt gekeken naar inburgeringsplichtigen (inclusief mensen met ontheffing of vrijstelling), dan heeft 69 procent van de bijna 13 duizend inburgeringsplichtigen van het vergunningscohort 2014 in oktober 2023 het inburgeringsexamen behaald of een vrijstelling gekregen. Een vrijstelling kun je bijvoorbeeld krijgen als je een Nederlands diploma hebt van de universiteit, hbo, mbo (vanaf niveau 2), vwo, havo, mavo of vmbo. Daarnaast heeft 29 procent een ontheffing, 1 procent heeft het examen nog niet gehaald (maar heeft nog wel tijd om dat alsnog te doen) en 1 procent van de inburgeringsplichtigen heeft het examen nog niet gehaald en daarmee de inburgeringstermijn overschreden. Voor de recentere cohorten liggen de cijfers met geslaagden logischerwijs lager: 69 procent van het vergunningscohort van 2015 en 65 procent van het vergunningscohort van 2016, 56 procent van het vergunningscohort van 2017, 53 procent van het cohort van 2018, 45 procent van cohort 2019. 19 procent van het cohort van 2020 en 7 procent van het cohort 2021 heeft in oktober 2023 het inburgeringsexamen gehaald (inclusief vrijstellingen) of een ontheffing gekregen. Dit komt uiteraard doordat de recentere cohorten minder tijd hebben gehad om het examen te halen. Voor de personen uit de meest recente cohorten is de inburgeringstermijn in oktober 2023 ook nog niet overschreden. Onderscheiden naar nationaliteit van de inburgeringsplichtigen blijkt dat er flinke verschillen zijn in het aandeel dat het inburgeringsexamen heeft behaald. Ongeveer 79 procent van de Iraniërs van cohort 2014 heeft in oktober 2023 het

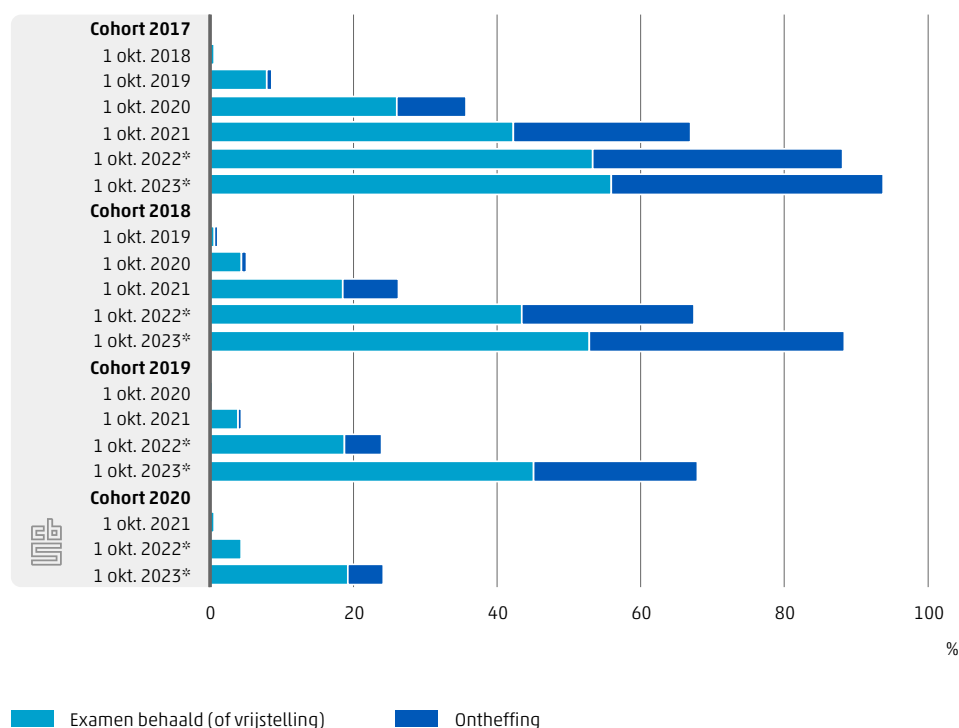
inburgeringsexamen behaald, vergelijkbaar met Syriërs en Afghanen (respectievelijk 72 en 71 procent). Aan de andere kant van het spectrum zien we Irakezen van wie 56 procent van cohort 2014 het inburgeringsexamen heeft behaald (exclusief ontheffingen). Daarbij moet worden opgemerkt dat 42 procent van deze groep een ontheffing heeft.

3.9.2a Inburgeringsplichtigen die aan hun inburgeringsplicht hebben voldaan, per vergunningscohort (2014, 2015 en 2016)

* Voorlopige cijfers

3.9.2b Inburgeringsplichtigen die aan hun inburgeringsplicht hebben voldaan, per vergunningscohort (2017, 2018, 2019, 2020)

* Voorlopige cijfers

Taalniveau vooral A2, met name bij Eritreeërs

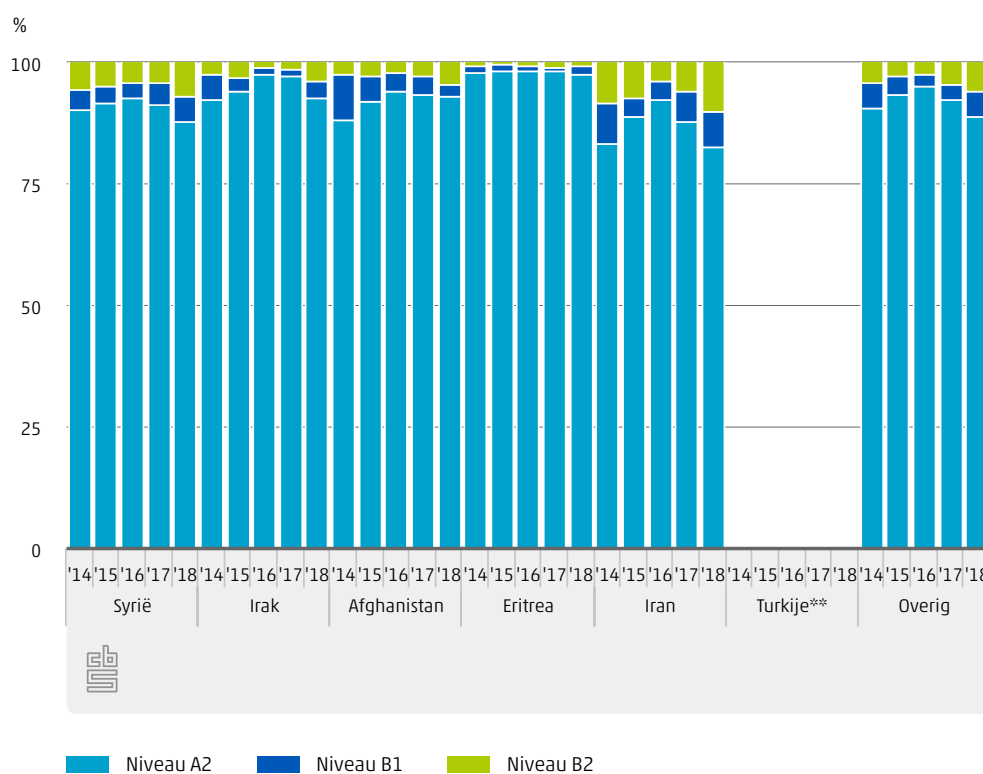
Bij het volgen van een inburgeringscursus leren statushouders Nederlands begrijpen, spreken en schrijven op tenminste taalniveau A2. Met dit taalniveau kunnen mensen zich in het dagelijkse leven redden. Statushouders kunnen ook op een hoger taalniveau inburgeren, wanneer zij bijvoorbeeld na hun inburgering willen studeren of werken. Niveau B1 is voor mensen die willen werken of studeren op mbo 3-niveau of mbo 4-niveau. Niveau B2 is voor mensen die willen werken of studeren op hbo- of universitair niveau.¹¹⁾ Het overgrote deel (92 procent) van de statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning heeft gekregen en hun inburgeringsexamen heeft behaald (gemeten op 1 oktober 2023), deed dat op taalniveau A2, 4 procent deed dat op taalniveau B1 en de resterende 4 procent op taalniveau B2. Onderscheiden naar nationaliteit¹²⁾ is onder personen met een Syrische en Iraanse nationaliteit van cohort 2014 het aandeel met een B2 taalniveau (respectievelijk 5 en 8 procent) relatief hoog, bij de overige hier apart genoemde nationaliteiten blijft dit percentage steken op 1 à 3. Bijna alle personen met een Eritrese nationaliteit behalen het inburgeringsexamen op A2 taalniveau; slechts 2 procent haalt B1 of B2, veel minder dan de andere nationaliteiten. Van de cohorten 2015, 2016 en 2017 zijn de aandelen statushouders die een A2 niveau halen vergelijkbaar met die van het 2014 cohort. Een iets kleiner deel van cohort 2018 heeft A2 niveau, namelijk 89 procent. Dit komt vooral omdat minder Syriërs en Iraniërs taalniveau A2 hebben (respectievelijk 88 procent en 82 procent).

¹¹⁾ <https://www.inburgeren.nl/u-gaat-inburgeren/cursus-kiezen.jsp>

¹²⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering 2021 ingegaan. Doelstelling van deze wet is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen aan de Nederlandse maatschappij. Er zijn drie nieuwe leerroutes om in te burgeren. Bij twee van deze routes leren inburgeringsplichtigen de Nederlandse taal op minimaal niveau B1.¹³⁾ In dit onderzoek zijn voor de inburgeraars die onder deze nieuwe wet vallen (cohort 2022 en verder) momenteel nog geen gegevens beschikbaar. In de toekomst zullen deze wel worden toegevoegd.

3.9.3 Taalniveau op 1 oktober 2023* van personen met verblijfsvergunning asiel verkregen in 2014, 2015, 2016, 2017 of 2018 naar nationaliteit

* Voorlopige cijfers

** Vanwege kleine aantallen geven de gegevens voor Turkije een vertekend beeld. Deze nationaliteit is daarom in deze figuur weggelaten. In het dashboard vindt u wel de cijfers voor Turkije.

Naturalisaties nemen toe

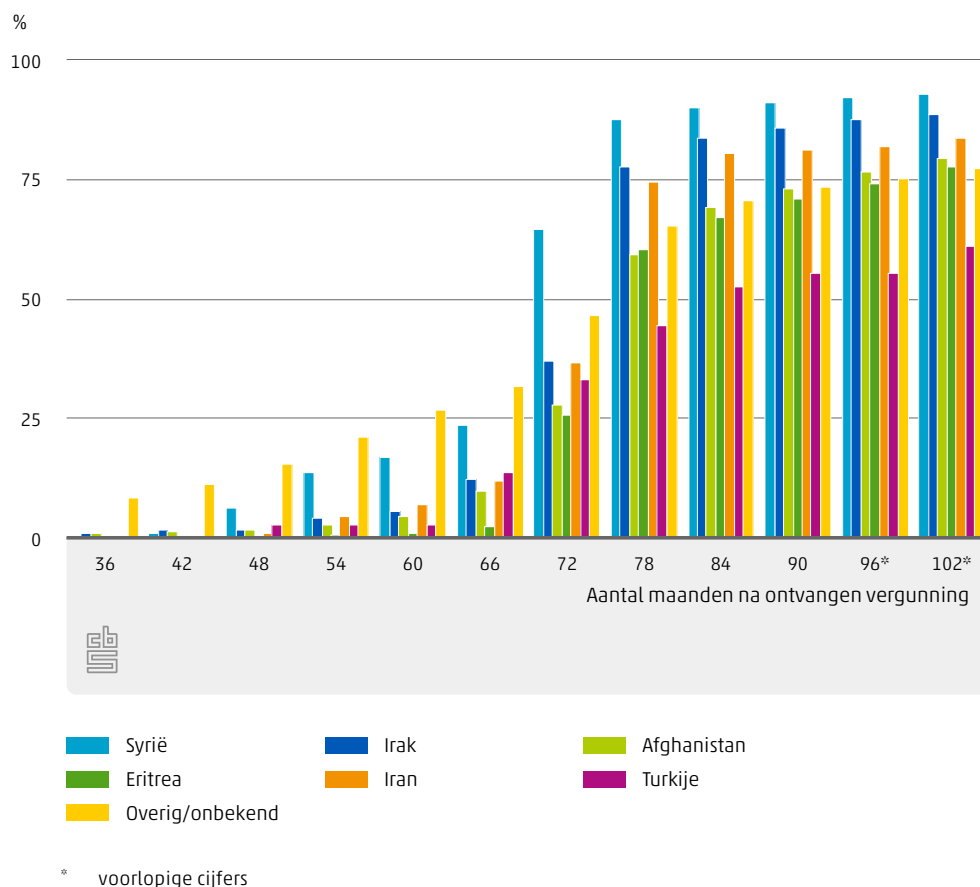
Wanneer statushouders vijf jaar in Nederland verblijven met een geldige verblijfsvergunning en voldaan hebben aan hun inburgeringsexamen, kunnen zij, onder voorwaarden¹⁴⁾, het Nederlanderschap aanvragen. Het vergunningscohort 2014 kunnen we inmiddels 102 maanden (acht-en-een-half jaar) volgen. De figuur laat zien dat een aanzienlijk deel van de statushouders inmiddels is genaturaliseerd. Van de Syriërs die in 2014 een verblijfsvergunning kregen, heeft 93 procent na 102 maanden de Nederlandse nationaliteit gekregen. Voor Eritreeërs duurt het over het algemeen wat langer voordat zij naturaliseren. Na 102 heeft 78 procent van de Eritreeërs de Nederlandse nationaliteit gekregen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het behalen van het inburgeringsexamen, voor deze groep duurt het langer voordat het examen behaald is. Ook bij de vergunningscohorten 2015 en

¹³⁾ <https://www.staatsexamensnt2.nl/actueel/nieuws/2021/12/22/nieuwe-wet-inburgering-2021-en-het-staatsexamen-nt2>

¹⁴⁾ <https://ind.nl/Nederlanderschap/naturalisatie/Paginas/Naturalisatie.aspx>

2016 zien we een gestage toename van het aantal naturalisaties. Bij cohort 2015 is na zeven-en-een-half-jaar 85 procent genaturaliseerd, bij cohort 2016 is 79 procent na zes-en-een-half-jaar genaturaliseerd en bij cohort 2017 is na vijf-en-een-half-jaar 42 procent genaturaliseerd.

3.9.4 Aandeel genaturaliseerden onder statushouders die in 2014 verblijfsvergunning asiel ontvingen, aantal maanden na ontvangen vergunning

3.10 Werk

Stijging aandeel werkenden: effect coronacrisis lijkt voorbij

Afghanen die in 2014 een verblijfsvergunning asiel hebben gekregen, hebben tot vier jaar na het verkrijgen van de vergunning vaker een baan dan statushouders met een andere nationaliteit.¹⁵⁾ Deze bevinding zagen we eerder terug bij de vluchtelingen uit de jaren negentig. Ook toen waren Afghanen twee jaar na aankomst in Nederland vaker aan het werk dan Irakezen of Iraniërs (Sprangers e.a., 2004). Na vier-en-een-half jaar zijn het juist de Eritrese statushouders uit 2014 die (na een flinke achterstand in de eerste drie jaar) op dit punt vooruit lopen. Ook na 102 maanden (de maximale periode waarover we cohort 2014

¹⁵⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

kunnen volgen) hebben Eritreeërs van de onderscheiden nationaliteiten het vaakst een baan: 61 procent is na acht-en-een-half jaar aan het werk, een stuk hoger dan de andere nationaliteiten die niet boven de 50 procent uitkomen, m.u.v. Afghanistan met 52 procent. Als we de situatie tweeënhalf jaar na het verkrijgen van de verblijfsvergunning asiel bekijken dan heeft het vergunningscohort 2016 iets vaker een baan dan het vergunningscohort van 2015 (respectievelijk 19 en 14 procent). De mensen uit het vergunningscohort 2015 hebben op hun beurt weer iets vaker een baan na tweeënhalf jaar dan de mensen uit het vergunningscohort van 2014 (respectievelijk 14 en 11 procent). Statushouders gaan dus steeds iets sneller aan het werk. De cohorten 2017 en 2018 lijken te breken met deze trend: na tweeënhalf jaar heeft respectievelijk 16 en 14 procent een baan. Dit hangt waarschijnlijk samen met de coronacrisis: 30 maanden na het ontvangen van de verblijfsvergunning valt voor deze cohorten voor een deel samen met de coronacrisis. Statushouders hebben vaak flexibele contracten en zijn werkzaam in kwetsbare sectoren. De meest recente cohorten 2019 en 2020 (de twee laatste cohorten die we 30 maanden kunnen volgen) laten echter weer herstel zien: 22 procent van vergunningscohort 2019 en 23 procent van vergunningscohort 2020 heeft na 30 maanden een baan waarmee het effect van de coronacrisis uitgewerkt lijkt.

Kijkend naar de kenmerken van de meest recente baan dan hebben de meeste statushouders een baan in deeltijd (65 procent) en met een tijdelijk contract (75 procent). Van de werkenden werkt 7 procent als zelfstandige. Bijna een kwart van de statushouders (24 procent) met een baan werkt in de uitzendbranche, daarnaast komen banen in de handel (19 procent) en horeca (16 procent) veel voor. Verschillen tussen nationaliteiten zijn klein. Alleen Eritreeërs vallen op met een hoog aandeel dat een baan heeft in de uitzendbranche (36 procent). Mensen die langer een verblijfsvergunning hebben, werken minder vaak in de horeca. Van diegenen die werken uit het vergunningscohort 2014 werkt een half jaar na het ontvangen van de verblijfsvergunning 40 procent in de horeca en 11 procent in de uitzendbranche. Voor hetzelfde vergunningscohort zijn die percentages acht jaar later respectievelijk 11 en 19 procent.

Het vergunningscohort 2014 kunnen we het langst in de tijd volgen. Voor dit cohort zien we dat na vijf jaar 42 procent van alle 18- tot 65-jarige statushouders een baan als werknemer heeft. Niet alleen stijgt de arbeidsdeelname van deze statushouders gestaag; we zien ook dat de verschillen in arbeidsdeelname tussen de nationaliteiten kleiner worden. Tegelijkertijd zien we ook dat het aandeel met een baan van dit cohort na vijf jaar juist daalt (naar 40 procent na zes-en-een-half jaar). Dit is vermoedelijk een effect van de coronacrisis. Statushouders zijn vaak met flexibele contracten werkzaam in de horeca en in de uitzendbranche. Deze sectoren worden het hardst geraakt door de coronacrisis. Zoals eerder opgemerkt lijkt het effect van de coronacrisis echter voorbij: het aandeel met een baan neemt in de meest recente maanden weer toe tot 45 procent na acht-en-een-half jaar.

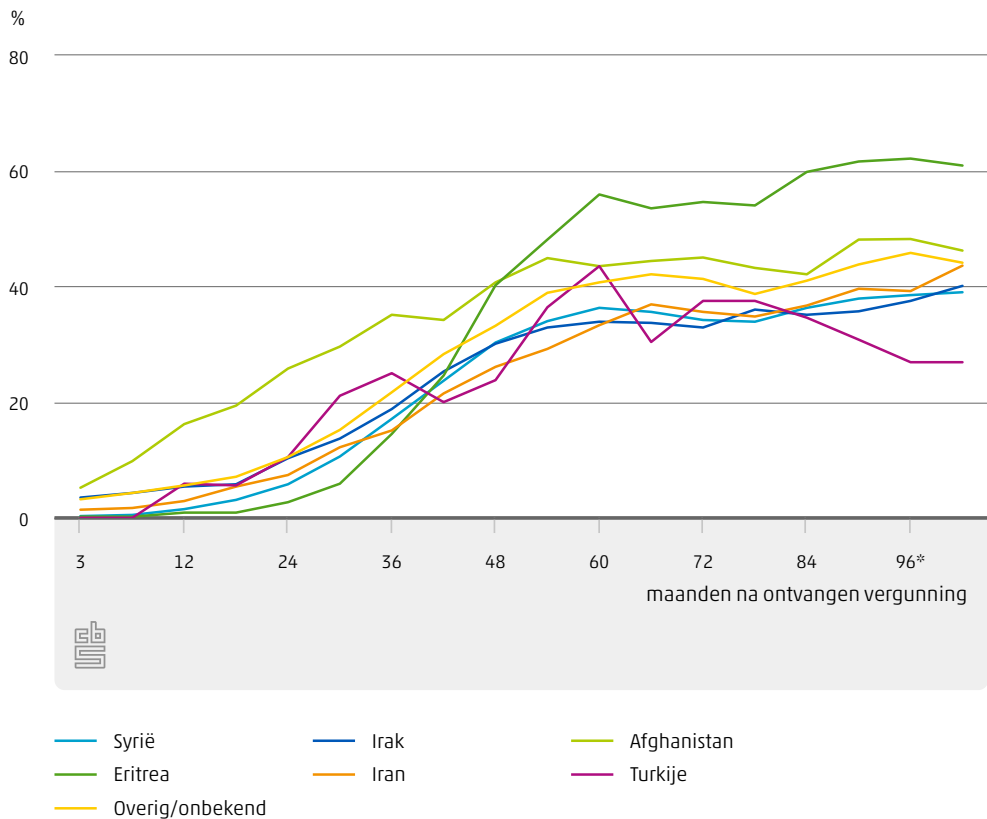
Amv's werken vaker in deeltijd met een tijdelijk contract

Als we de kenmerken van de meest recente baan van de groep amv's vergelijken met die van de totale groep statushouders dan vallen de volgende zaken op:

- Amv's werken iets vaker in deeltijd dan de totale groep (69 om 65 procent)
- Amv's hebben vaker een baan met een tijdelijk contract (82 resp. 75 procent)

- Amv's werken vaker in de uitzendbranche dan de totale groep (34 tegen 24 procent), werken vaker in de horeca (22 om 16 procent) en hebben iets minder vaak een baan in de handel (17 om 19 procent)
- Van de werkende amv's werkt 4 procent als zelfstandige, voor de totale groep is dit 7 procent.

3.10.1 Aandeel werkenden onder 18- tot 65-jarigen die in 2014 verblijfsvergunning asiel ontvingen, aantal maanden na ontvangen vergunning

* De cijfers vanaf maand 96 zijn voorlopig

Statushouders aanvankelijk vaak als oproepkracht aan het werk

In het begin van hun werkzame carrière werken statushouders in verhouding vaak als oproepkracht. Van cohort 2014 werkt een half tot tweeëneenhalf jaar na het verkrijgen van hun vergunning ongeveer een derde als oproepkracht, 8 tot 17 procent werkt als uitzendkracht, 3 tot 4 procent behoort tot de groep overig (stagiaire, DGA of WSW-er) en het overige deel is werknemer. Het aandeel dat als oproepkracht werkt daalt tot ongeveer 17 procent na vijf jaar en blijft daarna vrij stabiel. Het aandeel dat als uitzendkracht aan de slag gaat neemt geleidelijk toe tot 30 procent na 5 jaar en daalt vervolgens tot 16 procent.

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 91 voor meer informatie.

Meer dan een derde van de werknemers statushouders van cohort 2014 heeft 5 of meer banen gehad

Het aantal banen dat statushouders van cohort 2014 in hun loopbaan bekleden neemt geleidelijk toe. Tot ongeveer twee jaar na het verkrijgen van de vergunning heeft bijna driekwart van de statushouders die tot dan toe gewerkt hebben in totaal één baan gehad, 1 op de 5 heeft dan al twee banen gehad. Na verloop van tijd stijgt het aandeel dat 3 of meer banen heeft gehad. Uiteindelijk, dat wil zeggen 102 maanden na het verkrijgen van de vergunning, heeft 17 procent van cohort 2014 3 banen gehad, 15 procent heeft 4 banen gehad terwijl 36 procent 5 of meer verschillende banen heeft gehad.

Bijna 64 procent van de werkende statushouders van cohort 2014 heeft uiteindelijk een baan van 0.75 vte of meer

Een aanzienlijk deel van de statushouders begint hun werkzame leven in een deeltijd baan. Twee jaar na het verkrijgen van hun vergunning werkt ongeveer de helft van cohort 2014 in een baan met een deeltijdfactor tot 0,25 voltijdsequivalent (vte). Nog eens 20 procent werkt in een baan van 0,25–0,50 vte. Ongeveer 14 procent werkt na twee jaar 1 vte. De aandelen deeltijdwerkers (tot 0,75 vte) laten vervolgens een geleidelijke daling zien ten gunste van het aandeel dat fulltime werkt. Uiteindelijk na acht-en-een-half jaar is bijna 64 procent van de statushouders uit cohort 2014 werkzaam in een fulltime baan, vanaf 0,75 vte. Het aandeel dat minder dan een halve vte werkt bedraagt dan iets minder dan een kwart.

Gemiddeld uurloon van werkende statushouders neemt flink toe

Tot en met ongeveer drie jaar na het verkrijgen van hun vergunning verdient de helft van alle statushouders van cohort 2014 gemiddeld minder dan 11 euro per uur. Een derde verdient 11 tot 13 euro, 9 procent verdient 13 tot 15 euro en 10 procent verdient 15 euro of meer. Na drie jaar neemt het aandeel dat minder dan 11 euro verdient snel af tot uiteindelijk zo'n 7 procent na 102 maanden. Ook het aandeel dat 11 tot 13 euro verdient neemt in deze periode af, tot 9 procent. Tegelijkertijd zien we een stijging in het aandeel dat 13 tot 15 euro verdient (27 procent), maar vooral van de groep die meer dan 15 euro verdient. Deze laatste groep vertegenwoordigt uiteindelijk meer dan de helft van alle werkende statushouders uit cohort 2014 (56 procent).

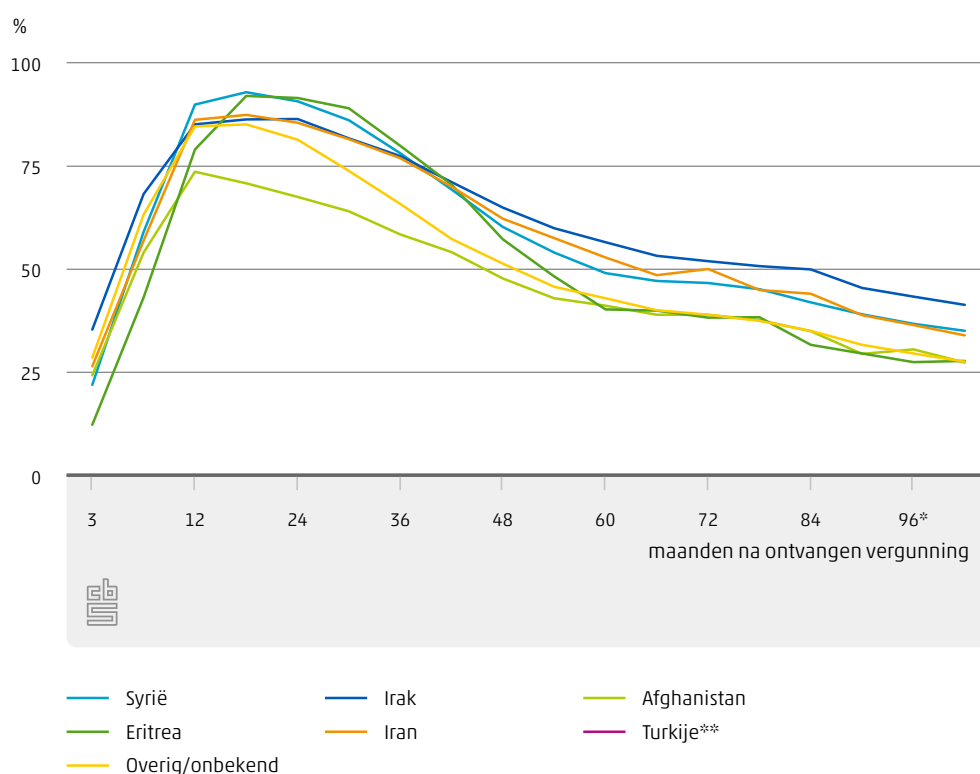
3.11 Uitkering

Daling aandeel uitkeringsgerechtigden cohort 2014 zet door

Anderhalf jaar na het verkrijgen van de verblijfsvergunning, ontvangt 91 procent van de 18 tot 65-jarigen die in 2014 een vergunning hebben gekregen, een uitkering. Drie jaar later is dit percentage gedaald naar 51 procent. Nog eens anderhalf jaar later (zes jaar na het verkrijgen van de vergunning) ontvangt 43 procent van het cohort een uitkering. Daarna verloopt de daling minder snel, waarschijnlijk krijgt cohort 2014 dan te maken met de

gevolgen van de coronacrisis: statushouders hebben vaker een tijdelijk contract en zijn vaker werkzaam in die sectoren die hard door de crisis worden geraakt (horeca, uitzendbranche). Na een snellere daling na afloop van de coronacrisis, is de daling in de meest recente twaalf maanden gestagneerd. Inmiddels, acht-en-een-half jaar na het verkrijgen van de vergunning, is iets minder dan een derde van cohort 2014 nog afhankelijk van een uitkering. Dit kunnen overigens ook statushouders met een (deeltijd)baan zijn. Onderscheiden naar nationaliteit vinden we de hoogste uitkeringsafhankelijkheid onder Irakezen (41 procent) en de laagste onder Afghanen (27 procent). De sterkste daling van het aandeel uitkeringsgerechtigden vindt plaats onder Eritreeërs, van 92 procent na anderhalf jaar naar uiteindelijk 28 procent na acht-en-een-half jaar. Zoals in Figuur 3.11.1 is te zien, ontvangt niet iedereen meteen een uitkering. Veel statushouders verblijven de eerste maanden nog in de asielopvang, waar zij geen uitkering ontvangen, maar leefgeld. Pas wanneer statushouders zelfstandig zijn gehuisvest in een gemeente, komen ze in aanmerking voor een bijstandsuitkering. Met het verstrijken van de tijd worden de verschillen tussen de verschillende groepen steeds kleiner. Het overgrote deel van de uitkering betreft een bijstandsuitkering. In dit onderzoek is ook gekeken naar werkloosheids- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, maar die komen, zoals verwacht mag worden wegens het ontbreken van een arbeidsverleden in Nederland, in de eerste acht-en-een-half jaar na verkrijgen van de vergunning nog niet zoveel voor. Van alle uitkeringsgerechtigde statushouders van vergunningscohort 2014, ontvangt 94 procent een bijstandsuitkering, 5 procent een werkloosheidsuitkering en minder dan 3 procent een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Het aandeel uitkeringsgerechtigden dat een werkloosheidsuitkering ontvangt is met 9 procent het hoogst onder Eritreeërs. Eritreeërs hebben van de onderscheiden nationaliteiten, na een achterstand in de eerste drie jaar, het vaakst een baan, dus inmiddels een arbeidsverleden opgebouwd. De groep amv's die uitkeringsgerechtigd is, is voor cohort 2014 nog erg klein. Voor dit cohort zijn alleen substantiële aantallen personen in de juiste leeftijdscategorie voor Syriërs en Eritreeërs te zien. Net als in de resultaten hierboven, neemt ook onder de amv's van deze nationaliteiten het aandeel uitkeringsgerechtigden van cohort 2014 sterk af: van 70 procent na twee-en-een-half jaar (tot en met 30 maanden loopt het nog op tot 70 procent) tot uiteindelijk 16 procent voor Eritreeërs na 102 maanden en van 58 na twee jaar naar uiteindelijk 12 procent voor Syriërs. Ook onder latere cohorten vinden we nog weinig uitkeringsgerechtigde amv's.

3.11.1 Aandeel uitkeringsgerechtigden onder 18- tot 65-jarigen die in 2014 verblijfsvergunning asiel ontvingen, aantal maanden na ontvangen vergunning

* De cijfers vanaf maand 96 zijn voorlopig

** Vanwege kleine aantallen geven de gegevens voor Turkije in 2014 een vertekend beeld. Deze cijfers zijn daarom in deze figuur weggelaten. In het dashboard vindt u wel de cijfers voor Turkije in 2014.

3.12 Voornaamste inkomstenbron

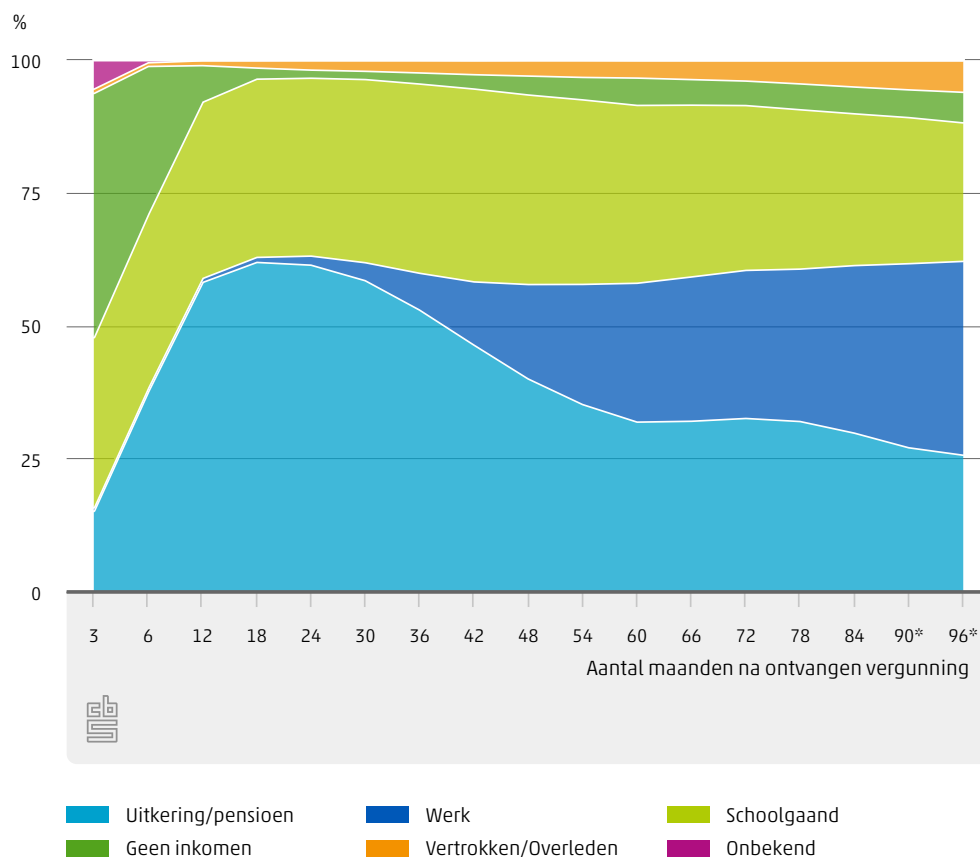
Uitkering belangrijkste inkomstenbron

Het aandeel statushouders met werk als voornaamste inkomstenbron loopt voor cohort 2014 gestaag op tot 36 procent acht jaar na het verkrijgen van de verblijfsvergunning. Voor de statushouders uit 2015 en 2016 zien we vergelijkbare patronen. Hoewel steeds meer statushouders een (deeltijd) baan hebben, leveren die banen vaak onvoldoende inkomsten op. Hierdoor kan een uitkering ook voor deze groep de voornaamste inkomstenbron zijn. Veel statushouders hebben nog geen inkomsten in de eerste maanden na het verkrijgen van een vergunning. Dit komt doordat veel van hen na het verkrijgen van hun vergunning nog in een opvanglocatie wonen, waar ze leefgeld ontvangen. In de loop van de tijd neemt het aandeel zonder inkomsten af en krijgen steeds meer statushouders een uitkering (waaronder ook pensioen valt). Na anderhalf jaar geldt dat voor 62 procent van de statushouders uit 2014 een uitkering of pensioen de voornaamste bron van inkomsten is. Na vijf jaar is het percentage gedaald naar 32 procent. Het gaat dan in de meeste gevallen om een bijstandsuitkering. Na twaalf maanden is een steeds kleiner deel van opeenvolgende cohorten afhankelijk van een uitkering (58 procent van cohort 2014, dalend naar 41 procent van cohort 2021). Het aandeel schoolgaanden (dit betreft zowel scholieren als studenten) is

na twaalf maanden juist hoger voor het meest recente cohort (44 procent voor cohort 2021) dan voor dat van cohort 2015 (38 procent) en dat van 2014 (33 procent).

Logischerwijs zijn de meeste amv's de eerste jaren na het verkrijgen van hun vergunning nog schoolgaand. Van alle amv's van cohort 2014 gaat iets meer dan de helft na vier jaar nog naar school. Tegelijkertijd heeft ruim 1 op de 5 amv's op dat moment werk als voornaamste inkomstenbron. Het percentage schoolgaanden neemt daarna alleen nog maar af (naar een vijfde na acht jaar) terwijl het aandeel amv's met werk als voornaamste bron van inkomsten na acht jaar is toegenomen tot 56 procent. Amv's hebben daarmee aanzienlijk vaker werk als belangrijkste inkomstenbron ten opzichte van de totale groep statushouders en zijn minder afhankelijk van een uitkering.

3.12.1 Personen die een verblijfsvergunning asiel ontvingen in 2014 naar voornaamste bron van inkomsten

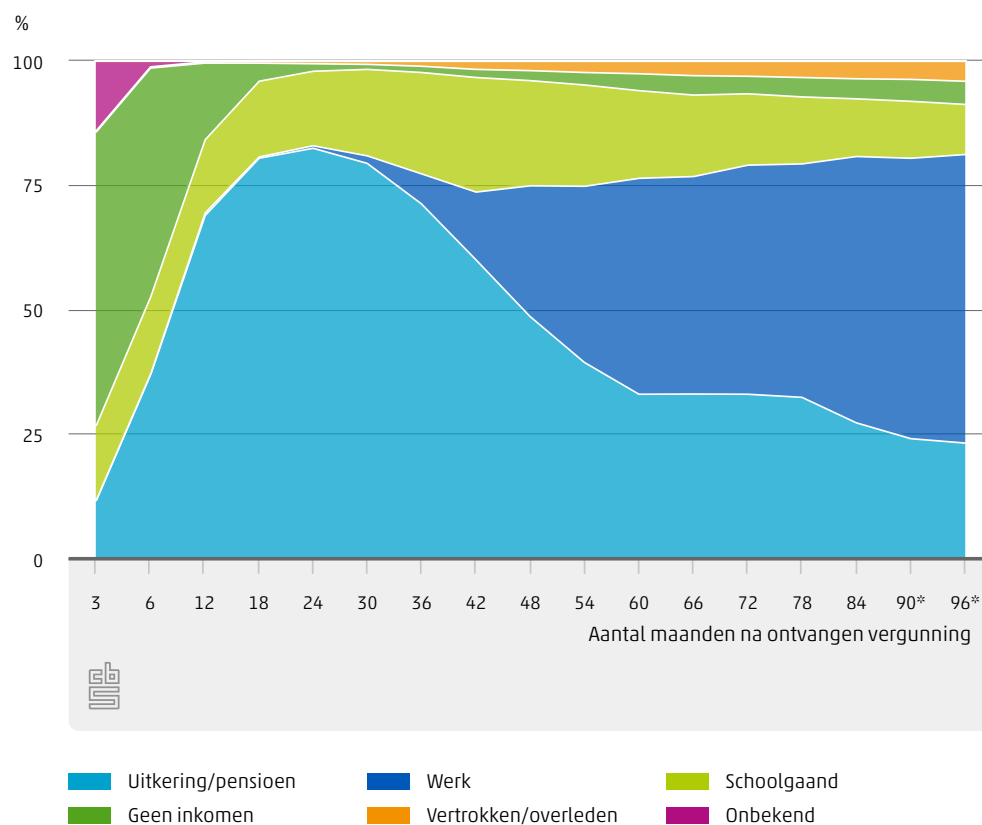

* voorlopige cijfers

Als we naar de verschillen tussen de groepen uit 2014 kijken zien we dat acht jaar na het verkrijgen van de vergunning het aandeel personen waarvan de voornaamste bron van inkomsten werk is, het hoogst is onder de Eritreeërs (58 procent) en het laagst onder de Irakezen (26 procent, onder Turken is het nog iets lager maar de absolute aantallen zijn hier erg klein). Tegelijkertijd was het aandeel Eritreeërs waarvan de voornaamste bron van inkomsten een uitkering is, ook hoog: ongeveer 83 procent van de statushouders uit Eritrea had twee jaar na het verkrijgen van zijn of haar vergunning een uitkering of pensioen als belangrijkste inkomstenbron. Nog eens zes jaar later is dit aandeel gedaald naar 23 procent, iets onder het gemiddelde niveau van 26 procent. Een relatief klein deel van de groep Eritreeërs (10 procent) is na acht jaar schoolgaand.

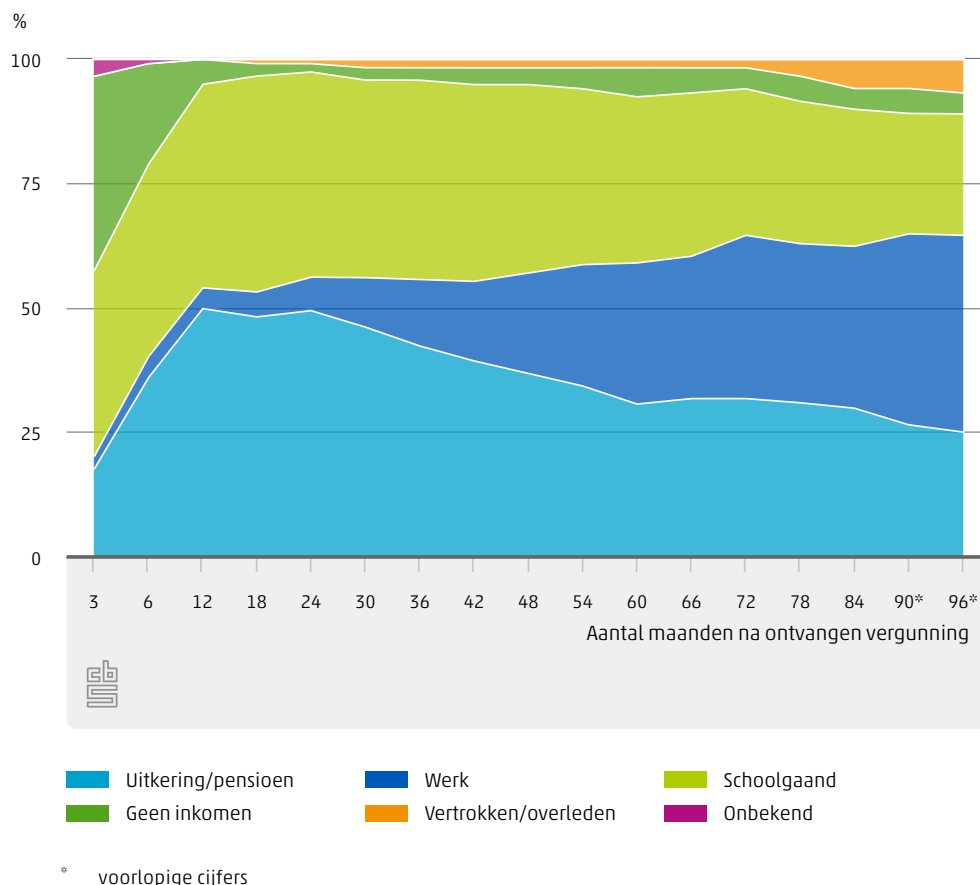
Van de Afghaanse statushouders heeft na acht jaar bijna 40 procent werk als belangrijkste inkomstenbron, 25 procent heeft een uitkering als voornaamste bron van inkomsten en 24 procent gaat naar school. Voor Syriërs is dit vergelijkbaar: na acht jaar is voor 31 procent van de Syriërs werk de belangrijkste inkomstenbron, voor 27 procent is dat een uitkering of pensioen en 30 procent gaat naar school. Het percentage dat acht jaar na het verkrijgen van de vergunning een uitkering als voornaamste bron van inkomen heeft is met 36 procent het hoogst voor Irakese statushouders.

3.12.2 Personen met Eritrese nationaliteit die een verblijfsvergunning asiel ontvingen in 2014 naar voornaamste bron van inkomsten

* voorlopige cijfers

3.12.3 Personen met Afghaanse nationaliteit die een verblijfsvergunning asiel ontvingen in 2014 naar voornaamste bron van inkomsten

3.13 Inkomen

Inkomensverschillen blijven gering

Het gemiddeld gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen van statushouders die een vergunning kregen in 2014 bedroeg 12,3 duizend euro in 2015 en is geleidelijk aan gestegen naar 20,7 duizend euro in 2022. Statushouders uit 2015 kregen in 2016 gemiddeld 12,3 duizend euro en 20,1 duizend euro in 2022. Voor het cohort 2016 steeg het inkomen tussen 2017 en 2021 van 12,7 naar 19,3 duizend euro. Zoals in de tabel te zien is, zijn er tussen de verschillende nationaliteiten¹⁶⁾ geen grote verschillen in het gemiddeld gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen. Dit komt doordat een aanzienlijk deel van de statushouders een bijstandsuitkering ontvangt waarbij het om vaste bedragen gaat, afhankelijk van de gezinssituatie. Wel laat de tabel zien dat voor vrijwel alle cohorten en alle jaren geldt dat Iraniërs het hoogste inkomen hebben. Dit komt overeen met de waarnemingen in de SCP rapportage (Huijnk e.a., 2021): dat onderzoek laat zien dat Iraniërs later aan het werk gaan, maar wel hogere uurlonen hebben.

¹⁶⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

3.13.1 Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen in duizenden euro's, voor statushouders niet meer in COA-opvang naar nationaliteit, vergunning-cohort en verslagjaar (cohort 2014)

Cohort 2014																
	2015	N	2016	N	2017	N	2018	N	2019	N	2020	N	2021	N	2022*	N
Syrië	12	4 300	12,6	9 705	13,3	9 980	14,2	10 005	15,4	10 000	16,6	10 025	17,9	9 915	20,2	9 805
Irak	12,2	450	13	635	13,6	655	14,5	650	15,5	665	16,8	675	18,4	660	20,7	645
Afghanistan	12,9	350	13,4	575	14,2	575	15,5	580	16,8	580	18,7	570	19,6	560	22,6	555
Eritrea	13	925	13	3 550	13,5	3 880	14,8	3 870	16,5	3 845	17,5	3 825	19	3 810	21,2	3 780
Iran	13,3	265	13,6	400	14,1	405	15,4	405	16,9	400	19	400	20,1	400	22,6	390
Turkije	13,4	20	12,9	30	13	30	14,5	30	15,7	30	16,5	30	17	30	18,4	30
Overig/ onbekend	12,4	2 075	12,8	3 155	13,7	3 205	14,9	3 180	16,1	3 145	17	3 085	18,5	3 015	21,3	2 945
Totaal	12,3	8 385	12,7	18 045	13,5	18 740	14,5	18 720	15,8	18 670	17	18 615	18,4	18 385	20,7	18 155

Bron: CBS.

* voorlopige cijfers

3.13.2 Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen in duizenden euro's, voor statushouders niet meer in COA-opvang naar nationaliteit, vergunning-cohort en verslagjaar (cohort 2015)

Cohort 2015														
	2016	N	2017	N	2018	N	2019	N	2020	N	2021	N	2022*	N
Syrië	12,2	12 755	12,9	20 315	13,6	20 715	14,8	20 725	16	20 815	17,7	20 740	19,9	20 525
Irak	12,6	285	13,3	500	14,2	520	15,3	515	16,5	520	18,3	500	20,6	480
Afghanistan	12,5	300	13,2	510	14,3	515	15,7	520	16,7	525	19,1	515	20,9	505
Eritrea	12,4	1 335	12,8	5 695	13,7	6 070	15,3	6 060	16,3	6 045	18,1	6 040	20,3	6 000
Iran	13,5	270	14,2	410	14,8	410	16,8	410	18,7	410	20,2	405	23,2	390
Turkije	12,9	15	13,4	20	12,6	20	15,6	20	16,5	20	20,1	20	22,3	20
Overig/ onbekend	12,7	1 895	13,4	2 860	14,3	2 880	15,7	2 885	16,9	2 885	18,7	2 835	21	2 765
Totaal	12,3	16 850	12,9	30 300	13,7	31 130	15	31 135	16,2	31 215	17,9	31 055	20,1	30 680

Bron: CBS.

* voorlopige cijfers

3.13.3 Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen in duizenden euro's, voor statushouders niet meer in COA-opvang naar nationaliteit, vergunning-cohort en verslagjaar (cohort 2016)

Cohort 2016												
	2017	N	2018	N	2019	N	2020	N	2021	N	2022*	N
Syrië	12,7	17 315	13,3	25 005	14,4	25 295	15,5	25 315	16,9	25 295	19,1	25 120
Irak	13,2	815	13,9	1 245	15,2	1 270	16,2	1 275	17,7	1 270	19,7	1 250
Afghanistan	11,8	425	13,6	685	15	700	16,4	700	17,5	705	20	700
Eritrea	12,1	3 200	13,1	4 770	14,6	4 855	15,6	4 865	17,3	4 855	19,6	4 835
Iran	13,6	310	14,5	555	16,3	565	18	555	19,5	560	22,6	555
Turkije	11,5	15	12,6	20	13,9	20	15,6	20	17,9	20	22,6	20
Overig/ onbekend	13,1	1 705	13,9	2 365	15,3	2 395	16,4	2 380	17,7	2 345	20,1	2 315
Totaal	12,7	23 780	13,3	34 640	14,6	35 095	15,6	35 110	17,1	35 050	19,3	34 790

Bron: CBS.

* voorlopige cijfers

3.13.4 Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen in duizenden euro's, voor statushouders niet meer in COA-opvang naar nationaliteit, vergunning-cohort en verslagjaar (cohort 2017 en 2018)

	Cohort 2017										Cohort 2018							
	2018	N	2019	N	2020	N	2021	N	2022*	N	2019	N	2020	N	2021	N	2022*	N
Syrië	12,9	12 965	13,9	16 415	14,9	16 535	16,2	16 550	18,3	16 520	13,4	5 095	14,3	6 500	15,6	6 535	17,9	6 525
Irak	13	740	14,3	1 240	15,2	1 265	16,9	1 270	19,5	1 250	13,6	355	14,5	480	16,3	505	18,5	505
Afghanistan	13	620	14,4	895	15,6	910	17,4	915	19,9	905	13,7	460	14,8	690	16,6	705	19,5	705
Eritrea	11,9	3 320	13,3	4 750	14,2	4 835	16	4 835	18,5	4 810	13,3	3 235	14,3	3 980	16	4 035	18,3	4 045
Iran	13,9	605	15	985	16	995	17,6	995	20,8	990	14,5	410	15,7	580	16,9	585	20,1	580
Turkije	11,3	45	13,6	365	14,8	370	17,3	370	22	370	13,8	280	14,9	415	16,6	415	20,3	410
Overig/ onbekend	13,4	1 760	14,6	2 610	15,6	2 610	17	2 595	19,5	2 575	13,9	2 050	15	2 680	16,7	2 705	19,2	2 690
Totaal	12,8	20 060	13,9	27 260	14,9	27 525	16,4	27 525	18,7	27 420	13,5	11 885	14,5	15 325	16,1	15 485	18,5	15 465

Bron: CBS.

* voorlopige cijfers

3.13.5 Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen in duizenden euro's, voor statushouders niet meer in COA-opvang naar nationaliteit, vergunning-cohort en verslagjaar (cohort 2019 t/m 2021)

	Cohort 2019					Cohort 2020					Cohort 2021		
	2020	N	2021	N	2022*	N	2021	N	2022*	N	2022*	N	2022*
Syrië	13,8	4 865	15	6 255	17,2	6 405	14,7	3 305	16,6	7 325	15,6	6 655	
Irak	13,7	225	15,7	315	17,8	330	14,4	175	16,9	415	16,4	305	
Afghanistan	14,6	270	15,8	430	18,8	465	15,4	220	18,1	440	16,2	475	
Eritrea	13,7	2 635	15,4	3 415	18	3 505	15,1	1 725	17,5	2 580	16,6	1 420	
Iran	14,4	370	15,8	545	18,5	550	15,5	340	18,3	575	17,3	860	
Turkije	14,3	555	15,4	1 050	18,7	1 070	15,1	825	17,5	1 775	16,5	1 110	
Overig/ onbekend	14,2	1 890	15,6	2 615	18,1	2 690	15,3	1 495	17,3	3 050	17,1	2 535	
Totaal	13,9	10 805	15,3	14 620	17,8	15 015	15	8 090	17,1	16 160	16,2	13 360	

Bron: CBS.

* voorlopige cijfers

3.14 Zorggebruik

Zorggebruik stabiliseert na ongeveer twee jaar

Zodra statushouders een verblijfsvergunning hebben verkregen en niet meer in een COA-opvanglocatie verblijven, kunnen zij van de reguliere zorgsystemen gebruik maken. Zij zijn daarnaast ook verplicht een basisverzekering af te sluiten. Van alle statushouders die in 2014 een vergunning hebben ontvangen, achttien jaar of ouder zijn en eind 2015 niet meer in een COA-opvang verblijven, heeft 86 procent kosten gemaakt voor de huisarts in 2015.

Die 86 procent is minder dan de totale Nederlandse bevolking¹⁷⁾, waarbij ruim 98 procent kosten heeft gemaakt bij de huisarts. Twee jaar later (in 2017) heeft 98 procent van de statushouders uit cohort 2014 kosten gemaakt voor de huisarts. Deze stijging wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door een stijging in inschrijvingen bij de huisarts; bijna iedere

17) Omdat er onder het vergunningscohort 2014 heel weinig ouderen zijn – slechts 1,5 procent is 65 jaar of ouder – hebben we voor de vergelijking met de Nederlandse bevolking gekeken naar de bevolking tussen 18 jaar en 65 jaar oud.

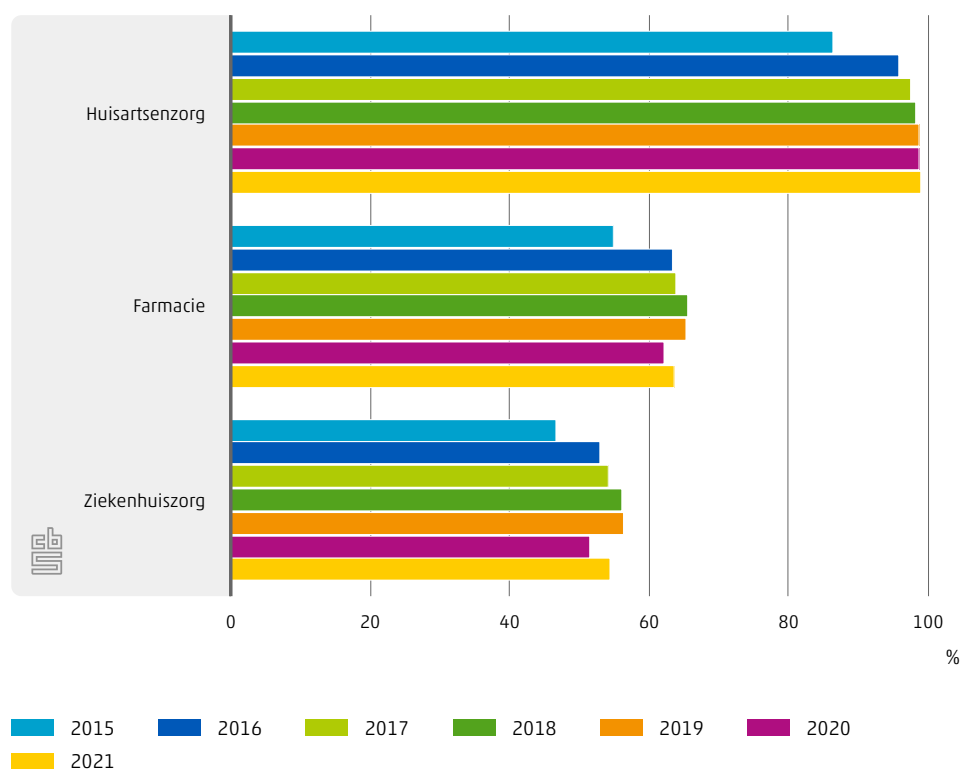
statushouder die in 2014 een vergunning asiel ontving, achttien jaar of ouder is en niet meer in een COA-opvanglocatie verblijft, staat in 2016 ingeschreven bij de huisarts. De figuur laat de duidelijke trend zien dat statushouders uit cohort 2014 meer kosten maken voor zorg in 2016 ten opzichte van 2015. Daarna blijven de percentages stabiel.

Het aandeel statushouders dat één jaar na het verkrijgen van hun vergunning kosten maakt voor huisartsenzorg neemt voor de verschillende cohorten vanaf 2014 langzaam toe: van 86 procent voor cohort 2014 via 89 procent voor cohort 2015 tot 93 voor het cohort 2016 en 94 procent voor de cohorten 2017 en 2018. In 2019 en 2020 daalt het percentage weer naar respectievelijk 91 en 90. Een eerdere editie van dit onderzoek liet zien dat Eritrese statushouders verreweg de minste kosten maken voor gebruik van zorg. Deze bevinding werd al eerder geconstateerd door het Kennisplatform Integratie & Samenleving (KIS), waar zij in een rapport schrijven dat 'hun gebrek aan kennis over de oorzaken en medische risico's van gezondheidsproblemen, culturele verschillen, taboes, taalbarrières en hun onbekendheid met de mogelijkheden voor preventie en behandeling de medische zelfredzaamheid van Eritrese vluchtelingen in de weg staan'.¹⁸⁾ Het is echter ook zo dat Eritreeërs langer dan de mensen met een andere nationaliteit¹⁹⁾ in COA-opvang verblijven na het krijgen van hun vergunning, waardoor zij in 2015 een kortere periode hebben gehad om kosten te maken onder de basisverzekering. De nieuwe cijfers laten zien dat nu meer Eritrese statushouders van het vergunningscohort 2014 gebruik maken van zorg: in 2015 maakte 77 procent kosten voor de huisarts, in 2016 is dat voor dezelfde groep gestegen tot 91 procent en in 2021 tot 98 procent. Het aandeel Eritreeërs dat kosten maakt voor huisartsenzorg, is nu net zo hoog als voor de andere statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen en de Nederlandse bevolking in het algemeen. Voor Eritreeërs die in 2016 een vergunning hebben ontvangen is eenzelfde patroon zichtbaar: in 2017 maakte 90 procent kosten voor de huisarts en in 2018 is dat 95 procent. Voor alle nationaliteiten samen is dit respectievelijk 93 en 97 procent. Ook van de Eritreeërs die in 2020 een vergunning hebben ontvangen maakte een jaar later 90 procent kosten voor de huisarts. Dit is dus een stijging ten opzichte van het cohort van 2014.

¹⁸⁾ <https://www.kis.nl/publicatie/handreiking-voor-ondersteuning-van-eritrese-nieuwkomers-bij-hun-integratie>

¹⁹⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

3.14.1 Zorggebruik in 2015 tot en met 2021 onder statushouders die in 2014 een verblijfsvergunning asiel ontvingen en niet meer in COA-opvang verblijven

3.15 Jeugdzorg

Aandeel jongeren met jeugdzorg neemt licht toe

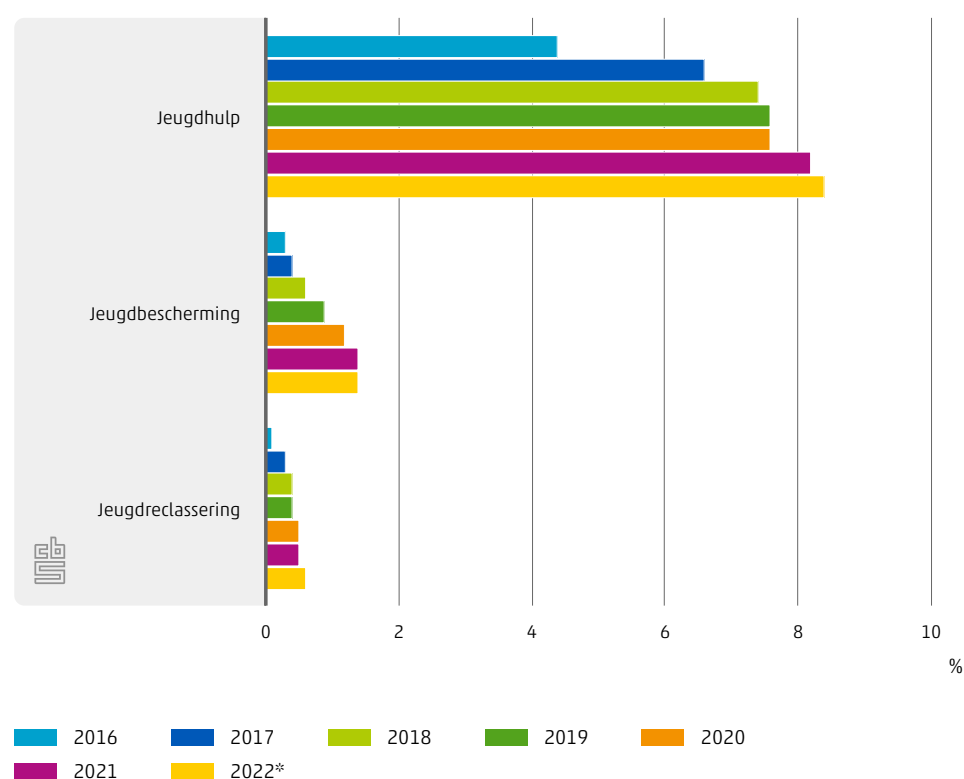
Van alle jongeren die in 2014 of 2015 een verblijfsvergunning asiel ontvingen, niet meer bij een opvanglocatie van COA verblijven en eind 2016 niet ouder zijn dan 22 jaar (alle cijfers in deze paragraaf hebben betrekking op deze populatie), maakt ongeveer 5 procent in 2016 gebruik van een vorm van jeugdzorg. Een jaar later is dat percentage gestegen tot 7 procent en nog een jaar later naar 8 procent. In de jaren 2019 t/m 2022 is het percentage vrijwel stabiel gebleven tussen 8 en 9 procent. Verreweg de meeste jongeren met jeugdzorg ontvangen jeugdhulp. Bij jeugdhulp betreft het hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere kan daarbij thuis verblijven, in het eigen gezin, en bij ernstigere situaties kan de jongere worden opgenomen in een pleeggezin of gesloten instelling. Na een toename tussen 2016 en 2019 van het aandeel jongeren met jeugdhulp van 4 naar 8 procent, is het percentage in 2020 en 2021 stabiel gebleven op 8 en in 2022 licht gestegen naar 8,5 procent. Slechts 1,5 procent van de jongeren krijgt in 2022 hulp van jeugdbescherming (bijvoorbeeld de onder voogdij plaatsing van alleenstaande minderjarige statushouders). Dit percentage is onder alle Nederlandse jongeren iets lager: 1,2 procent. Van de jonge statushouders heeft 0,6 procent in 2022 te maken met jeugdreclassering (begeleiding en controle voor jongeren die met de politie in

aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen). Jongeren uit Iran en Afghanistan maken het vaakst gebruik van jeugdzorg. Hun aandeel in jeugdzorg in 2022 (respectievelijk 16 en 15 procent) is groter dan het aandeel van alle Nederlandse jongeren met jeugdzorg in dat jaar (11 procent). Afgezien van Turken (waarbij de absolute aantallen verwaarloosbaar klein zijn) is het aandeel jongeren met jeugdzorg het laagst onder Eritreeërs en Syriërs (beide 8,5 procent).

Gebruik jeugdzorg onder amv's neemt toe

Het gebruik van jeugdzorg door amv's wijkt iets af van dat van de totale groep jongere statushouders. Van alle amv's die in 2014 of 2015 een verblijfsvergunning asiel ontvingen en niet meer bij een opvanglocatie van COA verblijven maakt 7,5 procent in 2022 gebruik van een vorm van jeugdzorg, een iets lager percentage dan voor de totale groep jongeren. Het gebruik van jeugdzorg onder amv's is de laatste jaren sterker gestegen dan onder de totale groep jongeren. Onder amv's steeg dit van 5 procent in 2019 naar 7,5 procent in 2022, onder de totale groep bleef de stijging beperkt (van 8 naar 9 procent). Onderscheidend naar nationaliteit vinden we voor de amv's die in 2014 of 2015 een verblijfsvergunning asiel ontvingen alleen voor Syrië en Eritrea substantiële aantallen amv's die gebruik maken van jeugdzorg. Onder deze groepen ligt het aandeel dat in 2022 gebruik maakt van jeugdzorg op respectievelijk 5 en 7 procent.

3.15.1 Gebruik van jeugdzorg in 2016 tot en met 2022 onder jongeren (0 tot 23 jaar) die in 2014 of 2015 een verblijfsvergunning asiel ontvingen en niet meer in COA- opvang verblijven

* voorlopige cijfers

3.16 Geregistreeerde verdachten

Statushouders relatief vaker geregistreerd als verdachte van misdrijf dan personen met Europese herkomst, minder vaak dan personen met Buiten-Europese herkomst

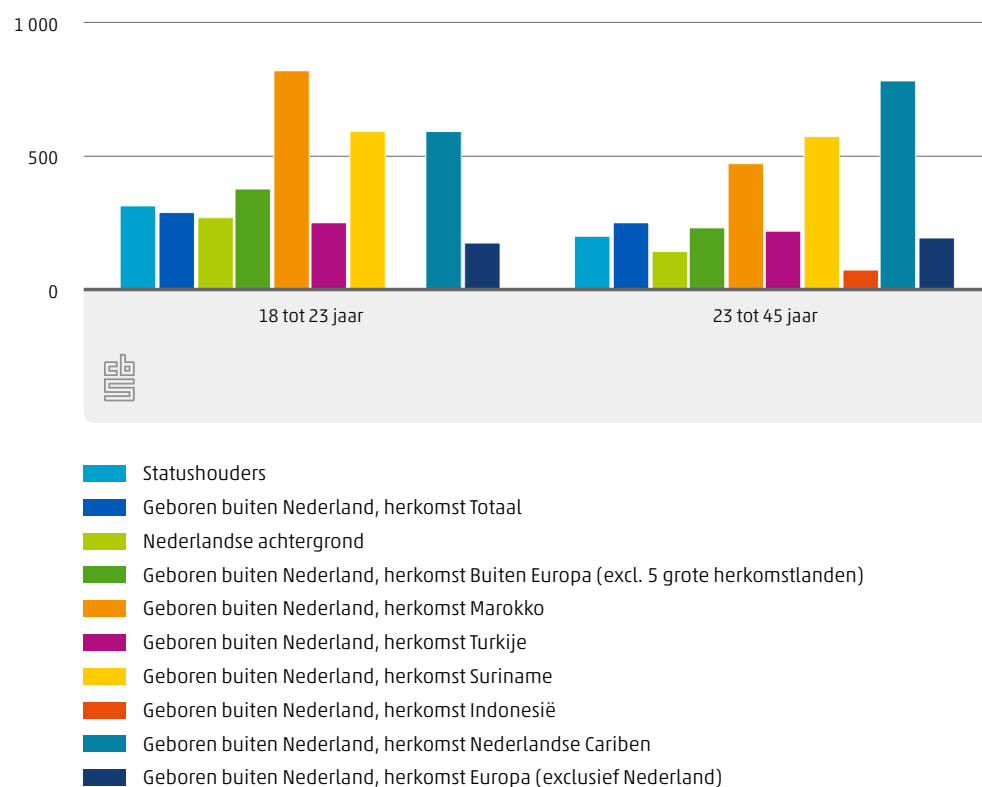
Mannelijke statushouders zijn in verhouding vaker verdacht van een misdrijf dan mannen met een Nederlandse of Europese herkomst²⁰⁾, maar minder vaak dan mannen met een Buiten-Europese herkomst.²¹⁾ In de figuur wordt het aandeel mannelijke verdachten tussen 18 en 45 jaar in 2022 onder statushouders die in 2020 een vergunning ontvingen, vergeleken met andere bevolkingsgroepen. De bevolkingsgroepen zijn gebaseerd op de nieuwe herkomstindeling. Om bevolkingsgroepen te kunnen vergelijken, wordt hier gebruik gemaakt van relatieve cijfers. In absolute cijfers is het aantal verdachte statushouders uit cohort 2020 in verslagjaar 2022 in de leeftijdscategorie 18 tot 23 jaar 30, in de leeftijdscategorie 23 tot 45 jaar 90. In de figuur wordt dit omgerekend naar relatieve cijfers om de verschillende bevolkingsgroepen te vergelijken. Als het totale aantal personen dat behoort tot een categorie (bijvoorbeeld mannelijke statushouders die een vergunning ontvingen in 2020 en 18 tot 23 jaar oud zijn) lager is dan 10 000, is het relatieve aantal verdachte statushouders per 10 000 hoger dan het absolute aantal. Een rekenvoorbeeld: als er in totaal 5 000 mannelijke statushouders zijn met een verleende vergunning uit 2020 tussen 18 en 23 jaar en 30 van hen zijn geregistreerd als verdachte in 2022, is het absolute aantal verdachte statushouders voor deze groep 30, en het relatieve aantal 60 per 10 000 statushouders.

Er is in het rapport gekozen voor een weergave van alleen cohort 2020 en geregistreerd verdachtenschap in 2022 om aan te sluiten bij de weergave van de afgelopen jaren. In het dashboard zijn de populaties en kenmerken die hierin acht kunnen worden genomen ondertussen uitgebreid, maar vanwege de kleine aantallen is er in de rapportage voor gekozen om geen verdere uitsplitsingen te tonen. In het dashboard kan nog verder geselecteerd worden naar type delict en inkomen, gezien deze beide factoren relevant kunnen zijn. In het dashboard is vanaf dit jaar ook het totale aandeel verdachten per cohort toegevoegd.

²⁰⁾ Het CBS heeft in 2022 een nieuwe herkomstindeling uitgebracht, de hier gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op deze nieuwe indeling. Daarom zijn deze cijfers niet goed vergelijkbaar met de cijfers in de vorige editie waarin nog de oude indeling naar migratieachtergrond werd gepresenteerd. Er is geprobeerd het figuur van vorig jaar zo goed mogelijk te herhalen o.b.v. de nieuwe StatLine-tabellen over verdachten, maar hierin ontbreekt het totale relatieve aantal verdachten met Buiten-Europese herkomst, vandaar de grote hoeveelheid categorieën.

²¹⁾ Statushouders worden hier dubbel geteld, omdat zij zowel tot de mensen met een niet-Nederlandse herkomst als tot de statushouders behoren. Het gaat in deze figuur om het aandeel verdachte personen, niet om het aantal misdrijven. Personen kunnen van meerdere misdrijven worden verdacht. Deze cijfers zijn niet gecorrigeerd voor mogelijk verklarende variabelen zoals leeftijd, opleidingsniveau of sociaaleconomische positie.

3.16.1 Het aantal verdachten in 2022* onder statushouders die in 2020 een verblijfsvergunning asiel ontvingen per 10 000 mannen naar leeftijd

* voorlopige cijfers

3.17 Dashboard

Naast deze rapportage is er een [interactief dashboard](#), met daarin nog meer cijfers over de integratie van statushouders. In dit dashboard kunt u zelf kiezen over welke onderwerpen en voor welke nationaliteiten²²⁾ u cijfers (visueel) gepresenteerd wilt zien.

3.18 Literatuur

Huijnk, W., Dagevos, J., Djundeva, M., Schans, D., Ueters, E., Ruijsbroek, A. & Mooij, M. de (2021) Met beleid van start. Over de rol van beleid voor ontwikkelingen in de positie en leefsituatie van Syrische statushouders. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Sprangers, A., Zorlu, A., Hartog, J. & Nicolaas, H. (2004) Immigranten op de arbeidsmarkt. Bevolkingstrends 2e kwartaal 2004. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Statistiek Wet Inburgering 2022 (<https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2024/statistiek-wet-inburgering--swi---2022>)

²²⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

4 Oekraïners in Nederland

Sinds de Russische invasie eind februari 2022 zijn veel Oekraïners hun land ontvlucht. Zij kunnen in Nederland bescherming krijgen onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming van de Europese Unie.¹⁾ Een aanvraag voor verblijf onder deze richtlijn verloopt anders dan een reguliere asielaanvraag; iemand uit Oekraïne gaat niet langs Ter Apel maar schrijft zich in bij een gemeente en doet de asielaanvraag via een speciaal formulier bij de IND. De richtlijn biedt ook andere rechten, bijvoorbeeld het recht om meteen te werken in Nederland zonder een tewerkstellingsvergunning. De afwijkende procedure rondom Oekraïense vluchtelingen ten opzichte van reguliere asielzoekers is tevens de reden dat zij in dit onderzoek sinds de vorige editie van deze rapportage in een apart hoofdstuk beschreven worden.

In dit hoofdstuk worden de instroom en kenmerken van vluchtelingen uit Oekraïne in Nederland beschreven na hun aankomst in Nederland. Het aantal ingezetene Oekraïense vluchtelingen is in deze editie van de rapportage gebaseerd op informatie van de IND, in tegenstelling tot de vorige editie waarbij de aantallen gebaseerd waren op de Basisregistratie personen (BRP). Hierdoor kunnen er kleine verschillen ontstaan tussen aantallen Oekraïense vluchtelingen in de vorige editie en deze editie van de rapportage. De cijfers omvatten Oekraïense vluchtelingen die in Nederland zijn gearriveerd vanaf 24 februari 2022 (het begin van de grootschalige oorlog in Oekraïne) en die een vergunning hebben gekregen op grond van de hierboven genoemde Richtlijn Tijdelijke Bescherming. Deze populatie omvat zowel personen met de Oekraïense nationaliteit als personen met een niet-Oekraïense nationaliteit die voorheen gevestigd waren in Oekraïne. In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de situatie vanaf vestiging in Nederland. Met vestiging wordt hier het moment bedoeld dat de persoon de status tijdelijke bescherming heeft verkregen.

4.1 Vestiging in Nederland

Meer vrouwen dan mannen

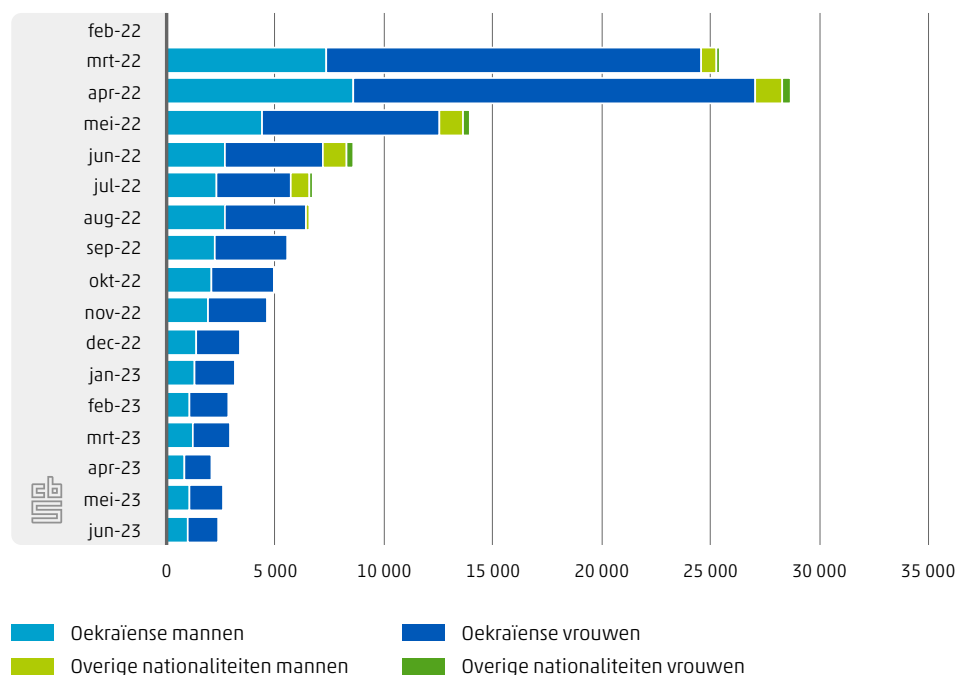
Sinds het begin van de grootschalige oorlog tot en met juni 2023 hebben zich 125 570 vluchtelingen uit Oekraïne ingeschreven in een Nederlandse gemeente na het verkrijgen van de status tijdelijke bescherming. Hierbij gaat het om 118 600 personen met de Oekraïense nationaliteit en 6 970 personen met een niet-Oekraïense nationaliteit, hierna ook wel derdelanders genoemd. De meeste vluchtelingen hebben zich in de maanden maart en april 2022 in Nederland gevestigd, ruim 25 duizend personen in maart 2022 en bijna 29 duizend in april 2022. In de periode daarna nam de instroom vrij snel af: in mei 2022 bedroeg de instroom 14 duizend personen, de helft van het aantal in april 2022. In het eerste halfjaar van 2023 vestigden zich 2 tot 3 duizend Oekraïense vluchtelingen per maand in Nederland.

Inmiddels heeft een substantieel deel van de Oekraïense vluchtelingen Nederland weer verlaten. Tot en met juni 2023 ging het om 27 100 personen zodat er op 1 juli 2023 ruim 98 duizend Oekraïense vluchtelingen in Nederland verbleven. Aanvankelijk mobiliseerde

¹⁾ <https://ind.nl/nl/ukraine>

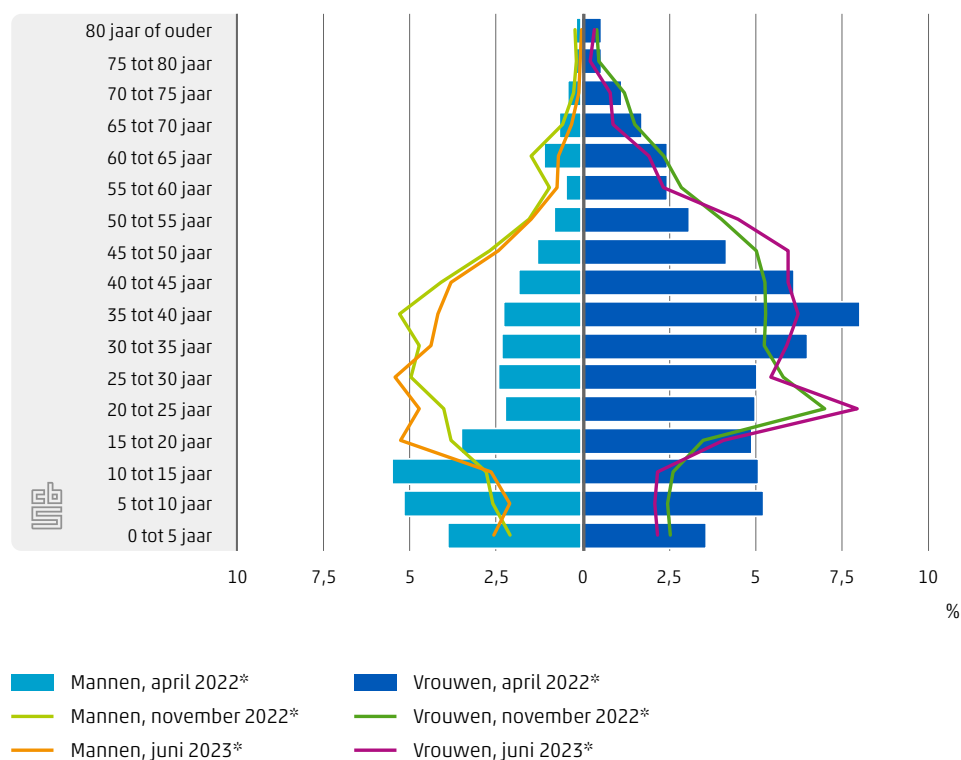
Oekraïne alle mannen tussen 18 en 60 jaar oud hetgeen is terug te zien in de leeftijdsopbouw van de vluchtelingen die naar Nederland zijn gekomen. In de eerste maanden van de grootschalige oorlog was ongeveer twee op de drie Oekraïense vluchtelingen vrouw, naderhand zakte dit aandeel tot iets onder de 60 procent. Tegelijkertijd zien we dat in de beginperiode van de oorlog de meerderheid van de mannen die naar Nederland kwamen jonger dan 20 of ouder dan 60 jaar is. Na verloop van tijd vermindert het aandeel jongeren en ouderen onder de mannen en ligt het zwaartepunt bij de 20-45-jarigen.

4.1.1 In Nederland gevestigde Oekraïners, naar maand van vestiging en geslacht*

* Voorlopige cijfers

4.1.2 In Nederland gevestigde Oekraïners, naar maand van vestiging, leeftijd en geslacht

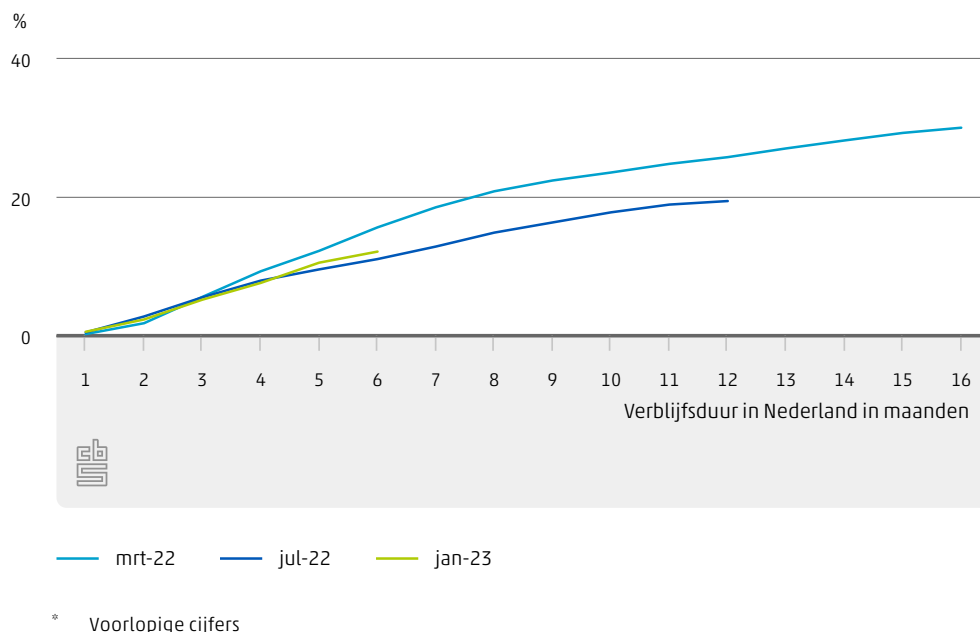

4.2 Verblijfssituatie

Iedereen in zelfstandige woning

Van de ruim 125 duizend Oekraïense vluchtelingen die sinds het begin van de oorlog naar Nederland kwamen, woonden ruim 98 duizend op 1 juli 2023 nog in Nederland. Van deze groep woonde vrijwel iedereen zelfstandig in een gemeente. Enkele tientallen personen verbleven op 1 juli 2023 in een opvanglocatie van COA of waren inmiddels overleden. Iets minder dan een kwart van de Oekraïners was tot 1 juli 2023 weer uit Nederland vertrokken. Oekraïners die vlak na het begin van de oorlog naar Nederland kwamen zijn over het algemeen vaker en sneller weer vertrokken dan de vluchtelingen die later naar Nederland kwamen. Zo was 16 procent van de vluchtelingen die in maart 2022 naar Nederland kwamen na een half jaar weer vertrokken, na een jaar was dat 26 procent. Voor Oekraïners die in juli 2022 naar Nederland zijn gevlucht zijn deze percentages respectievelijk 11 en 19.

4.2.1 Aandeel Oekraïners dat tot 1 juli 2023 uit Nederland is vertrokken, naar maand van vestiging in Nederland en verblijfsduur in Nederland*

4.3 Huishoudenssamenstelling

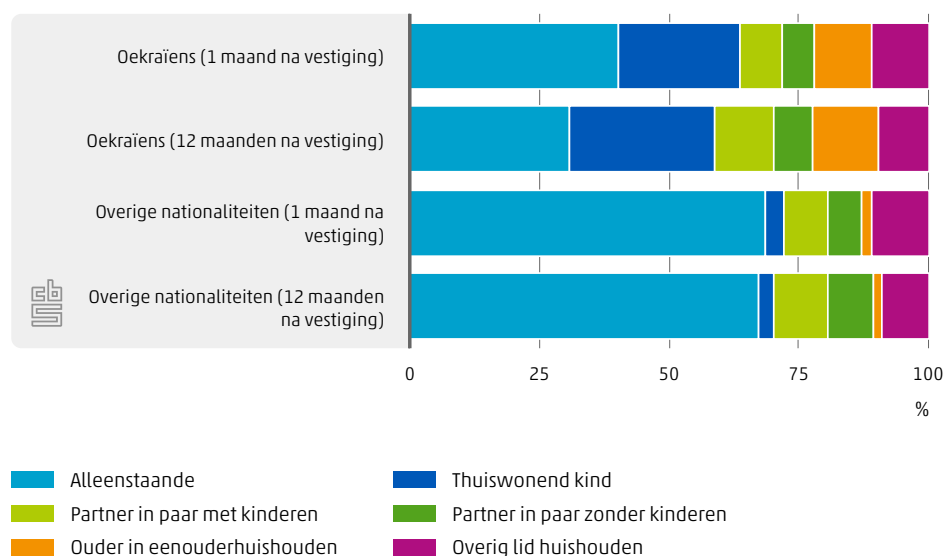
Vooraf alleenstaanden en thuiswonende kinderen

Een maand na het verkrijgen van de status tijdelijke bescherming is 42 procent van alle vluchtelingen uit Oekraïne alleenstaand. Iets meer dan 20 procent is een thuiswonend kind en ruim 10 procent is ouder in een eenouderhuishouden. Ten opzichte van reguliere asielzoekers die in de eerste helft van 2023 naar Nederland zijn gekomen, komen Oekraïners minder vaak als alleenstaande naar Nederland (42 om 51 procent) en wat vaker als ouder in een eenouderhuishouden (10 procent onder Oekraïners en 4 procent onder reguliere asielzoekers). Bijna 11 procent is een overig lid in het huishouden, dat zijn bijvoorbeeld grootouders of ooms en tantes. Dit percentage is vergelijkbaar met dat onder reguliere asielzoekers.

Gedurende hun verblijf in Nederland vindt er een lichte verschuiving plaats in de huishoudenspositie van Oekraïense vluchtelingen. Twaalf maanden na vestiging in Nederland zijn er minder alleenstaanden en meer partners in een paar, met name met kinderen. Ook het aandeel thuiswonende kinderen is in deze periode toegenomen.

Er zijn grote verschillen in huishoudenspositie tussen de twee groepen vluchtelingen uit Oekraïne. Vluchtelingen met de Oekraïense nationaliteit zijn veel vaker thuiswonend kind en veel minder vaak alleenstaand dan de derdelanders (vluchtelingen uit Oekraïne met een andere nationaliteit). Voorts komen eenouderhuishoudens onder Oekraïense vluchtelingen vaker voor dan onder derdelanders.

4.3.1 Plaats in het huishouden van Oekraïners op moment van huisvesting in gemeente, 1 maand en 12 maanden na vestiging in Nederland*

* Voorlopige cijfers

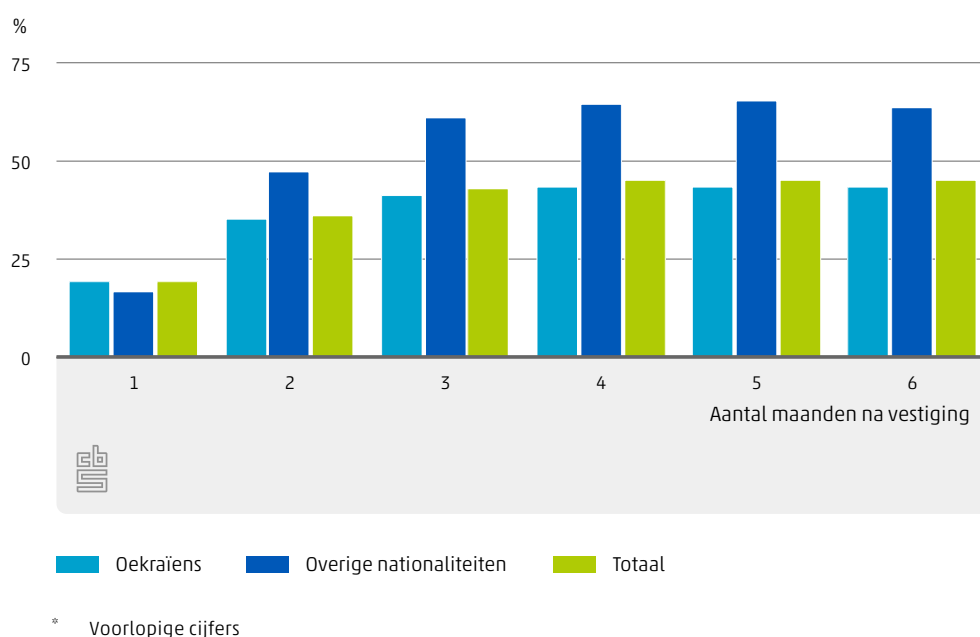
4.4 Werk

Na zes maanden in Nederland werkt 45 procent

Zes maanden na het verkrijgen van de status tijdelijke bescherming werkt 45 procent van de vluchtelingen uit Oekraïne: 43 procent van de personen met een Oekraïense nationaliteit en 63 procent van de derdelanders. In vergelijking met de reguliere statushouders asiel werken Oekraïners veel vaker. Onder de mensen die in 2022 een vergunning asiel hebben ontvangen werkt 11 procent na zes maanden. Dit is te verklaren doordat Oekraïense vluchtelingen onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming meteen mogen werken zonder te moeten wachten op een tewerkstellingsvergunning. Na een verblijf van zes maanden in Nederland werkt bijna de helft (46 procent) van de werkende Oekraïners voltijd. De meeste Oekraïense vluchtelingen werken in de uitzendbranche (49 procent) of de horeca (16 procent), net als reguliere statushouders asiel. Dertig procent werkt als werknemer, de overige werkende Oekraïners werken met name als oproepkracht of uitzendkracht. Gedurende het verblijf in Nederland neemt het aandeel dat werkt als werknemer toe: na een jaar is dat 38 procent. Tegelijkertijd daalt het aandeel dat als uitzendkracht werkt van 44 procent na zes maanden naar 35 procent na twaalf maanden. Na zes maanden heeft een derde van werkzame vluchtelingen meer dan 1 baan, na twaalf maanden is dat aandeel opgelopen tot de helft. Na zes maanden bedraagt het gemiddelde uurloon 15 euro, na twaalf maanden is dat opgelopen tot 16 euro. Van de werkende Oekraïners krijgt 6 procent minder dan 11 euro per uur en 30 procent ontvangt 15 euro of meer. Na twaalf maanden is dat respectievelijk 4,5 procent en 43 procent. Vluchtelingen uit Oekraïne die niet werken ontvangen leefgeld in plaats van een bijstandsuitkering.

In deze tekst is een correctie toegepast. Zie het Erratum op p. 91 voor meer informatie.

4.4.1 Aandeel werkenden onder 18- tot 65-jarige Oekraïners die zich in 2022 en de eerste helft van 2023 in Nederland vestigden, naar nationaliteit en aantal maanden na vestiging*

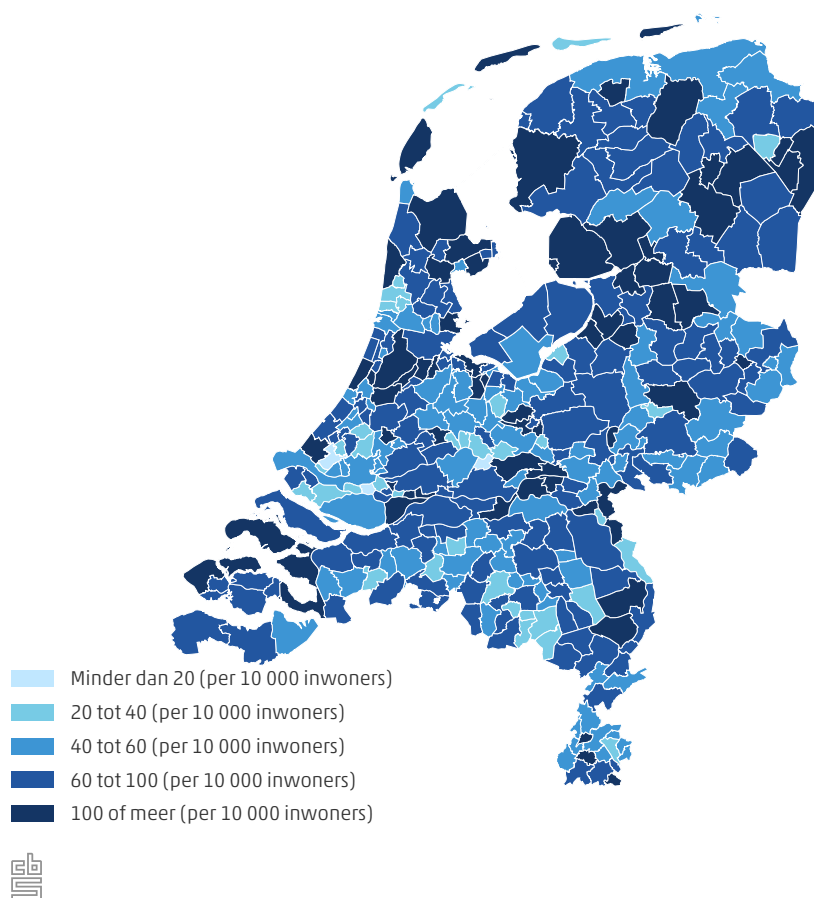

4.5 Vestigingsgemeente

Oekraïners wonen verspreid over Nederland

Net als de reguliere statushouders wonen Oekraïners verspreid over Nederland. Absoluut gezien staan de meeste Oekraïners ingeschreven in Amsterdam 1 maand na verkrijgen van de status tijdelijke bescherming (6 duizend), daarnaast in Den Haag en Rotterdam (beide 4 duizend). Met beide 2 duizend Oekraïense vluchtelingen op 1 maand na vestiging, staan de gemeenten Westland en Almere op plaats 4 en 5. De verschillen per gemeente, uitgedrukt per 10 000 inwoners, zijn klein. De uitschieters die zichtbaar zijn betreffen over het algemeen gemeenten met een laag aantal inwoners. Er kan wel opgemerkt worden dat er per gemeente vaak meer Oekraïners dan reguliere statushouders wonen. De twee lichtste kleuren in de figuur gaan samen tot 40 Oekraïners per 10 000 inwoners, waar de lichtste kleuren bij de kaarten over reguliere statushouders betrekking hebben op maximaal 8 statushouders per 10 000 inwoners. Deze cijfers zijn bedoeld om inzicht te verschaffen in de relatieve spreiding (in de tijd). De cijfers zijn niet geschikt om op gemeenteniveau het aantal Oekraïense vluchtelingen te bepalen of de ontwikkeling in de tijd te volgen. De aantallen personen die genoemd worden, zijn niet per se tegelijkertijd in de gemeente gevestigd geweest.

4.5.1 Aantal Oekraïners per 10 000 inwoners van de gemeentelijke bevolking, 1 maand na vestiging in Nederland van 2022 t/m de eerste helft van 2023*

* Voorlopige cijfers

4.6 Dashboard

Naast deze rapportage is er een [interactief dashboard](#), met daarin nog meer cijfers over de integratie van statushouders en Oekraïners. In dit dashboard kunt u zelf kiezen over welke onderwerpen en voor welke nationaliteiten²⁾ u cijfers (visueel) gepresenteerd wilt zien.

²⁾ Nationaliteit wordt afgeleid van geboorteland, land van herkomst of de oorspronkelijke nationaliteit indien de nationaliteit onbekend of inmiddels Nederlands is.

Medewerkers

Dankwoord

We danken de medewerkers van de volgende instanties voor hun constructieve bijdrage aan deze editie van het Asielcohorten onderzoek:

Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)

Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V)

Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)

Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)

Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Nidos

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)

Vluchtelingenwerk Nederland

Erratum

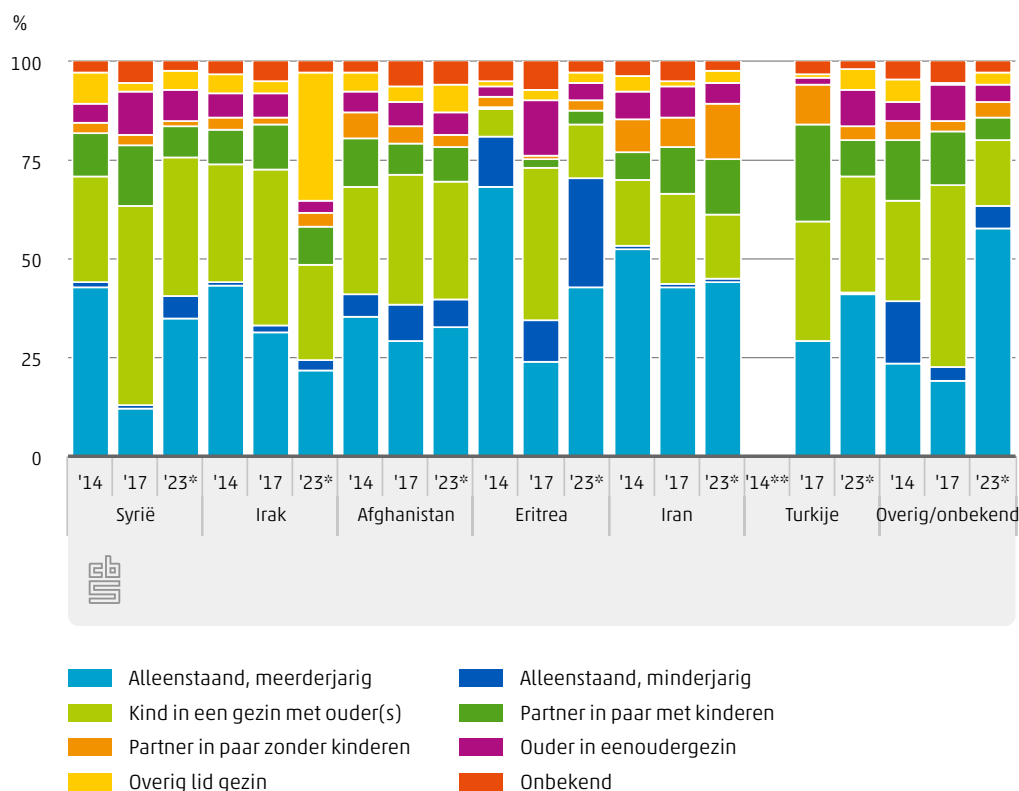
Ondanks de zorgvuldigheid waarmee deze publicatie is samengesteld, zijn er achteraf enkele onvolkomenheden geconstateerd. Onze excuses hiervoor.

Datum: 31 januari 2025

In figuur 2.4.1 over huishoudsamenstelling waren voor nationaliteit 'overig/onbekend' voor cohortjaar 2014 en 2017 ten onrechte verkeerde cijfers weergegeven. Dit figuur is hersteld met de juiste cijfers.

Dit was het oorspronkelijke figuur:

2.4.1 Ingestroomde asielzoekers in COA-opvang naar plaats in het huishouden en nationaliteit, 2014, 2017 en eerste helft 2023

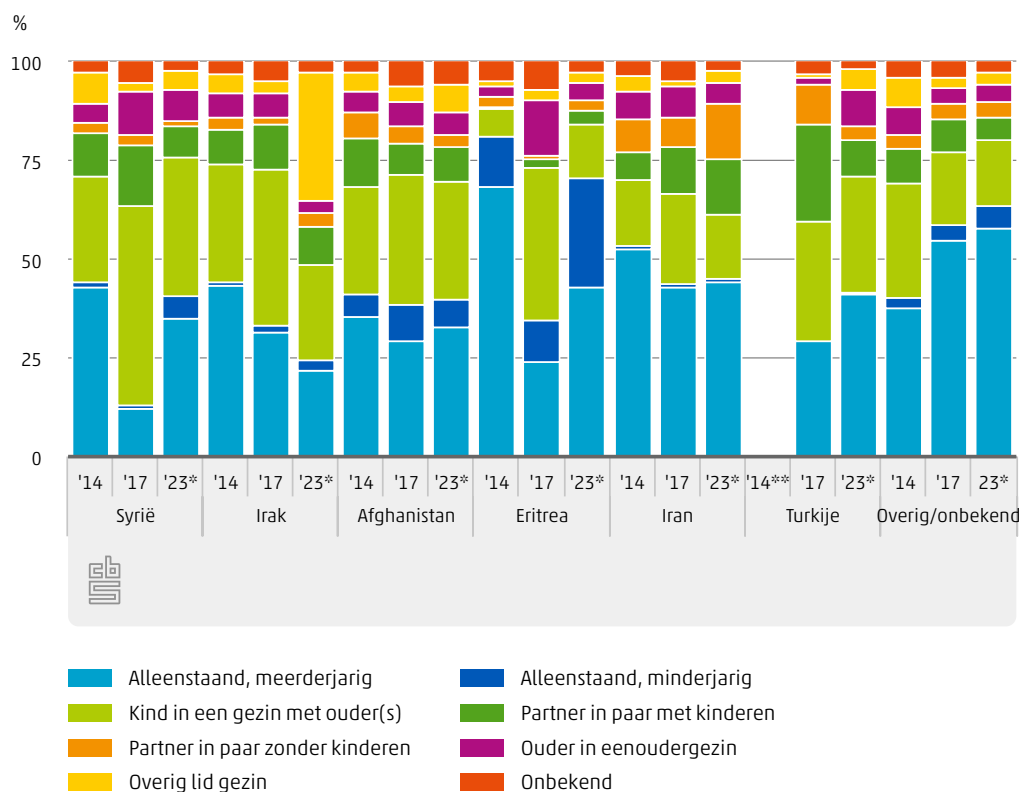

* Voorlopige cijfers

** Vanwege kleine aantallen geven de gegevens voor Turkije in 2014 een vertekend beeld. Deze cijfers zijn daarom in deze figuur weggelaten. In het dashboard vindt u wel de cijfers voor Turkije in 2014.

Dit is het nieuwe figuur:

2.4.1 Ingestroomde asielzoekers in COA-opvang naar plaats in het huishouden en nationaliteit, 2014, 2017 en eerste helft 2023

* Voorlopige cijfers

** Vanwege kleine aantallen geven de gegevens voor Turkije in 2014 een vertekend beeld. Deze cijfers zijn daarom in deze figuur weggelaten. In het dashboard vindt u wel de cijfers voor Turkije in 2014.

Ook is een correctie gedaan in de tekst over baankenmerken, betreffende de soort baan (werknemer/uitzendkracht/oproepkracht). Hierin is ten onrechte geen rekening gehouden met de categorie 'overig'. De categorie 'overig' bestaat uit de werkvormen stagiaire, DGA (directeur/grotaandeelhouder) en WSW-er (Wet Sociale Werkvoorziening). De cijfers in de teksten hierover in paragrafen 3.10 en 4.4 zijn hier nu op aangepast.

De betreffende originele tekst in 3.10 was:

Statushouders aanvankelijk vaak als oproepkracht aan het werk

In het begin van hun werkzame carrière werken statushouders in verhouding vaak als oproepkracht. Van cohort 2014 werkt een half tot tweeëneenhalf jaar na het verkrijgen van hun vergunning ongeveer een derde als oproepkracht, 10 tot 15 procent werkt als uitzendkracht en het overige deel is werknemer. Het aandeel dat als oproepkracht werkt daalt tot ongeveer 17 procent na vijf jaar en blijft daarna vrij stabiel. Het aandeel dat als uitzendkracht aan de slag gaat neemt geleidelijk toe tot 30 procent na 4-5 jaar en daalt vervolgens tot 16 procent.

Dit is nu aangepast naar:

Statushouders aanvankelijk vaak als oproepkracht aan het werk

In het begin van hun werkzame carrière werken statushouders in verhouding vaak als oproepkracht. Van cohort 2014 werkt een half tot tweeëneenhalf jaar na het verkrijgen van hun vergunning ongeveer een derde als oproepkracht, 8 tot 17 procent werkt als uitzendkracht, 3 tot 4 procent behoort tot de groep overig (stagiaire, DGA of WSW-er) en het overige deel is werknemer. Het aandeel dat als oproepkracht werkt daalt tot ongeveer 17 procent na vijf jaar en blijft daarna vrij stabiel. Het aandeel dat als uitzendkracht aan de slag gaat neemt geleidelijk toe tot 30 procent na 5 jaar en daalt vervolgens tot 16 procent.

De betreffende originele tekst in 4.4 was:

Dertig procent werkt als werknemer, de overige werkende Oekraïners werken als oproepkracht of uitzendkracht.

Dit is nu aangepast naar:

Dertig procent werkt als werknemer, de overige werkende Oekraïners werken met name als oproepkracht of uitzendkracht.